

Jubilæum

De første 250 år

91.311 dage. Så lang tid er der gået, siden Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger udkom 2. januar 1767. I denne sektion kigger vi tilbage og giver indsigt i historien og menneskene bag.

NORDJYSKE

SØNDAG 1. januar 2017

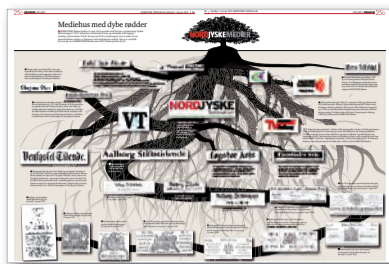
- Stamtræet
- Medierne
- Historien
- Menneskene
- Billederne
- Tiden
- Anekdoterne
- Dagligdagen
- Læserne
- Tallene

No. 1.
Nyttige
og
fornøjelige
Jydske
Efterretninger.
Fredagen, den 2. Januarii. 1767.

NORDJYSKE
Stiftstidende

■ Dette er en speciel udgave af NORDJYSKE Stiftstidendes Indsigt-sektion. Vi har valgt at rydde hele sektionen for at give plads til en fylldig markering af NORDJYSKE Mediers 250 års jubilæum 2. januar 2017.

■ Det er NORDJYSKE Mediers 250 års jubilæum, vi fejrer. Virksomheden har sit udgangspunkt i Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger, der udkom første gang 2. januar 1767. Siden er andre aviser og æterbårne kanaler fusioneret ind i selskabet. Men det er foretagendet fra 1767, vi hviler på, og derfor vil dén virksomhed i denne sektion være det tykkeste historiske hovedspor - både i tekst og billeder.

NORDJYSKEs rødder

side 4-5

Mediehistorien i 250 år

side 6-13

Marie Rée

side 14-15

Alf Schiøttz-Christensen

side 16-17

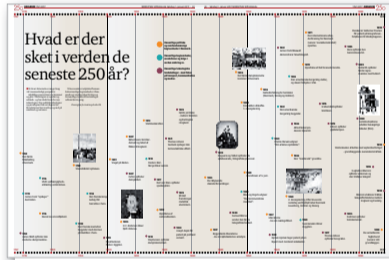
Årene i billeder

side 18-25

Nordjylland i 250 år

side 26-31

Tidslinje

side 32-35

Anekdoter

side 36-47

NORDJYSKE nu

side 48-49

Døgnåbent

side 50-55

På tur med bud

side 56-57

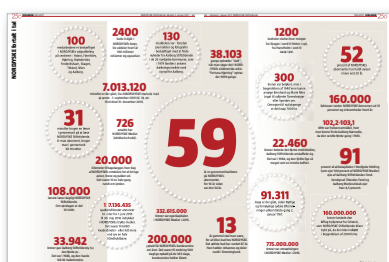
Læsernes hilsner

side 58-61

Redaktion og layout:
Søren Wormslev, Karen Keinicke, Jette Klokkeholm, Tune Kristensen og Helle Madsen.

Tak til nuværende og tidligere medarbejdere for hjælp og bistand med udarbejdelsen. Også tak for hjælpen til nordjyske museer og arkiver.

NORDJYSKE Stiftstidende
udgives af
NORDJYSKE Medier A/S,
Langagervej 1,
postboks 8000,
9220 Aalborg Øst,
tlf. 99 35 35 35

Tal om NORDJYSKE

side 62-63

Alting forandrer sig - og dog

Af Per Lyngby
Ansvarshavende chefredaktør

For nogle år siden hørte jeg et foredrag af en mangeårig chefredaktør, der var gået på pension og skulle fortælle om sit lange liv i pressen. Han indledte med at sige, at han egentlig ville tale under overskriften "Ak, hvor forandret". Men efter at have tænkt over det, endte hans foredrag med at hedde "Ak, hvor uforandret".

Der er en sandhed i begge udsagn - uden at sætte et ak foran. For journalistikken har sandt for dyden forandret sig meget - til det bedre. For 250 år siden kunne man dårligt tillade sig at tale om journalistik, fordi man i mangt og meget måtte gætte sig frem. Dengang var der ikke mange udtalelser og kilder i avisen. Det var som regel skriftligt materiale, der blev omtalt.

For 50 år siden havde den enøjede journalistik lidt for gode kår. Det var dengang, vi havde firebladssystemet i mange byer i Danmark: typisk en socialdemokratisk sindet avis, en konservativ avis, en liberal avis og en socialliberal (radikal) avis. Hver af dem hævdede at have patent på sandheden ud fra det ideologiske ståsted og den verdensopfattelse, de hver især havde.

NORDJYSKE Medier udgiver "nordjyske trykte, elektroniske og digitale medier, der uafhængigt af såvel politiske partier som personer og organisationer skal varetage samfundets og specielt Nordjyllands tarv". Det står der i vores formålsparagraf. Det er vores udgivelsesgrundlag, vores publicistiske formål.

Der står også, at vi "skal bringe hurtige og pålidelige informationer om væsentlige begivenheder af betydning for Nordjylland", og at vi "skal værne om ytringsfriheden og borgernes ret til at blive informeret ved at søge enhver oplysning fremdraget, der er væsentlig for folkestyrets udøvelse og for den enkeltes medleven i samfundsudviklingen".

Endvidere har chefredaktionen "frihed til selvstændigt at vurdere hver enkelt sag" og "pligt til at afvise pression mod redaktionen såvel udefra som indefra". "Medierne skal redigeres afbalanceret og i de

mokratisk ånd," står der også, og de skal værne "såvel om samfundets fælles interesser som om det private initiativ".

Chefredaktionen skal sikre, "at reportage og mening ikke sammenblandes", og den "skal indestå for, at de nordjyske medier er saglige og sobre i deres tekst-, lyd- og billedvalg, og at indholdet er båret af troværdighed og alsidighed".

Mange medier er i dag under forandring på grund af digitalisering, ny adfærd og nye medietyper. Der er to grundlæggende tendenser, der påvirker medieforbruget, nemlig øjeblikkets tyranni og træghedens triumf.

Til den første gruppe hører især unge, som med smarttelefoner er i forbindelse med omverdenen døgnet rundt, og som ikke får et øjebliks fred, hvis ikke strømmen af beskeder og opdateringer i næste sekund begynder igen med endnu større heftighed.

Den anden gruppe er typisk ældre, som lægger vægt på at blive ordentligt og grundigt informeret om, hvad der sker, og helst venter med at tage hatten af, til de har set

manden. Så meget jager det heller ikke.

Hos NORDJYSKE Medier er vores svar til begge grupper: kvalitetsjournalistik. Det kan godt være, at mange lige nu er bekymret for manglende kildekritik og manglende faktatjek i vores samfund. Men vi holder fast i den grundige, gennemarbejdede journalistik, og meget tyder på, at det er det helt rigtige at gøre også i fremtiden.

Sociale netværk som især Facebook er under stigende kritik for passivt at viderefremme falske nyheder, fupnyheder og deciderede løgnehistorier - og for at censurere historiske dokumentarfotos af eksempelvis en nøgen niårig vietnamesisk pige, der forbrændt og skrigende af rædsel og smerte flygtede fra napalmbomber under Vietnam-krigen i 1972.

Den seneste præsidentvalgekamp i USA har været en øjenåbner for mange. Donald Trumps sejr og de sociale netværk Twitters og Facebooks rolle som formidlere med stærkt tvivlsomme "nyheder" om de to præsidentkandidater har nu givet etablerede amerikanske

kvalitetsmedier vind i sejlene.

New York Times har siden præsidentvalget solgt over 200.000 nye digitale og trykte abonnemeter, hvilket er mere end 10 gange så mange som i samme periode sidste år, og Wall Street Journal har tredoblet antallet af nye abonnemeter i forhold til samme periode sidste år.

Hos NORDJYSKE Medier glæder vi os som de fleste andre over digitaliseringen og de mange muligheder, den giver os som medievirksomhed. Men vi er mest optaget af, hvordan vi nu og fremover kan tilbyde nordjyderne journalistisk kvalitet og redaktionel integritet - troværdighed, uafhængighed og høj etisk standard.

Det vil komme til udtryk i reportager, portrætter, interviews, nyheder, baggrundsartikler, analyser, anmeldelser og opinionsstof. Sidstnævnte fungerer som nordjydernes talerstol og er andet og mere end den til tider unuancerede debat, der finder sted i de sociale netværk: Besked: "Du er dum." Svar: "Ekko". Besked: "Du er grim." Svar: "Spejl".

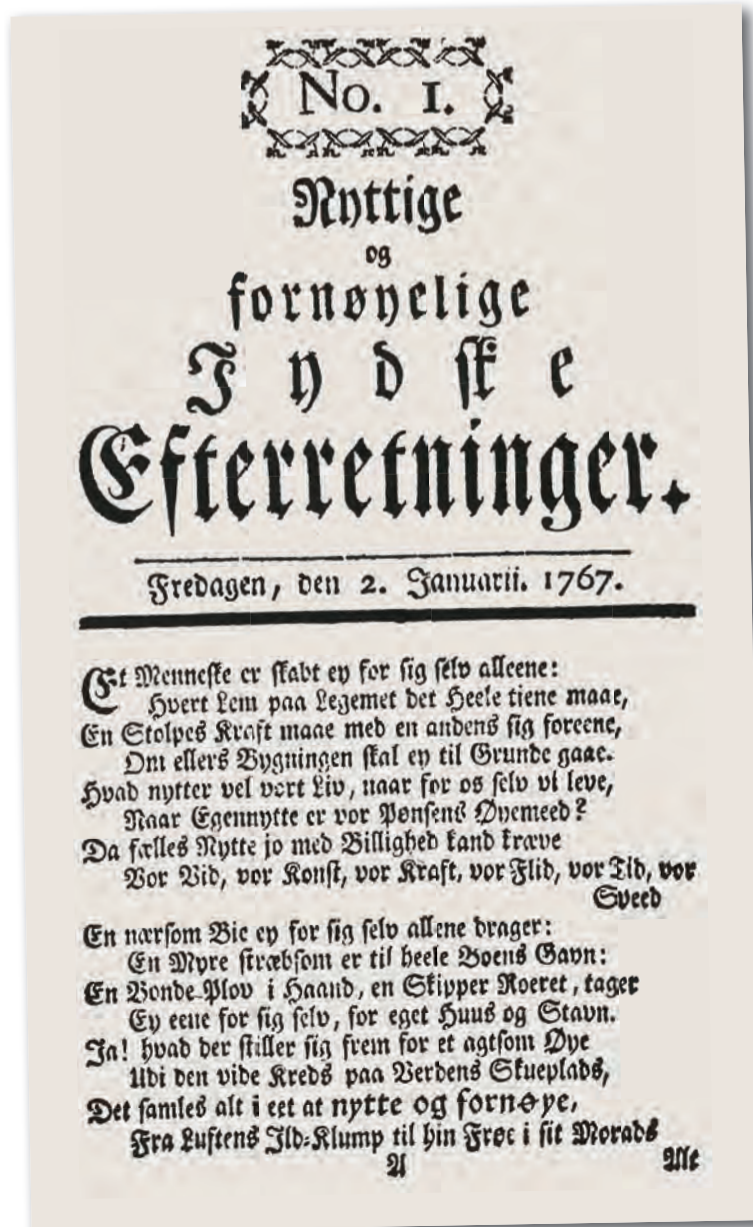
Når man tænker på vores 250-årige fortid, er de nuværende udfordringer kun krusninger på overfladen. De første 82 år var avisen underlagt censur, og selv efter grundloven i 1849 fulgte mange år, hvor regeringen blandede sig i det redaktionelle indhold og fik to ansvarshavende redaktører afskediget. Senere fulgte de fem forbandede år med besættelsestid, tysk censur, bombesprængning af trykkeriet og en ansvarshavende chefredaktør, der var truet på livet og måtte gå under jorden.

Med det i baghovedet har vi i dag ikke noget at klage over. Alligevel er der nok at tage fat på for en publicistisk virksomhed som NORDJYSKE Medier. Nordjyllands tarv skal fortsat varetages, folkestyret passer ikke sig selv, og samfundet udvikler sig kun, hvis vi holder øje med og fortæller, hvad der foregår.

Ytrings- og pressefrihed kommer ikke af sig selv. Det gør demokrati heller ikke. Lige nu sættes der lighedstegn mellem populisme - at folket får, hvad det vil have - og demokrati. Men demokrati betyder reelt, at ikke alle kan få det, de helst vil have, fordi flertallet også må tage hensyn til mindretallet. Sådan er det for frie mennesker i et frit, fælles samfund.

Avisens første redaktør, Johan Wandall, formulerede det meget præcist med de første ord på forsiden af den første avis 2. januar 1767: "Et Menneske er skabt ey for sig selv alleene."

God fornøjelse med læsningen af jubilæumstillægget. Vi glæder os til at fortsætte historien i 2017 og frem.

■ Forsiden: Ny og gammel avis. På forsiden ses den første avis fra fredag 2. januar 1767 - sammen med den avis, vi kender fra i dag. Billederne i baggrunden er et udsnit af de billeder, som er brugt i forbindelse med vores 250 års jubilæum.

■ Bagsiden: Det er ikke første gang, vi fejrer jubilæum, og på bagsiden bringer vi forsiderne fra de jubilæumsaviser, vi bragte i 1917 (150 års jubilæum) i 1942 (175 års jubilæum) i 1967 (200 års jubilæum) i 1992 (225 års jubilæum)

Mediehus med dybe rødder

■ **NORDJYSKE Medier** hedder vi i dag. Det begyndte med Nyttige og fornøvelige Jydske Efterretninger i 1767. Siden har avisen ændret navn og udseende en del gange - navnlig i avisens første 150 år. De seneste 25 år er kendetegnet ved, at andre aviser samt æterbårne medier er fusioneret ind i mediehusets rodnet. Her er et overblik. En oversigt over **NORDJYSKE Medier** anno 2017 findes på side 48-49.

Thisted Amts Tidende.

Thisted Dagblad

■ **Skagens Avis**, grundlagt 1913, var en oplagsmæssigt lille avis, men havde samtidig et solidt fodfæste i lokalsamfundet i kraft af sin intense lokaldækning. I 1994 blev Skagens Avis en lokaludgave af Vendsyssel Tidende.

■ **Thisted Dagblad** blev oprettet af Christen Berg og udkom første gang i 1882 med navnet Thisted Amts Tidende. 1. april 1970 skiftede avisen navn til Thisted Dagblad. Fra 2. januar 2007 udkom avisen som omslag til **NORDJYSKE Stiftstidende** og fra september 2009 som en lokalsektion til bladet. Fra 2016 er Thisted Dagblad en fuldt integreret del af **NORDJYSKE**.

Skagens Avis

Frederikshavns Avis

■ **Frederikshavns Avis** blev udgivet i Frederikshavn fra 1853. Avisen erklærede sig i 1872 som tilhænger af De Konservative og appellerede især til byens borgere, mens man tabte oplandets bønder til Vendsyssel Tidende fra Hjørring. I 1974 blev der tilført kapital fra Aalborg Stiftstidende for at styrke Frederikshavns Avis i kampen mod Vendsyssel Tidende. I 1994 blev Frederikshavns Avis en lokaludgave af Vendsyssel Tidende.

NORDJYSKE

■ **Aalborg Stiftstidende**, **Vendsyssel Tidende**, **Fjerritslev Avis** og **Løgstør Avis** fusionerede 18. september 1999 og blev til **NORDJYSKE Stiftstidende**.

Vendsyssel Tidende.

Aalborg Stiftstidende

■ **Vendsyssel Tidende** blev trykt i Hjørring og udgivet i Vendsyssel fra 1873 til 1999. Politisk var avisen tilknyttet partiet Venstre. Avisens første redaktør var den kun 22 år gamle Vilhelm Carlsen. Avisen var den første danske avis, der bragte et fotografi i avisen. Det skete 20. juli 1889. Avisens storhedstid var i mellemkrigsårene, hvor den reelt havde monopol. De nærmeste konkurrenter, **Skagens Avis** og **Frederikshavns Avis**, blev i 1994 til lokaludgaver af **Vendsyssel Tidende**.

■ **Nyt avishoved** i forbindelse med 200 års jubilæet 2. januar 1967

■ **Nyttige og fornøvelige Jydske Efterretninger**, fra og med 2. januar 1767

■ **Aalborg Stiftstidende** (igen), fra og med 2. april 1904

■ **Aalborg Tidende**, fra og med 28. juni 1901

■ **Aalborgs Nyttige og fornøvelige Jydske Efterretninger**, fra og med 4. januar 1771

■ **De Aalborgske allene privilegerede Jydske Efterretninger**, fra og med 3. januar 1772

■ **De til Forsendelse med Posten Kongelig allene privilegerede Jydske Efterretninger og almindelige Stifts-Tidender**, fra og med 3. januar 1794

ud

■ Morsø Folkeblad blev grundlagt i 1877 og var fra begyndelsen tilknyttet partiet Venstre. Grundlæggerne ønskede at samle modstand mod den daværende Højre-regering. Siden 2012 er Morsø Folkeblad blevet udgivet af NORDJYSKE Medier.

■ Aalborg Nærradio gik i luften 22. september 1983 og brød dermed DR's radiomonopol i Aalborg. Oplysningsforbundet AOF havde sendetilladelsen. Radioen skiftede i 1992 navn til ANR. ANR var fra begyndelsen i 1983 en socialdemokratisk fagforeningsradio med bare én times daglig sendetid. De første studier lå i Huset i Hasserisgade i Aalborg. I 2003 blev ANR en del af NORDJYSKE Medier.

NORDJYSKE
Stiftstidende

■ TV Aalborg havde sendestart 1. oktober 1984 og begyndte i lokaler i det tidligere kongres-hotel ved Aalborgshallen. Kanalen kunne ses via Stofas kabel-tv, der dengang dækkede 27.000 husstande. Fra december 1984 blev signalerne luftbårne. Sendetilladelsen var i hænderne på AOF, Fællesorganisationen og Arbejdernes Radio og Fjernsynsklub samt dagbladet Aktuelt. A-Pressen - fagbevægelsens presse - stod for den daglige drift. TV Danmark Aalborg, som stationen kom til at hedde, blev i 2003 en del af NORDJYSKE Medier.

Løgstør Avis

118. Årg. - Lørdag 4. 50 Vesthimmerlands lokale Dagblad. Fretdag d. 17. september 1999 - nr. 218

■ Løgstør Avis blev grundlagt i 1882 og var oprindelig tilknyttet Venstre, men fra 1976 upolitisk. I 1976 blev Løgstør Avis købt af Fjerritslev Avis. Aalborg Stiftstidende købte avisen i 1999, og den indgik i NORDJYSKE Stiftstidende.

Fjerritslev Avis

118. Årg. - Lørdag 4. 50 Han Herreds Dagblad. Fretdag d. 17. september 1999 - nr. 218

■ Fjerritslev Avis blev udgivet i Fjerritslev - første gang i 1899. Den redaktionelle linje var upolitisk med en vis hældning mod Venstre. I 1999 blev avisen købt af Aalborg Stiftstidende og indgik i NORDJYSKE Stiftstidende.

■ Den til Forsendelse med Brevposten Kongelig allernaadigst alene privilegerede Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis, fra og med 2. april 1827

Aalborg Stiftstidende.

Adresse- og Stifts-Avis.

■ Aalborg Stiftstidende, fra og med 27. november 1885

Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis.

Forsendes med Brevposten, ifølge Kongelig allernaadigst Bevilling.

Åar 1830. Onsdagen den 7de April. Nr. 55.

Udgivet af M. Ph. Nee & Worch's Børn. - Redigeret af Christian M. v. Sønderberg og M. Ph. Nee.

■ Aalborg Stiftstidende og Adresse-Avis forsendes med Brevposten, ifølge Kongelig allernaadigst Bevilling, fra og med 7. april 1830

■ Aalborg Stifts-Avis eller de til Forsendelse med Brevposterne overalt i Danmark og Hertugdømmene Kongelig privilegerede Jydske Efterretninger, fra og med 1. januar 1824

■ Aalborg Stifts Kongelig allene privilegerede Jydske Efterretninger og Avertissements-Tidender, som forsendes med Brevposten, fra og med 1. januar 1805

■ Aalborg Stifts-Avis eller de Kongelig privilegerede Jydske Efterretninger, fra og med 1. januar 1826

Præstetankerne

BESTANDIG: Den vision, som udgiverne præsenterede i den første udgave af Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger, har overlevet censur, aviskrige og mange andre omvæltninger

» **”Snart vil vi Fejl på Fejl udmale, og afsløre Skurkens sande jeg.”**

UDDRAG, første udgave af Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger

Af Søren Wormslev
soeren.wormslev@nordjyske.dk

Det begyndte med præstetanker.

De blev båret videre af blandt andre en rigsdagsmand, der endte med at blive sindssyg, hans begavede fynske enke, en børstebinder, en farmaceut og en tidligere forsvarsminister. Folkene bag den nordjyske avis, der nu har eksisteret i 250 år, er en blandet flok. Men uanset hvem der har været ejer og/eller redaktør, har de holdt fast i den målsætning, fire Aalborg-præster i den allerførste udgave, dateret fredag 2. januar 1767, angav for projektet: At nytte og fornøje.

Udtrykket (nok inspireret af den romerske digter Horats, der små 1800 år tidligere talte om at ”gavne og fornøje”) dukker op flere gange i den programerklæring på vers, udgiverne serverede for den ny ugeavis’ læsere på et tidspunkt, hvor det lå i tiden, at det gjaldt om at oplyse, at gøre borgerne klogere for derigennem at skabe et bedre samfund.

Det hed eksempelvis:

*I alt vi skriver, vi vil nytte og fornøje
Kan vi ikke skrive meget,
vil vi skrive med Forstand,
og dette ene skal os altid stå for Øje
at bruge det Talent,
som Gud gav os hver mand.
Snart vil vi Fejl på Fejl udmale,
og afsløre Skurkens sande jeg.
Vi vil for de ægte Dyder tale,
som Menneske skal man gå
den rette Vej.*

Og til slut fik den en tand til:

*Og I Medbrødre! Der vil læse
og vil skrive,
vi Jer i år af Hjertet ønske vil
Alt hvad til Nytte
og Fornøjelse kan blive,
det vores Blade skal alene sigte til.*

Der er ingen grund til at tro, at de fire initiativtagere, der blev understøttet af ”adskillige ædelmodige velyndere”, ikke mente, hvad de skrev. De ville længere ud, end de kunne nå fra prædikestolen søndag formiddag, de ville ”for de ægte Dyder tale”, men de ville også gøre præcis dét, journalister i dag ser som en af fagets væsentligste discipliner, nemlig ”Fejl på Fejl udmale og afsløre Skurkens sande jeg”.

Bevidste om, at man i København nok ville rynke på næsen over en jysk avis var de også: Her ville man sikkert, antog præsterne, synes, at der alene skulle skrives om heste, får og køer. ”Vi hører en småsmilende sige i en Krog: Hvad vil dette mon blive til? Vil man i Jylland nu lade Kulturen stige?”

Landets næstældste avis

Vi ved, at kvartetten ikke var de første i Aalborg, der gik i avistanker. I

1745 havde bogtrykker Johan Petersen Holtzberg søgt om at måtte udgive en avis i Jylland. To år tidligere havde han fået privilegium til at være eneste bogtrykker i hele Nørre Jylland. Når han nu søgte et avis-privilegium, var han formentlig - snarere end af trangen til at oplyse folket - drevet af et ønske om at forbedre økonomien i den skrantede trykkerivirksomhed.

Men Holtzberg fik nej efter et ikke ubetydeligt pres fra københavnske kolleger, der enten havde startet aviser eller pønsede på det. Kun én avis fra den tid klarede i det lange perspektiv skærene, Berlingske Tidende, der blev etableret i 1749 og er landets ældste. Den avis, du sidder med i hånden, er den næstældste.

I Aalborg stiftede de fire teologer, stiftsprovst, dr. theol Herman Peter Gudme, kapellanerne Peder Gudme og Peder Clementin fra Budolfi og Johan Wandall ved Vor Frue, et ”patriotisk selskab”, der i 1765 på en tvangsauktion erhvervede Holtzbergs trykkeri. De fik samme år lov at overtage dennes privilegium til at drive bogtrykkeri.

Holtzberg havde jo uden held prøvet at føje et avisprivilegium oveni. De fire præster undlod at gøre et nyt forsøg. De valgte i stedet - på god nordjysk manér, vil nogle mene - blot at gå i gang med udgivelsen af Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger og se, hvad der så skete!

Den første lokale nyhed var reelt en notits om udviklingen i folketallet - nærmere bestemt, at der fra 1. advent 1765 til 1. advent i 1766 blev født 143 børn i Budolfi, Vor Frue samt Nørre- og Sønder Tranders sogne, og at præcis samme antal var døde.

Sognene siger noget om avisens geografiske udstrækning. Dette var en Aalborg-avis! Blandt andet af den praktiske grund, at postforbindelsen til resten af Nordjylland lod meget tilbage at ønske.

Tre år senere var der ganske vist godsejere og enkelte bønder blandt de 350 abonnenter. Men hovedparten var præster, lærere, civile og militære embedsmænd, købmænd samt nogle få håndværkere, langt de fleste i Aalborg og nærmeste omegn.

Privilegiet på plads

Annoncer var der også. I den første udgivelse fik læserne blandt andet at vide, at ”Ved hr. Stevhen Larsen Brønlands kælder ved Østerå slibes rageknive og andre instrumenter af Frans Rudolph, der er også mange forskellige nye rageknive til salg”.

Avisudgivelsen blev efter få år til et enkeltmands-foretagende. To af de andre medejere døde, og Johan Wandall, der i mellemtiden var blevet residerende kapellan ved Budolfi, overtog fra 1775 både trykkeri og avis. Inden da var det lille pro-

blem med privilegiet blevet løst ved lidt af en tilfældighed:

En udenbys ansøgning om privilegium til at udgive avis i det nordjyske førte til, at der blev indhentet udtalelser fra blandt andre Aalborgs amtmand, der over for kongen erklærede, at den allerede eksisterende avis fuldt ud dækkede behovet. I al hast søgte de fire udgivere det manglende privilegium og fik det - nu med et ”Aalborg” føjet ind i organets navn.

Samtidig blev det ved annonseringen af privilegiet slået fast, nu dog ikke på vers, hvad avisen ville bringe. Læserne kunne udover korte beretninger fra ind- og udland om ”politiske tidender, mærkværdige tildragelser og nyheder” glæde sig til blandt andet ”korte økonomiske afhandlinger, korte historiske, juridiske og medicinske afhandlinger, smukke anekdoter, berømte mænds eftermæle samt bekendtgørelser om de fra bogtrykkerierne i Jylland udkommende skrifter og anmeldelser af samme”.

Glemte deadline

Men det skulle jo ikke kun nytte, det skulle også fornøje. Læserne kunne i 1768 læse en personlig beretning fra en af redaktørerne, der ganske havde glemt deadline og styrtede rundt i hjemmet for at finde på noget at skrive. I stedet beskrev han fejltagelsen i alle detaljer og med mange undskyldninger - sådan kan man også få fyldt spalterne! Men ellers var det de første mange år i høj grad telegrammer om begivenheder ude i verden, der optog det meste af pladsen.

Den gamle redaktør, der i 1794 fordoblede antallet af ugentlige udgivelser, havde udset sin søn, Peder Friis Wandall, til at overtage i første omgang trykkeriet, og sønnen blev uddannet som bogtrykker. I 1795 fik han kongens ja til at overtage begge privilegier fra faderen, der trak sig tilbage (og to år senere døde).

Imidlertid adskilte Peder Friis Wandalls avisprivilegium sig på ét, væsentligt punkt fra faderens: Det var ikke eksklusivt. Andre kunne opnå samme status, hvilket skete i 1809, hvor Aalborg Stifts Adresseavis, grundlagt af Albrecht Borch, udkom første gang.

Kamp mellem Rée og Borch

De to udgivere førte i de følgende knap 20 år en heftig kamp på ord. De kritiserede hinanden i deres respektive publikationer, og Albrecht Borch prøvede at sikre sin avis de indbringende offentlige annoncer - blandt andet, i 1823, ved at hævde, at Aalborg Stifts Adresseavis havde 600 abonnenter mere end byens gamle avis, der nu bar det meget lidt mundrette navn Aalborg Stifts Kongelig allene privilegerede Jydske Efterretninger og Avertissements-Tidender, som forsendes med Brevposten.

Ingen af de to kunne prale af enorme oplag: Wandalls avis udkom i ca. 500 eksemplarer, konkurrentens i måske 1000.

Men i 1817, da den ”gamle” avis havde 50 år på bagen, kunne redaktøren takke for ”Aalborgs ædle Indvaaneres Velvilje, Godhed og Yndest” - og i øvrigt håbe, at bladet fortsat må nytte og fornøje. ”Fader og Søn har stræbt at arbejde dette Maal ufortrædent i Møde,” hed det.

Aviskrigen fandt sin afslutning i 1827. Året før var en ung jødisk forretningsmand, Nathan Phillip Rée, blevet knyttet til Aalborg Stifts Adresseavis. Den unge mand havde talent for forretning og så muligheder i at samle de to konkurrerende aviser, der begge havde aldrende og svagelige mænd i front. Han købte først den ene, så den anden avis. Og førte dem videre i én avis, Aalborg Stifts Adresseavis og Avertissementstidende, der nu igen var ene om privilegiet.

Begge de gamle ejere afgik kort tid efter ved døden, men Borchs enke indgik nu i avisens ledelse sammen med Rée, der i de kommende år forbedrede avisens udtryk og indhold.

To enker frem for en avis

Imidlertid holdt den ny konstruktion kun få år, for i 1834 døde Nathan Phillip Rée, bare 39 år. Nu stod ikke én, men to enker altså med Aalborgs avis i deres hænder. Der blev tilknyttet skiftende redaktører, major von Søderberg og pastor Fogh. 1836 døde enkefru Ane Katrine Borch, og hendes søn, Jens Christian Borch, trådte i stedet ind.

Han så ikke meget til sin medejer. Enkefru Julie Rée, der var købmandsdatter fra Schwerin i Tyskland, tilbragte efter Nathan Rées død meget tid i fødebyen med parrets to døtre. Ikke alle i Aalborg var tilfredse med, at byens avis i et vist omfang blev drevet fra udlandet, og rygterne begyndte at gå om, at en konkurrerende avis var på bedding.

Måske var det derfor, Julie Rée returnerede til Aalborg i 1838. Men hun kom ikke alene. Med sig havde hun sin afdøde mands brorsøn, 27-årige Bernhard Phillip Rée, som den få år ældre enke snart også introducerede som sin forlovede! Det endte med bryllup - men først i 1841, efter at den jødisk fødte Rée havde ladet sig døbe.

Da var den unge mand allerede stærkt engageret i den daglige drift af avisen, der nu udkom fem gange om ugen og begyndte at skrive langt mere om Aalborgs politiske liv - der fra 1839 for første gang også omfattede en borgerrepræsentation, valgt af ikke hele folket, men dog en del heraf, hvilket var nyt. Bernhard Rée sikrede sig første-håndskendskab til det ny organ ved selv at blive valgt hertil.

fortsættes næste side ...

lever endnu

■ I løbet af de seneste 250 år har mange forskellige stået i spidsen for avisen. Afhængig af ejerform og selskabskonstruktion har de haft forskellige titler gennem tiden - privilegieholdere, udgivere, ejere, chefredaktører. Her er en oversigt over de mest markante:

1767: "Nyttige og fornøvelige Jydske Efterretninger" blev grundlagt af de fire præster Hermand Peter Gudme, Peder Clementin, Johan Wandall og Peder Gudme. Redaktionen var beskeden og bestod af én mand, Johan Wandall (1731-1797), som senere - i 1774 - også blev enejer af avisen.

1797: Johan Wandall dør, og sønnen Peder Friis Wandall (1765-1828) overtager avisen, der nu hedder "Jyske Efterretninger og almindelige Stiftstidender".

1827: Nathan Phillip Rée (1795-1834), jødisk forretningsmand, sætter sig i redaktørstolen. Grundlægger "Aalborg Stiftstidende og Adresseavis" ved sammenlægning af "Nyttige og fornøvelige Jydske Efterretninger" og "Aalborg Stifts Adresseavis".

1838: Bernhard Rée (1813-1868) er nevø til Nathan Rée. Han gør sig særligt bemærket som manden, der skabte et - efter tidens forhold - yderst moderne blad. Han kom også med i offentligt arbejde og kæmpede for uddybning af sejløbet over Hals Barre og en forbindelse over Limfjorden. Han blev senere valgt til stænderforsamlingen i Viborg og også til både folketing og landsting.

1867: Marie Rée (1835-1900), Bernhard Rées anden hustru, overtager privilegiet på Aalborg Stiftstidende. Gifter sig som 17-årig med Bernhard Rée og overtager udgiverrollen, da hun som 33-årig bliver enke. Hun er født ind i bladverdenen, da hendes far var redaktør og udgiver af Fyens Stiftstidende. Læs portræt side 12-13.

1900: Lauritz Schjøttz-Christensen (1863-1950) tiltræder som redaktør og driver avisen for boet efter Marie Rée. Han køber derefter avisen i 1910 og driver Aalborg Stiftstidende som enmandsejet frem til 1943. Dette år gør han virksomheden til et familieaktieselskab, i hvilket kun han selv og hans børn bliver aktionærer. Hans motto er: "Prudentia et constantia", som betyder "klogskab og bestandighed".

1940: Alf Schjøttz-Christensen (1909-1981) tiltræder som ansvarshavende 9. april - den dag tyskerne kommer til Danmark. I forbindelse med bladets 200 års jubilæum i 1967 forærer Alf Schjøttz-Christensen sin aktiepost til en fond for på længere sigt at sikre en stor og uafhængig avis. Aalborg Stiftstidende skal blive ved med at udkomme, også selv om det ikke længere er nogen rentabel forretning at drive blad. Læs portræt side 14-15.

1982: 1. september ansættes Erling Brøndum (1930-) som administrerende direktør og ansvarshavende chefredaktør, og med ham følger en helt ny ledelsesform. Nu er chefen også ansat og på lønningslisten. I 1995 er han med til at gennemføre den selskabsmæssige konstruktion, der baner vejen for fusionen af landsdelens aviser.

1997: Per Lyngby (1956-) tiltræder som ansvarshavende chefredaktør og administrerende direktør. Hans første store opgave er at gennemføre den planlagte fusion mellem landsdelens aviser, som bliver til NORDJYSKE Stiftstidende. Siden følger medieintegration med tv-kanal og radio. I år kan han fejre 20 års jubilæum i mediehuset.

Inde i gården - på hjørnet af det, der i dag er Algade og Boulevarden - lå bogtrykkeriet i 1767. Billedet her er taget langt senere. Arkivfoto

Aalborg Stiftstidende, Nytorv, 1959. Foto: Tage Nielsen

Bernhard Rées Gade 1, vinteren 1933. På bygningen står "1743 Aalborg Stifts Bogtrykkeri".

FAKTA

ADRESSERNE

■ Nye veje og stræder er kommet til siden 1767, og derfor kan det være svært præcist at udpege adresser fra 1767 og frem. Men det ligger fast, at der har været tale om en vandring ad Algade via Vesterå og Bispensgade til Nytorv og Langagervej:

■ **1767-1885** Den første adresse var en bygning, der lå i Algade, sandsynligvis på hjørnet af det nuværende Boulevarden og Algade. Dernæst flyttede bogtrykkeri og avis til et sted vest for Budolfi Kirke i nærheden af Vesterå. I 1856 flyttede bogtrykkeri og avis til Bispensgade/Doktorens Gyde. I 1871 til "Klosterkroen".

■ **1885** Aalborg Stiftstidende flyttede fra Bispensgade til den nyopførte bygning i Bernhard Rées Gade nr. 1. Bygningen, som man flyttede ind i 1885, blev suppleret med lokaler i en ny bygning mod Nytorv, opført i 1895. Fra 1910 til 1938 overtog man efterhånden samtlige lejemål i denne bygning.

■ **1938** Bygningen blev renoveret og fik moderne teknik og hjælpemidler som telefoner, radio, diktafoner og arkiv.

■ **1967** Det moderne bladhus på Nytorv blev indviet i forbindelse med 200 års jubilæet. Op gennem 1950'erne manglede man plads, og naboejendommen Nytorv 5 og 7 blev købt. Det hele blev til et moderne bladhus og ny hal til trykkeriet. Det betød også, at der blev bygget dér, hvor Bernhard Rées Gade lå, så gaden findes ikke mere.

■ **1989** Efter mere end 100 år på Nytorv, flyttede man til det nye bladhus på Langagervej i Aalborg Øst. Som bygningerne på Nytorv er også det nye bladhus tegnet af arkitekt Jacob Blegvad. Både bygningerne på Langagervej og Nytorv er præmieret af Aalborg Kommune for godt og smukt byggeri.

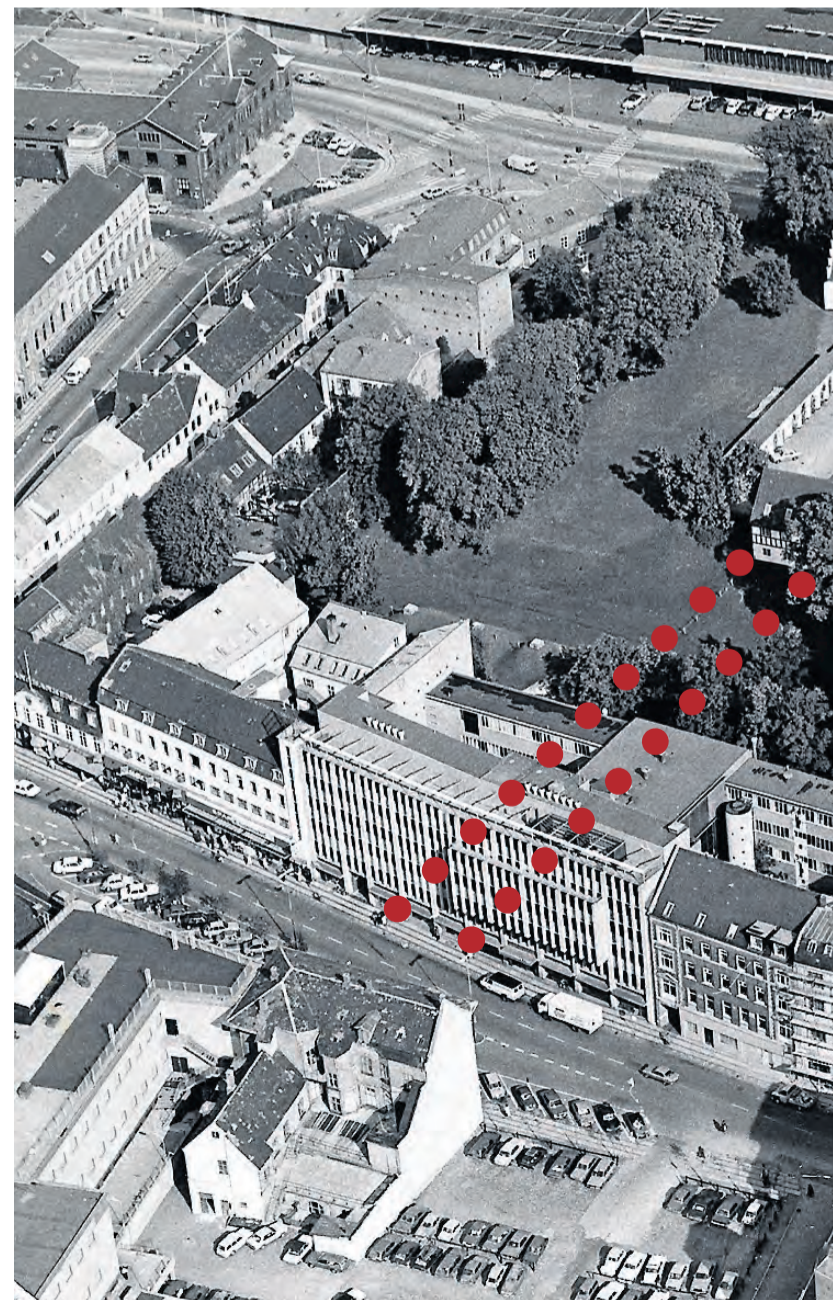

Siden foråret 1989 har adressen været Langagervej 1.

Foto: Henrik Bo

Foto fra 1930'erne. Ejendommen på hjørnet af Nytorv og Bernhard Rées Gade, hvor

Aalborg Stiftstidende og Aalborghus Slot set oppefra i 1976. De stiplede linjer angiver, de vejen for nyt bladhus og ny hal til trykkeriet. Det blev taget i brug i jubilæumsåret

avisen havde hovedsæde.

Arkivfoto

hvor Bernhard Rées Gade lå. Gaden måtte vige for det store byggeprojekt, som bane-1967. Foto: Max René

Siden kom han i rigsdagen, hvor han argumenterede for at sælge de dansk-vestindiske øer og for at ud- dybe Hals Barre og samtidig skrev referater fra møderne til avisen der- hjemme. Imens var Emil Carlsen, en københavnsk typograf, der efter at have været på valsen rundt i Eu- ropa var kommet til Aalborg, reelt blevet redaktør.

Bernhard Réé lod også sin avis spille en aktiv rolle i debatten om de trafikale forhold på Limfjorden - dén, der endte med etableringen af Pontonbroen i 1865.

Problemer med censur

Mens de fleste af forgængerne i re- daktørstolen havde defineret nytte og fornøje på en måde, der sjældent voldte problemer med myndighe- derne, var Réé anderledes - og ti- den en anden. Han lagde spalter til verbale slagsmål af politisk art. Det medførte ikke sjældent problemer med censuren i form af politimeste- ren - og deraf følgende forsinkelser af dagens avis, når censuren kræve- de ændringer i teksten.

Formelt set var reglerne sådan, at redaktøren senest en time efter trykstart skulle fremlægge et ek- semplar for politimesteren. For ikke at risikere, at et helt oplag måtte kasseres, valgte mange at sikre sig grønt lys, før trykpressen - fra 1845 den første cylinderpresse - blev startet.

Efter kun fire års ægteskab blev Réé i 1845 enkemand. Seks år sene- re vendte han - til fortrydelse for nogen, der betragtede ham som en opportunist - tilbage til jødedom- men. Hans endeligt blev trist: En tiltagende sygdom gjorde det nød- vendigt at indlægge ham på Statens Sindssygehospital i Aarhus, hvor han døde i 1868.

Nu stod endnu en gang to enker med stafetten. I 1853 havde Réé nemlig giftet sig på ny med Marie Seedorff, født på Langeland og op- vokset på Fyn. Sammen med Jens Christian Borchs enke stod hun som ejer af avisen og det tilhørende trykkeri. Da enkefru Jensine Borch i 1872 døde, købte Marie Réé fami- liens andel og stod nu som enejer.

Marie Réé kom til at stå i spidsen for avisen i 32 år, mange af dem ganske stormfulde.

Mange nye aviser

Ikke alene måtte hun slås med statsmagten, der ønskede først én redaktør, siden endnu én skiftet ud. Aalborg Stiftstidendes position som den altdominerende avis i stiftet og dermed i store dele af Nordjylland blev også udfordret i denne bryd- ningstid med heftig kamp mellem politiske partier i et nyt, langt mere broget medielandskab frem mod systemskiftet i 1901.

På "hjemmebanen" i Aalborg så flere nye aviser dagens lys med få års mellemrum: Nordjyllands Ar- bejderblad blev etableret i 1887. Det skiftede senere navn til Ny Tid, der i og til en vis grad uden for Aal- borg blev læst af mange i den vok- sende arbejderklasse. 1889 stifte- des Aalborg Amtstidende med den markante Vilhelm Lassen som re- daktør. Avisen vandt især frem i landdistrikterne rundt om Aalborg.

Endnu tidligere havde den nordli- ge del af Vendsyssel fået flere avi- ser: Frederikshavns Avis udkom første gang i 1853, og 20 år senere grundlagdes med hovedkvarter i

Hjørring Vendsyssel Tidende. Bag denne avis stod foruden en lokal kreds af investorer højskolemanden Thomas Bjørnbak og redaktør Vil- helm Carlsen - der i øvrigt var søn af Emil Carlsen, redaktør på Aalborg Stiftstidende på samme tid. Han var kun 22 år, da han indledte sit virke - og han blev på posten i 42 år. Næsten lige så ung, 26 år, var Einar Damsgaard, da han 1941 overtog redaktørposten på Fjerritslev Avis, grundlagt 1899 og fra 1918 i Dams- gaards-slægtens eje. Einar Dams- gaard forblev på posten i impone- rende 53 år og formåede en del af tiden også at være byens borgme- ster!

1882 fik Løgstør-egnen sin avis, Løgstør Avis, mens skawboerne fik Skagens Avis i 1913. Fra 1917 var sidstnævnte i Bindslev-familiens eje.

Længst mod vest i Nordjylland blev Morsø Folkeblad oprettet i 1877 som et af flere dagblade på øen. I Thy fik man 1882 Thisted Amts Tidende (fra 1970 Thisted Dagblad). Thisted-avisen var ét af de såkaldt Bergske blade, skabt af Venstre-politikeren Christen Berg.

Farmaceut blev redaktør

Selv om der blev mange flere aviser til at kæmpe om de nordjyske læse- res gunst, blev der også flere læse- re. Marie Réé styrede i de sidste tre årtier af 1800-tallet sin avis godt igennem de nye tider og bevarede en solid økonomi, ikke mindst fordi dét privilegium, hun havde, sikrede avisen pæne annonceindtægter.

Dette gav i 1885 mulighed for at rykke avisen fra de hidtidige loka- ler i Bispensgade til en nyopført bygning i nr. 1 i gaden, der tilmed fik ægtemandens navn, Bernhard Rées Gade. I 1895 kom ydermere en nyopført bygning ud mod Ny- torv til.

Marie Rées liste af redaktører i de 32 år var lang: Emil Carlsen, J. Si- monsens, Frederik Vejlstrup, Julius Ellersgaard, A. P. Larsen - en ung ju- rist, der siden blev dommer i Ebel- toft! - og til slut Lauritz Schiøttz- Christensen. Sidstnævnte var far- maceut af uddannelse og født i 1863 i Sorø, hvor faderen var guld- smed.

Lauritz Schiøttz-Christensen vir- kede på en række apoteker rundt om i landet, heriblandt Svaneapo- teket i Aalborg. Han fandt imidler- tid farmaceuternes vilkår for ringe og for tyendeagtige - og blæste som formand for Farmaceutisk Med- hjælperforening og ikke mindst som redaktør for dens blad til kamp for forbedringer. Selv om apoteker- ne svarede igen med at boykotte ham, så han ikke kunne få job, lyk- kedes det ham til slut at få ændret apotekerlovgivningen grundlæg- gende.

Imens holdt han sit fag ved lige ved studier på Polyteknisk Lærean- stalt i kemi og gæringsfysiologi og udviklede en metode til rendyrk- ning af gær til bagning, der ind- bragte ham en klækkelig indtægt. Dén gjorde en rejse til Paris med hustruen mulig, inden - sådan var planen - han skulle hjem og overta- ge et apotek, således som den ænd- rede lov nu åbnede mulighed for. På verdensudstillingen i Paris traf parret imidlertid Marie Réé, der stod og manglede en redaktør - og tilbød ham jobbet.

fortsættes næste side ...

» Selv om der blev mange flere aviser til at kæmpe om de nordjyske læseseres gunst, blev der også flere læsere.

FAKTA

STIFTSTIDENDES OPLAG

- **1767** Oplaget er på 271 aviser.
- **1900** Oplaget er på 5.600 aviser.
- **1940** Oplaget er på 19.202 eksemplarer.
- **1960** Hverdagsoplaget er på 43.132 eksemplarer og 71.310 eksemplarer om søndagen.
- **1980** Hverdagsoplaget er på 74.887 eksemplarer, mens oplaget om søndagen er på 107.422 aviser.
- **2016** Hverdagsoplaget er i første halvår på 38.842 eksemplarer og 41.834 om søndagen.

Aalborg Stiftstidendes placering i centrum gav masser af trafik uden for døren. Billedet er taget sidst i 1950'erne.
Foto: Tage Nielsen

Lauritz Schiøttz-Christensen undslog sig i første omgang, men efter hjemkomsten sagde han alligevel ja til at blive Aalborg Stiftstidendes redaktør fra 1. september 1900, og han drog til Horsens for i en uge at høste praktisk erfaring med avisproduktion. Til at samarbejde med Marie Rée kom han imidlertid aldrig, for hun døde 13. august, 65 år.

Boet efter fru Rée videreførte avisen med den nyansatte redaktør som daglig leder. Ifølge testamentet skulle boet drive avisen i 10 år efter hendes død og derefter søge at sælge den.

Farvel til privilegiet

Lauritz Schiøttz-Christensen fik ingen let start i Aalborg. Dét privilegium, der indtil nu havde sikret avisen mange annoncer og dermed en solid økonomi, var personligt. Og Højre-regeringen mente nok ikke - med de mange konflikter med Marie Rée i erindring - at den skyldte Aalborg-avisen noget. Så da hendes bo bad om at få privilegiet overført til den nye redaktør, var svaret nej. I stedet gav regeringen den eftertragtede status til regeringspartiet Højres lokale avis, Nordjylland, fra 1. februar 1901.

Og selv om det officielle dokument intet sagde herom, tog de nye privilegieholdere samtidig navnet

med sig. Hvilket betød, at aalborgenserne forbløffede kunne se to aviser, der i typografi og format var ens - og begge på forsiden bar navnet "Aalborg Stiftstidende", endda med samme bogstaver!

Marie Rées bo søgte at få nedlagt forbud mod konkurrentens navnetyveri. Højrebladet på sin side krævede, at den gamle stiftstidende undlod at bruge "dets" navn. Viborg overret gav den oprindelige avis medhold, men i Højesteret gik det modsat.

Landets højeste domstol gav redaktøren på avisen, der tidligere havde heddet Nordjylland, ret i, at stiftstidende ikke var et egennavn, men derimod det tekniske udtryk for dét blad i stiftet, der er indehaver af privilegiet.

Dagen efter, 28. juni 1901, tog den 134 år gamle avis konsekvensen - og skiftede navn til Aalborg Tidende.

"Vi har mistet vort hundredeaarige Navn; at det bedrøver os, lægger vi ikke skjul paa," hed det i den første udgave af Aalborg Tidende.

Dramaet om navnet var langt fra slut. Mindre end en måned senere, 23. juli, gik Højre-regeringen af. Venstre tog over som led i systemskiftet. Den ny justitsminister, den senere så kendte Peter Adler Alberti, så ingen grund til at understøtte en Højre-avis, så han tilbagekaldte

privilegiet og overførte det - ikke til Aalborg Stiftstidende, men til parti-fællerne på Aalborg Amtstidende.

Dets redaktør, Vilhelm Lassen, var formentlig kun lidt begejstret, selv om gunsten sikrede bladet annonceindtægter fra det offentlige. Nu måtte han nemlig æde den hård og spot, han gennem årene havde udsat Aalborg Stiftstidende for i spalterne på grund af netop dets privilegium, i sig. Hans blad ville nemlig, havde han skrevet, opgive sin uafhængighed. For det gjaldt - mente han dengang! - at hvis avisen med privilegiet "har en Mening, der er i Modstrid med Ministeriets, saa har det ikke lov til andet end at putte denne Mening i Lommen. Det er Vilkaar, under hvilke vi ikke vil udgive Blad".

Dét måtte han så alligevel gøre.

Heldigvis for ham erkendte man snart, at tiden var løbet fra systemet. 1. april 1904 bortfaldt stiftsprivilegierne, og boet efter Marie Rée kunne fra denne dag atter kalde sin avis Aalborg Stiftstidende.

Oplaget fordoblet

Redaktionen bestod af beskedne to mand foruden redaktøren. Men Lauritz Schiøttz-Christensen kløede på. Han satte Prudentia et constantia (Klogskab og bestandighed) som motto for sit virke og engagerede sig i byens liv og virke.

Han talte for byens forskønnelse, for plantning af træer og - siden - for, at byen burde have en lufthavn. Det lå derfor lige for, at det blev ham, der købte, da boet som fastsat i testamentet, satte avisen til salg i 1910. To Højre-mænd, grosserer N. K. Strøyberg og sagfører Cortes, bød ganske vist, men de trak budet, da de havde set regnskaberne.

Avisen var på dette tidspunkt fortsat skrevet med gotisk skrift, nærmere bestemt dén, der kaldes fraktur. I 1875 gik danske skoler over til at lære eleverne latinske bogstaver, men først i maj 1928 fulgte Aalborg Stiftstidende trop. I Statens Avissamling i Aarhus betragter man overgangen som gennemført, når alle artikler på forsiden er med latinsk skrift, også kaldet antikva.

For Aalborg Stiftstidendes vedkommende kan man se, at i april 1928 brugte man stadig udelukkende gotiske bogstaver, i løbet af maj stod begge side om side, men fra juni var det lutter latinske bogstaver, læserne blev præsenteret for på forsiden.

Den nye ejer og ansvarshavende redaktør havde, takket været det rendyrkede gær og en række andre opfindelser fra farmaceut-årene, penge på kistebunden og kunne investere i avisen, ikke mindst i nyt, forbedret teknisk udstyr, men også i

FAKTA

STIFTSBOGTRYKKERIET

■ Det hele begyndte med bogtrykkeriet fra 1743, som fire præster overtog på tvangsauktion i 1765 og kaldte Aalborg Stiftsbogtrykkeri. For at udnytte ressourcerne i trykkeriet begyndte de at udgive en avis i 1767. Længe befandt både bogtrykkeri og dagblad sig under samme tag og brugte samme teknik.

■ Men efter Anden Verdenskrig holdt den lange sammenhørighed op. Den teknologiske udvikling havde gjort, at man langt hen ad vejen brugte forskellige maskiner, og de to foretagere skulle deles på to adresser.

■ I 1946 begyndte opførelsen af et nyt trykkeri på Valmuemarken i Skalborg, men på grund af uventede prisstigninger og langsomme leverancer blev byggeriet først taget i brug i 1948. Investering i maskiner og byggeri havde været så stor, at virksomheden led en del tab.

■ I 1950 flyttede bogtrykkeriet til billigere og meget mindre lokaler i Bonnesensgade (billedet øverst), og samtidigt blev en del af maskinparken solgt fra.

■ I 1989 fusionerede Aalborg Stiftsbogtrykkeri og Litograferne i Aalborg, og man flyttede til Lyngvej i Aalborg. Navnet var fortsat Aalborg Stiftsbogtrykkeri.

■ I 1993 fejrede bogtrykkeriet 250 års jubilæum som Aalborgs ældste virksomhed og som landets ældste endnu eksisterende bogtrykkeri.

■ I 1995 blev Aalborg Stiftsbogtrykkeri solgt fra Aalborg Stiftstidende-koncernen, og Nordjyllands Bogtrykkeri A/S overtog alle aktiviteter, udstyr og medarbejdere.

■ I 2001 var der konkursauktion over Nordjyllands Bogtrykkeri Aalborg A/S. Alle materialer blev solgt fra virksomheden.

■ I 2003 blev Nordjyllands Bogtrykkeri Aalborg A/S opløst efter konkurs.

journalistik om, hvad der rørte sig på egnen og ude i den store verden, garneret med stof om mode, kultur, en føljeton og en juridisk brevkasse.

Fra 1911 til 1925 blev oplaget mere end fordoblet. Aalborg Stiftstidende satsede på bylæserne i Aalborg. Endnu i 1934 havde både Aalborg Amtstidende og Vendsyssel Tidende højere oplag, men tiden var med byavisen: Vandringen fra land til by gjorde, at den inden Anden Verdenskrig var større end de to nærmeste konkurrenter.

Uafhængig avis

Mens konkurrenterne i og uden for Aalborg for de flestes vedkommende var tæt knyttet til ét bestemt politisk parti, fastholdt Lauritz Schjøttz-Christensen det meste af tiden sin avis som "uafhængig". Borgerlig af observans var den, men uafhængig, fremgik det af kolofofen. En enkelt undtagelse indfandt sig i 1920: Den konservative politiker Lauritz V. Birck, der var valgt i Aalborg, brød med sit parti i kølvandet på ikke mindst striden om Danmarks grænse mod syd og blæste til borgerlig samling i et nyt parti, kaldet Centrum.

Skønt uenig med ham i en række spørgsmål dekreterede Lauritz Schjøttz-Christensen, der selv var stærkt engageret i det sønderjyske spørgsmål, at avisen skulle støtte

det ny parti åbent. Stor var skuffelsen tydeligvis, da professor Birck kort før valget 26. april 1920 meddelte ham, at han ikke som ellers bebudet fortsat ville stille op i Aalborg, men i København.

Partiet opnåede ikke repræsentation og forsvandt snart i mørket igen. Og Aalborg Stiftstidende blev atter "uafhængigt". En tid angav man sig som uafhængigt konservativt blad, siden uafhængigt liberalt. Til slut definerede avisen sig, som også i dag, som slet og ret uafhængig.

At det under alle omstændigheder lå Aalborg Stiftstidendes udgiver stærkt på sinde at samle i stedet for at splitte, fremgår af et radiointerview med Lauritz Schjøttz-Christensen, da han havde stået i spidsen for avisen i fire årtier:

"Et dagblad," sagde han, "påvirker den offentlige mening i betydelig grad. Vi er den daglige gæst i hjemmet og fremsætter vor mening om døgnets spørgsmål. Det kan ikke undlade at præge opfattelsen hos et flertal af bladets læsere, og det forpligter. Der er et meget stort ansvar forbundet med at skrive en avis. Ét skal avisen afholde sig fra: At være grøftegraver i folket. Målet er samling, ikke bladejerens eller den enkeltes vel, ikke klassens, men helhedens vel, nationens".

Ordene faldt under og er måske også præget af den tyske besættelse

af Danmark. Da tyskerne 9. april 1940 overskred grænsen, valgte 77-årige Lauritz Schjøttz-Christensen samme morgen at overlade posten som ansvarshavende redaktør til sønnen Alf, der længe havde taget aktivt del i avisens drift.

Dramatisk 9. april 1940

Hans første dag i førersædet blev dramatisk og bestemt ikke én, han med glæde så tilbage på. Dagens avis fremstod i tekst og fotos som underdanig over for de just ankomne tyske soldater, som bladets udsendte blandt andet havde interviewet på Rørdal flyveplads. Fotografen spurgte en tysk kaptajn, om han måtte fotografere ham. "Med glæde" lød svaret, som blev gengivet i spalterne.

Den ny ansvarshavende chefredaktør var bestemt ikke nazisterne venligt stemt. År tidligere havde han i en reportage fra Berlin skildret dem i så kritiske toner, at hans far i et brev noterede, at han så helt anderledes end sønnen på Tysklands nye leder: "Man bør og skal tro en Mands Ord, så længe man ikke har Grund til andet, dvs. Vidnesbyrd om, at han lyver. Hitlers Radiotale var en retskaffen Mands Ord," skrev den gamle Lauritz Schjøttz-Christensen.

Alt tyder på, at dækningen 9. april 1940 primært var båret af et

ønske fra den just tiltrådte chef om at skildre over for læserne, hvad der rent faktisk skete. Siden, da censur var indført, var Aalborg Stiftstidende det første blad, som værnemagten klagede over. Det blev til flere klager - herunder over ordvalget i en filmanmeldelse, skrevet af Alf Schjøttz-Christensen selv.

Den famøse avis fra 9. april 1940 blev et emne, "man" ikke talte om. Det samme gjaldt en sag et år efter befrielsen, hvor det blev kritiseret, at Aalborg Stiftstidende i krigens første måneder havde ladet trykke to prislister på tysk for annoncer, tydeligvis tiltænkt besættelsesmagten. "Werbung in Dänemark ganz undenkbar ohne Aalborg Stiftstidende" (Reklame er i Danmark helt utænkelig uden Aalborg Stiftstidende) lød budskabet.

Alf Schjøttz-Christensen syntes, kritikken var urimelig. Også med det in mente, at han selv i august 1943, da forholdet til tyskerne spidsede til, i 10 dage var taget som gidsel af dem og anbragt i husarrest på Hotel Phønix, og at Aalborg Stiftstidendes bladhus 17. marts 1944 - som det første bladhus i landet - var blevet sprængt af tyske håndlangere ved en såkaldt schalburtaget-aktion. Så tyskvenlig ville vel ingen beskyldte ham eller avisen for at være!

fortsættes næste side ...

» Der blev åbnet lokalredaktioner nord og syd for Aalborg og hyret et større korps af meddelere, så også læsere uden for landsdelens hovedby kunne blive holdt orienteret om, hvad der skete på deres egn.

Midt under krigen tog Lauritz Schjøttz-Christensen initiativ til at føre ud i livet, hvad Marie Rée knap 70 år tidligere havde forsøgt, men opgivet - nemlig at omdanne avisen til et aktieselskab. Et af formålene var at sikre familiens dominerende indflydelse også fremadrettet.

Faders vilje

Fra 1. oktober 1943 var Aalborg Stiftstidende et A/S. Alf Schjøttz-Christensen var såvel direktør som ansvarshavende chefredaktør. Faderen kunne som den eneste afsætte ham igen. Efter dennes død ville sønnen være uafsættelig, med mindre sygdom gjorde ham ude af stand til at varetage jobbet, hed det.

Alf Schjøttz-Christensen var nu officielt chefen - og blev frem til sin død i 1981 næsten aldrig omtalt på anden måde i bladhuset. Faderen og hans hustru, Thora Schjøttz-Christensen, fulgte fra sidelinjen med i bladhusets liv frem til deres død i henholdsvis 1950 og 1953. Ikke uden en vis - velbegrundet, skulde det vise sig - skepsis så de sønens ambitiøse forsøg på i årene efter befrielsen at etablere et forlag, hvis bogudgivelser skulle sikre bogtrykkeriet nye opgaver. Det blev ingen succes, og et stort nybyggeri i Valmuemarken måtte hurtigt afhændes og trykkeriet flyttes til mindre lokaler i Bonnesensgade.

De brækkede ben

Langt bedre gik det med avisen. Alf Schjøttz-Christensen fastholdt og udbyggede dens position som landsdelens største. Der blev åbnet lokalredaktioner nord og syd for Aalborg og hyret et større korps af meddelere, så også læsere uden for landsdelens hovedby kunne blive holdt orienteret om, hvad der skete på deres egn.

Netop dét var ifølge Alf Schjøttz-Christensen Aalborg Stiftstidendes vigtigste opgave. Da avisen i 1967 fyldte 200 år, spurgte han i forordet til jubilæumsskriftet, hvorfor mon netop den jubilerende avis havde overlevet modsat så mange andre -

og forsøgte selv at give svaret:

"Selv tror vi, at Aalborg Stiftstidendes styrke har været bladets faste forankring til Aalborg og til Nordjylland. Redaktionen har bestræbt sig på at være frisindet og på at give plads i spalterne også for anderledes tænkende. Bladet har givet læserne en alsidig nyhedsformidling såvel som store skelsættende verdenspolitiske begivenheder som om de små lokale dagliglivets hændelser. Også "de brækkede ben" interesserer jo, når læseren har kendskab til den, det er gået ud over," skrev han og føjede til:

"På læsernes vegne har redaktionen fulgt det arbejde i offentlige råd og udvalg, som folkestyrets lokale repræsentanter udfører. Ved referater fra møder i amtsråd, byråd og sogneråd har bladet givet borgerne - d.v.s. skatteyderne - besked om den lokale politik og om de beslutninger, der træffes. Som offentlighedens kontrollanter på disse felter har redaktionen også følt sig forpligtet til i kritiske kommentarer at give vort besyv med og at deltage i en konstruktiv debat".

Og jo, så skulle det ved 200 års jubilæet da også lige slås fast, at avisens ledelse fortsat delte de fire stiftende præsters hensigt om at nytte og fornøje!

Fondsejet avis

200 års-dagen, der kunne fejres i et nybygget domicil på Nytorv, bød dog på en nok så skelsættende begivenhed. Alf Schjøttz-Christensen havde ingen børn, og da der i øvrigt ikke i familien var efterkommere, der ville tage over efter ham, valgte han og den resterende del af ejerfamilien at overdrage aktierne og dermed avisen til en fond, hvis formål var at sikre Aalborg Stiftstidende som uafhængig avis.

Endnu havde Aalborg to andre dagblade, Ny Tid og Aalborg Amtstidende, som dog begge skrankede og i et sidste overlevelseshorsøg gik sammen og dannede det fælles selskab Nordjyske Morgenblade i 1970. Alf Schjøttz-Christen-

sen havde tilbudt at trykke den ny, konkurrerende avis. Morgenblade ville selv - men eksperimentet holdt ikke. I et lidt uortodokst arrangement fik Aalborg Stiftstidende efter kollapset i 1971 adgang til Aalborg Amtstidendes abonnements-protokoller mod i fem år at stille en daglig side, kaldet Nordjysk Amtstidende, der havde sin egen (Venstre-)redaktør, til rådighed i Stiftstidende.

Den ny avis, nu Aalborgs eneste dagblad, udbyggede sit fundament yderligere ved at opkøbe flere ugeaviser og tilføje nye titler. Ugeaviserne blev i årtier en yderst indbringende aktivitet.

Trods overgangen til fondseje var det fortsat Alf Schjøttz-Christensen og en række andre familiemedlemmer, der sad for bordenden. Alf Schjøttz-Christensen var direktør og ansvarshavende chefredaktør og søsteren Eja Packness formand for bestyrelsen. I 1980 blev et skifte til nye tider indledt med ansættelsen af Chr. W. Reves som ny administrerende direktør, og da Alf Schjøttz-Christensen 6. november 1981 døde, rykkede Georg Hemmingsen - der sammen med Hans Jørgen Vestergaard og Ole Vang havde været Alf Schjøttz-Christensens håndgangne mænd i en lang årrække - ind som ansvarshavende chefredaktør i en overgangsperiode.

Krigen med VT

Nu var det for første gang i 81 år ikke et medlem af Schjøttz-Christensen-familien, der ledede virksomheden, hverken som redaktør eller bestyrelsesformand: Knud Erik Borup blev ny formand for bestyrelsen, og 1. september 1982 tiltrådte Erling Brøndum som ny ansvarshavende chefredaktør og administrerende direktør.

At valget faldt på netop Erling Brøndum, var næppe tilfældigt. Det viste sig, at Alf Schjøttz-Christensen en del år tidligere havde skrevet og gemt et dokument med navne på mulige efterfølgere, hvis noget skulle tilstøde ham. Erling Brøn-

dums navn stod højt på listen.

Han kom fra en chefredaktørstilling på Horsens Folkeblad og havde desuden i 14 måneder 1973-75 været forsvarsminister i den smalle Venstre-regering.

Sit kæle-/øgenavn - "krigsministeren" - fik han i chefredaktørårene som følge af flere "krige". Erling Brøndum og de redaktionelle medarbejdere stod ikke på god fod med hinanden. Det blev i branchen sagt, at journalisterne kommunikerede med chefredaktøren ved at nedlægge arbejdet. Arbejdsnedlæggelserne var talrige og begrundet i vidt forskellige forhold.

Samtidig fik Erling Brøndum en nøglerolle i en langvarig krig med Vendsyssel Tidende. Der havde på tværs af Vendsyssel udviklet sig en form for uformel grænse mellem de to avisers primære virkeområde. Men i 1994 brød Aalborg Stiftstidende - sådan så man det i hvert fald i Hjørring - freden ved at åbne en lokalredaktion så langt mod nord som i Løkken. VT svarede igen ved at starte en ugeavis midt i Aalborg.

Krigen blev især ført på annoncener - formentlig til annoncørernes udelte glæde. Men det kostede begge aviser dyrt, og efter en tid indledte parterne, meget symbolsk på Tylstrup Kro, næsten i grænselandet, en række møder, der endte med en aftale 30. september 1994. Den betød, at de to aviser delte Vendsyssel imellem sig: Aalborg Stiftstidende lukkede sine lokalredaktioner i Sæby og Løkken, mens Vendsyssel Tidende trak sig ud af Brønderslev. Endvidere fusionerede Vendsyssel Tidende med Frederikshavns Avis, som Aalborg Stiftstidende i en snes år havde været medejer af. VT havde i forvejen året før overtaget Skagens Avis.

Men der var også en anden, lidt mere langsigtet del af aftalen. Begge parter erklærede nemlig også, at de havde til hensigt at fusionere og skabe én nordjysk avis med flere lokale udgaver, men med hovedsæde på Langagervej i Aalborg Øst, hvor

Aalborg Stiftstidende i 1989 havde samlet sine aktiviteter i Aalborg.

Morgenavis og tabloid

Det blev næste - og p.t. seneste - mand i rækken af ansvarshavende chefredaktører, der kom til at gennemføre sammensmeltningen. I 1997 blev Erling Brøndum som direktør og ansvarshavende chefredaktør afløst af Per Lyngby, der kom fra et chefredaktørjob på Jydske-Vestkysten, men kendte de nordjyske medier ganske godt, dels fra tiden som journalist-praktikant i firserne i fødebyen, dels fra sin tid som leder af de tre stiftstidender og Jydske-Vestkystens fælles redaktion i København.

Det endte med et endnu større bryllup end fastlagt i fredsftalen mellem Aalborg Stiftstidende og Vendsyssel Tidende. Fjerritslev Avis' ejerfamilie, der siden 1976 også havde drevet Løgstør Avis, erklærede sig klar til at sælge. Hermed ville samtlige dagblade, der blev udgivet i Nordjyllands Amt, plus et betragteligt antal ugeaviser være samlet under én hat. Og ikke nok med det: Aalborg Stiftstidende havde i en årrække været medejer af TV-Aalborg og Aalborg Nærradio, som egentlig var grundlagt af fagbevægelsen som modvægt til det borgerlige nyhedsmonopol i Aalborg. Nu blev også de en integreret del af af mediehuset, og en af stationens nøglepersoner, Lars Jespersen, trådte i 2002 ind i chefredaktionen, hvor han fortsat har sæde.

Og i det ny årtusinds første årti bliver det nordjyske mediehus nærmest verdensberømt som frontløber udi en arbejdsmetode, hvor de samme journalister forarbejder stoffet til trykte og elektroniske medier.

18. september 1999 udsender det nye selskab Nordjyllands Avisselskab første nummer af det fælles dagblad, nu kaldet NORDJYSKE Stiftstidende. De involverede aviser er hidtil udkommet om eftermiddagen, men NORDJYSKE Stiftstidende er morgenavis.

Siden 10. april 2008 er avisen ud-

kommet i tabloid-format.

Året før bliver Nordjylland større, idet Thy og Mors ved strukturreformen bliver en del af den nordjyske region sammen med det hidtidige Nordjyllands Amt. Lidt tilfældigt udvides det nye nordjyske medieselskab samtidig med dagbladet i Thy, Thisted Dagblad. Det og de øvrige Bergske Blade er i 1990 overraskende købt af finans- og Venstremanden Klaus Riskær Pedersen. Den ny ejer når kun omkring Thisted en enkelt gang, inden han i 1992 går konkurs.

Det Berlingske Officin og de tre stiftstidender køber af konkursboet de jyske aviser, men udover at være medejer har Aalborg/NORDJYSKE Stiftstidende intet samarbejde med Thisted Dagblad. Thy (og Mors) har tidligere, i Alf Schiøttz-Christensens tid, været betragtet som interessant land, fordi de derværende lokale aviser modsat Stiftstidende ikke udkom om søndagen. Derfor havde Aalborg Stiftstidende i mange år om søndagen en side med stof om og for læsere på disse kanter.

Nu er Thisted Dagblads dækningsområde imidlertid blevet en del af Nordjylland i forvaltningsmæssig forstand. Og da de berlingske aktiviteter i 2006 sælges til den britiske Mecom, kræver briterne 100 pct. ejerskab - og dermed et farvel til blandt andet den hidtidige nordjyske medejer.

"Prisen" fastsættes til at bestå i Thisted Dagblad, som skilles ud af dén bladfamilie, den har tilhørt siden stiftelsen 125 år tidligere, og i stedet bliver en del af den nordjyske mediefamilie. Få år efter, i 2011, beslutter den selvstændige Morsø Folkeblad at søge ind i samme familie, efter at ikke mindst købet af en ny rotationspresse har slået benene væk under avisens økonomi. Avisen udkommer dog fortsat som selvstændig titel og om eftermiddagen.

Cavling-pris to gange

Koncernen - hvis formand i jubilæumsåret er Jørgen Kjær Jacobsen - tæller derudover et stort antal an-

dre medieaktiviteter i, men også uden for Nordjylland. Man kan anno 2017 læse, se og høre journalistik fra NORDJYSKE på talrige platforme. Det er gjort op, at 90 pct. af nordjyderne mindst én gang ugentligt stifter bekendtskab med "noget" fra NORDJYSKE Medier.

Noget stof har vakt særlig opsigt og høstet hæder: I 1991 modtog journalisterne Leif O. Dahl og Claus G. Theilgaard, ansat på Vendsyssel Tidende, fagets fineste hæder, Cavlingprisen, for artikler om danske skibsværfters indbyrdes prisaftaler. Og i 2012 tilfaldt samme pris Asbjørn With, NORDJYSKE Stiftstidende, for i over 130 artikler at have kulegravet Rebild Kommunes svigt i sager om sexmisbrug, tvangs fjernelse og hjælp til handicappede.

Begge hold prisvindende artikler levede i virkeligheden op til, hvad de fire præster i 1767 også havde skrevet, da de på vers skildrede deres vision: "Vi vil for de ægte Dyder tale, som Menneske skal man gå den rette Vej," slog præsterne fast.

Oplagsfald og e-avis

Det hele begyndte med præstetanker - og en trykt avis, der udkom én gang ugentligt. I dag udkommer den jubilerende avis syv dage om ugen i fire forskellige lokaludgaver. Hvor moderavisen, Nyttige og fornøelige Jydske Efterretninger, stort set udelukkende blev læst i Aalborg af den simple grund, at udbringning til abonnenter uden for Aalborg kun vanskeligt og langsomt lod sig gøre, kan avisen nu allerede ved midnat læses overalt i verden - som såkaldt e-avis - hvilket et stigende antal abonnenter benytter sig af.

Over alt har internettet dog samtidig vænnet borgerne til, at mange nyheder kan fås gratis. Det har medvirket til faldende oplag på traditionelle trykte aviser. Hvor Aalborg Stiftstidendes oplag på hverdage i 1967 var 54.036, er det tilsvarende tal for NORDJYSKE Stiftstidende ved jubilæet, når e-aviserne regnes med, knap 39.000.

Og skal man holde de 39.000, NORDJYSKE's aktuelle oplag, op mod det samlede oplag i 1967 for de avistitler, der siden direkte er blevet fusioneret og i dag udgør NORDJYSKE Stiftstidende, er sammenligningsgrundlaget for 1967 ca. 108.000.

Med andre ord er oplaget i det seneste halve århundrede mere end halveret.

Oplagsmæssigt toppede det for Aalborg Stiftstidende i 1980, hvor avisen havde 75.898 i hverdagsoplag, nok især hjulpet på vej af Ny Tid og Aalborg Amtstidendes lukning.

Midt i tilbagegangen kunne det dog opmuntrende nok i oktober 2016 noteres, at der netto var en tilgang af abonnenter på avisen med den lange historie. En historie, som de forudseende stiftere faktisk også varslede, at deres avis ville dykke ned i. For nok handlede det om at nytte og fornøje - de tre ord, som gennem de 250 år igen og igen er trukket frem som nøgleordene bag Nyttige og fornøelige Jydske Efterretninger og alle de titler, der fulgte efter.

Gennem tre familiers eje i henholdsvis 60, 83 og 57 år og gennem de foreløbig 50 år som fondsejet.

Men det hed også i den programerklæring på vers, der fyldte det meste af avisens første udgave 2. januar 1767:

*Snart vil vi grave i de gamle sager,
hvad der er sket for længe siden,
hvad andre har levnet,
og ikke af opspind smager,
skal her få omtale,
før det glemmes af tiden.*

Det være hermed gjort.

Mere om mediernes historie kan læses i:

Ole Bergh: "Alf Schiøttz-Christensen - en biografi"

Lars Tvede-Jensen: "Jydske Efterretninger - historien om Aalborg Stiftstidende gennem 225 år"

"Aalborg Stiftstidende - jubilæums-magasinet" fra 2. januar 1967

» Man kan anno 2017 læse, se og høre journalistik fra NORDJYSKE på talrige platforme. Det er gjort op, at 90 pct. af nordjyderne mindst én gang ugentligt stifter bekendtskab med "noget" fra NORDJYSKE Medier.

■ Alle udgaver af NORDJYSKE Stiftstidende og alle dens forgængere kan læses på www.nordjyske-avisarkiv.dk

Marie Rées gravsted på Almen Kirkegaard i Aalborg. Foto: Laura Gulddammer

Udgiver med indflydelse

PRIVILEGIUM: Marie Rée arvede i 1868 avisen og ledede den gennem tre årtier, der var præget af stærkt politisk pres mod hende og avisen

Af Søren Wormslev
soeren.wormslev@nordjyske.dk

Da 33-årige Marie Rée i 1868 satte sig for bordenden på Aalborg Stiftstidende, var hun bedre rustet end mange af sine forgængere. Dels var hun vokset op i et redaktørhjem på Fyn og kendte derfor til medieverdenen – hendes far, Nicolaus Peter Heinrich Seedorff, var redaktør på og udgiver af Fyens Stiftstidende. Dels havde hun i de 15 år, ægteskabet med den 22 år ældre Bernhard Rée varede, aktivt taget del i udgivelsen af Aalborg Stiftstidende og suget viden og erfaring til sig.

Ejerskabet af avis og bogtrykkeri var, da Bernhard Rée i 1868 døde og overlod opgaven til hende, endnu delt mellem to familier, Rée og Borch. Jens Chr. Borch, der primært havde stået for trykkeriet, var død fire år tidligere, så det var hans enke, der formelt var medejer.

Ved hendes død i 1872 købte Marie Rée Borch-familiens ejerandel og blev herefter enejer.

Det krævede sin kvinde at være avisudgiver på den tid, men Marie Rée viste sig i høj grad at kunne klare mosten og udfordringerne. I hele 32 år var hun chef og navigerede sin avis gennem indtil flere forsøg fra staten på at styre avisens politiske linje, samtidig med at hun konsoliderede avisen økonomisk.

Emil Carlsen, mangeårig faktor på trykkeriet, havde i Bernhard Rées fravær været med til at redigere avisen. Ved sin tiltræden gjorde Marie Rée ham også af navn til redaktør.

Op til det såkaldte systemskifte i 1901 – hvor det blev slået fast, at en regering ikke kan regere med et flertal i Folketinget imod sig – udfoldede der sig i samfundet en intens debat og en kamp om magten mellem mere og mindre liberale kræfter. Kongen udpegede suverænt sine ministre blandt det konservative parti Højres godsejere og andre velstående, og de, der endnu sad på magten, bed i de sidste årtier i 1800-tallet fra sig, hvis pressen ikke teede sig, som de mente, den skulle.

Det gjorde Aalborg Stiftstidende ikke altid.

Politisk indflydelse

Avisen var ikke knyttet til noget bestemt parti, men Marie Rée havde fra sin mands tid bevaret kontakt til politikere hos Venstre. Hun tog tit imod dem i sit hjem, og de lyttede angiveligt ikke sjældent til hendes råd. For som hendes egen avis skrev i nekrologen: Hun havde "en Forstaaelse af offentlige og politiske Forhold, som man ikke hyppigt træffer hos Kvinder". Og ikke mindst i den politiske brydningstid i firserne "var hendes personlige Indflydelse ikke ringe,

og Politikere søgte hendes Raad".

I 1883 bragte Aalborg Stiftstidende flere artikler, der ikke var Højre venligt stemt, og reaktionen udeblev ikke.

Indenrigsministeriet lod dels mundtligt, dels gennem amtmanden i Aalborg både udgiver og redaktør vide, at man ikke var tilfreds, og det nævntes fra første færd via amtmanden, at i yderste konsekvens kunne avisen blive frataget sit privilegium.

Indenrigsministeren, godsejer Erik Skeel, skrev også direkte til Marie Rée. I brevet hed det, at artiklerne "saavel ved enkelte i dem forekommende Udtryk som ved den Aand, hvori de ere affattede, maa anses for at overskride de passende Grænser for en loyal Opposition imod den bestaaende Regering".

Redaktør Carlsen fortsatte imidlertid sin og avisens hidtidige linje. Måske skrev han ikke selv så kritisk om regeringen, men den nordjyske avis trykte en lang række af andre avisers referater fra politiske møder især i partiet Venstre, hvor regeringen fik læst og påskrevet.

Læst og påskrevet

30. august 1883 blev det nok for indenrigsministeren. Han skrev til Marie Rée, at han var fortørnet over, at hendes avis "fortsatte den hensynsløse Opposition mod Regeringen". Og privilegiet ville ryge,

hvis udgiveren ikke lod en anden end Emil Carlsen overtage redaktørposten – og lod vedkommende godkende i Indenrigsministeriet.

10. september svarede Marie Rée. Hun skrev, at hun ville efterkomme kravet om at udskifte redaktøren – hvad hun ikke skrev, var, at Carlsen alligevel på grund af alder stod foran pensionering.

Men så fik embedsmændene i København fra Aalborg en lektion, de klogeligt nok undlod at svare på. Marie Rée refererede en advarsel, sendt i april via amtmanden, hvori det hed, at: "Ministeriet ... hverken ville finde det berettiget eller forsvareligt at forlange, at de (artiklerne) skulle være redigerede i en Aand og på en Maade, der pegede hen på en positiv Tilslutning til Regeringen og dens Politik".

Marie Rée var sådan set enig i, at af en privilegeret avis kunne man forvente en loyal og sømmelig opposition i spalterne – hvis avisen da ikke, som alle de andre privilegerede stiftstidender, støttede Højre åbent. Men, skrev hun videre, ministeriet måtte vel indrømme, at når medierne skulle referere udsgn fra politiske møder, kunne disse ikke altid i øjeblikket afprøves. At berette, hvad der var sagt på et møde, faldt efter hendes opfattelse ikke ind under, hvad ministeriet i april-brevet havde sagt, man ikke ville tolerere, nemlig "aaabenbar og planmæssig Opposition til

Marie Rée - maleri af fru Krabbe. Årstal ukendt.

den bestående Regering, der ved tendentiøse og forvanskede Udtalelser og Fremstillinger søger at mistæneliggøre dens Handlinger og Hensigter”.

I brevet bad Aalborg Stiftstidendes udgiver efter denne belæring ministeriet oplyse, hvilke artikler der havde overskredet den nævnte grænse. Noget svar fik hun aldrig.

Nye trusler fra ministeriet

27. oktober meddelte ministeriet sin godkendelse af Emil Carlsens afløser, nemlig, som der stod i godkendelsen ”forhenværende Børstenbinder J. Simonsen” fra Nakskov. Han havde en tid forinden været tilknyttet avisen som redaktionssekretær og var ikke mindre skarp i tonen end sin forgænger.

Avisens kurs forblev derfor uændret, og 14. november lod ministeriet atter høre fra sig i et privat brev til Marie Rée. To dage før var et længere referat fra en rigsdagsdebat afsluttet med ordene: ”Ministeriet synes i det hele taget ikke i denne samling at have nogen alvorlig hensigt med sine lovforslags fremlæggelse”.

Dette var, mente ministeriet, en ”utilbørlig Insinuation”. Fortsatte det på denne måde, ville redaktør og privilegium meget snart være fortid. Men mere skete der ikke – i denne omgang.

Redaktør Simonsen hvæssede fortsat pennen. Op til en af forfat-

ningskampens afgørende stunder – vedtagelsen af finansloven – forbedrede regeringen, fordi Landstinget og Folketinget ikke kunne blive enige, en provisorisk finanslov, hvilket redaktøren beskrev som ”et forsædigt forberedt Grundlovs-brud”.

Nu var tålmodigheden opbrugt i København. I april 1885 meddelte ministeriet – med henvisning til advarslerne fra 1883 – at Marie Rée havde 14 dage til at udpege en ny redaktør. Hun accepterede kravet og foreslog først én, som ministeriet uden forklaring afviste, men fik så accept af at udpege lærer Frederik Vejlstrop. Åbenbart kunne man godt leve med en redaktør, der, som Marie Rée skrev til ministeriet, var ”meget moderat Venstremænd, kun lidet kjendt og uden politisk Fortid”.

Synspunkter om samfundet, også med kritik af regeringen, var der efter redaktørskiftet fortsat at læse, men åbenbart formåede Frederik Vejlstrop at udtrykke sig på en måde, der ikke udløste nye konfrontationer med Indenrigsministeriet. Og fronterne i debatten var, efterhånden som et kompromis i den heftige politiske debat kunne anes, mindre skarpt optrukne.

Blandt de emner, Frederik Vejlstrop flittigt skrev om, var kvinders stilling i samfundet. Avisen argumenterede for at give kvinder valgret – og for, at valgretten også

skulle omfatte gifte kvinder! Det sidste var mange imod med en begrundelse om, at gifte kvinder blot ville stemme som deres mænd. Men sådan forholdt det sig ingen lunde, slog Aalborg Stiftstidende fast. Det ligger lige for at antage, at den kendsgerning, at avisen som noget på den tid ganske enestående havde en kvinde som udgiver, har spillet en rolle.

Overvejelser om salg

Men var Marie Rée i begyndelsen i virkeligheden i tvivl om, hvorvidt det var dét, hun ville, eller tvivlede hun på sine egne evner? I hvert fald forespurgte hun, viser dokumenter, i marts 1875 i Indenrigsministeriet, om privilegiet til at udgive avis – som stadig var det altafgørende – kunne overdrages til en ny ejer, såfremt hun solgte.

Ministeriet var sådan set positivt, men ville maksimalt love at lade privilegiet til en ny ejer løbe Marie Rées levetid ud.

En måned senere hørte ministeriet atter fra avisudgiveren i Aalborg, der ville vide, om man havde indvendinger mod at omdanne Aalborg Stiftstidende til et aktieselskab. Igen var der velvilje, og inden måneden var omme, var 100 aktier udstedt. Stiftelseskontrakten sikrede Marie Rée fuld kontrol med virksomheden. Forudsætningen for arrangementet var, at minimum 50 aktier blev solgt, men der blev kun

solgt 34. Herefter købte Marie Rée disse aktier tilbage, og også dén plan blev lagt i skuffen, og Marie Rée kastede sig helhjertet ud i gerningen som avisudgiver.

Midt i den mest stormfulde tid for hende og hendes redaktører på Aalborg Stiftstidende (1883-85) havde Marie Rée tilmed den store private sorg at miste sin eneste søn, der kun 24 år gammel ramtes af en lunge sygdom. Theodor Seedorff Rée var lige blevet cand. jur. og uden tvivl udset til at følge i moderens fodspor.

Nu måtte hun begrave ham på Aalborgs almenkirkegård. ”Højt elsket og dybt savnet” skrev hun på gravstenen, der 16 år senere fik føjet hendes eget navn til. Hendes mand og Theodors far, der havde jødiske rødder, havde ladet sig begrave på den jødiske kirkegård i Aarhus.

”Dette Dødsfald tog det bort, som gav hendes Liv sit bedste Indhold,” og i hendes sidste år måtte hun ”ofte føle sig ensom og fremmed,” fordi ”den stærkeste Traad, der knyttede hende til Livet, blev brat flaaet over,” hed det i nekrologen.

I Marie Rées testamente var det bestemt, at hendes ejendom i Hasseris skulle indrettes som børnehjem under navnet Theodorsminde. Børnehjemmet havde adresse her indtil 1965.

Marie Rées nekrolog i Aalborg Stiftstidende Adresse- og Stifts-Avis 13. august 1900 kan findes i **NORDJYSKEs** Historiske Avisarkiv.

Alf Schiøttz-Christensens gravsted på Sdr. Kirkegaard i Aalborg.

Foto: Laura Guldhammer

Den fødte redaktør sikrede fremtiden

FONDSSTIFTER: Alf Schiøttz-Christensen videreførte avisstafetten fra sin far - og overdrog i 1967 den nordjyske avis til fondseje

Af Søren Wormslev

soeren.wormslev@nordjyske.dk

Alf Schiøttz-Christensen adskiller sig på mindst ét punkt fra næsten alle andre, der har siddet i chefstolen på den nu jubilerende avis: Han var vokset op på og med avisen og i mange henseender uddannet med henblik på netop chefjobbet og på at træde i sin fars fodspor. En tilsvarende skæbne har i de 250 år kun én anden haft, nemlig Peder Friis Wandall, der i 1795 med en bogtrykkeruddannelse i baglommen helt planlagt overtog førertrøjen fra sin far - en af de fire præster, der grundlagde avisen.

At Alfs far, Lauritz Schiøttz-Christensen, på samme vis havde lagt planer, var tydeligt. I en lille sort notesbog skrev han i 1935, fem år før sønnen blev ansvarshavende: "Mangen Fader har bygget en god Forretning op til sin Søn, men glemt at bygge Sønnen op til Forretningen".

Sådan skulle det ikke gå på Aalborg Stiftstidende: Alf Schiøttz-Christensen blev efter studentereksamen sendt til Egmont H. Petersens kgl. Hofbogtrykkeri i København for at bygge oven på lærlingetiden derhjemme i trykkeriet i Aalborg, efterfulgt af studier på Københavns Universitet og et ét års kursus på London School of Printing.

Inden han for alvor tog hul på

karrieren i Aalborg, havde han dog også overtalt faderen til at finansiere et ophold på det amerikanske Columbia Universitys velanskrevne journalistiske skole. Netop det indgik nok ikke i seniors planer, for han forestillede sig, at Alf på Aalborg Stiftstidende skulle styre teknik og administration, mens storesøster Eja havde fået en uddannelse - blandt andet som en af landets første kvindelige cand. polit'ere - der kunne ruste hende til at lede redaktionen.

Da Alf 1. april 1933 tog plads bag et skrivebord i bladhuset i Aalborg, stod det ret hurtigt klart for alle, at han også ønskede at præge avisens indhold, hvorfor Eja - der i mellemtiden var blevet gift med kgl. bygningsinspektør Ejnar Packness - i en årrække valgte at hellige sig arbejdet som dennes sekretær og chauffør.

Farvel til solsiden

Alf Schiøttz-Christensen blev født 12. februar 1909. Faderen var ni år tidligere ansat som redaktør på avisen, som han i 1910 blev ejer af. Sine første år tilbragte Alf i Villa Skansen i Nørresundby som yngst i en søskendeflok på fire. Han var lige begyndt i frøken Larsens skole på solsiden, da familien brat skiftede adresse. Forklaringen var angiveligt, at ligningskommissionen ikke ville godkende redaktørens selvangivelse - man mente, der måtte

mangle et nul! Antydningen af, at der skulle være snydt med skatten, gjorde Lauritz Schiøttz-Christensen så harm, at han dagen efter flyttede sig selv og resten af familien syd for fjorden og til lokaler oven på avisen.

Som 10-årig blev den senere chefredaktør spejder - noget, der livet igennem prægede ham. Han var aktiv i spejderbevægelsen i årtier, senest frem til 1942 som divisionschef for det nørrejske område, og spejderlivet fik i alle de år, han havde med den at gøre, en fremtrædende dækning i avisen. I en biografi om Alf Schiøttz-Christensen, skrevet af Aalborg Stiftstidendes mangeårige medarbejder Ole Bergh, tilskrives tiltrækningen af spejderlivet den eventyrlyst og hang til at finde nye måder at gøre tingene på, som også i avissammenhæng karakteriserede Alf Schiøttz-Christensen.

Han var et legebarn og kunne blive grebet af ny teknik, som Aalborg Stiftstidende måtte være først med. Samtidig var han elskværdig, temperamentsfuld, perfektionistisk, brændte i døgndrift for sin avis og kunne omvendt - når engagementet blev alt for voldsomt - i nogle ansattes øjne være noget utålelig.

De gule sedler

Han så helst ikke, at noget gik for sig i Aalborg og nærmeste omegn, uden at det blev skildret i Stiften. Han var selv en flittig deltager i by-

ens liv og forsynede redaktionens journalister med tip, skrevet på en bestemt type gule sedler (der også kunne indeholde en skideballe). I et portrætinterview i Weekendavisen i 1978 fremhævede han vigtigheden af den gode lokale dækning: "Man klager måske over, at der står for lidt om Vietnam. Men til gengæld har vi nyheden om, at Hobrovejs-krydset ved Mariendals Mølle er brudt sammen. Man må jo prioritere".

Da han fyldte 70 i 1979, skrev et af de tre medlemmer af chefredaktionen, Georg Hemmingsen, der kendte ham bedre end de fleste, i fødselsdagsomtalen: "Han siger det ikke, men han tror ikke, at det kan gå, hvis ikke han er der til at holde øje med alle detaljerne. Dette er nok en af de få ting, han aldrig får lært".

Charmerende var han, når han gjorde sin entré, i reglen iført dén grå bowler, der blev hans varemærke i og uden for Aalborg. Og charmen var stærkt medvirkende til, at han slap afsted med handlinger, andre chefer ikke havde overlevet: Ikke engang hovedpersonerne kunne lade være med at smile, da chefen i april 1978 reagerede på en sygdomsmedling fra hele 12 typografer på én gang - noget, der lugtede af camoufleret arbejdsnedlæggelse - ved at opsøge de fleste af dem på bopælen med blomster og de bedste ønsker om snarlig helbredelse.

En ny elev, Jørgen Ejbøl, fik penge til at gå ud i byen og ekvipere sig

Alf Schjøttz-Christensen - maleri af Ove Haase 1963.

bedre, end han var, da han tiltrådte som elev 1. maj 1969. Dét imponerede ham. Knap så begejstret blev han, da han så halvdelen af udgiften fratrukket i sin første elevløn.

Hjælpsomheden - den ægte - skortede det sjældent på hos Alf Schjøttz-Christensen, når en veltjent medarbejder var i nød eller mødte kritik udefra. Så vidste man, at opbakningen fra chefside var total.

Indadtil fik man et hurtigt og kontant svar, også hvis der ikke var tilfredshed med én.

Han var Mr. Aalborg Stiftstidende og var det døgnnet rundt. Repræsenterede avisen i byen og resten af verden - som han gerne drog til pr. privatfly - han tog tidligt flycertifikat.

Privat var han imidlertid blufærdig og lod kun få komme tæt på. Da man på et sent tidspunkt i hans cheferperiode holdt virksomhedskonference om blandt andet omgangsformen på avisen, lod han medarbejderne forstå, at "I skal endelig være dus alle sammen, bare ikke med mig, hvis I vil være så rare".

I nekrologen om ham hed det, at han "var udadvendt og imødekomende, elskede at lære nye mennesker at kende", men at mennesket bag var reserveret grænsende til det sky.

De tre hustruer

Han var gift tre gange. I de unge år terpede han franske gloser i den

sydfranske by Aix-en-Provence og faldt pladask for Marcelle Jousse-rand. Parret blev gift i Nice i 1934. Ægteskabet holdt kun i 10 år, men Marcelle Jousse-rand blev til sin død i Aalborg som en højt respekteret fransklærer - og i øvrigt sin eks-mands fortrolige til det sidste. 1944 giftede Alf Schjøttz-Christensen sig med Ebba Jørgensen, der var ansat i et kosmetikfirma. Hun var en smuk, selvbevidst kvinde, der bedre end nogen anden kunne sætte avischefen på plads. Det var en stor sorg for ham, da hun døde i 1964.

Forud for avisens 200 års jubilæum i 1967 kontaktede programsekretær Inger Larsen fra Danmarks Radio Alf Schjøttz-Christensen med henblik på at producere en tv-udsendelse om landets næstældste avis. Dens chef modtog hende, fortalte hun senere, i lufthavnen i six-pence og Jaguar, sendte hende bag efter blomster i hobetal og inviterede hende på weekend for at "fortsætte planlægningen" af programmet.

Der kom aldrig nogen tv-udsendelse. I stedet gav Inger Larsen Alf Schjøttz-Christensen sit ja måneden efter jubilæet.

Da kongefamilien gæstede det ny bladhus for at fejre den 200-årige avis, var det Alf Schjøttz-Christensen og Inger Larsen, der tog imod sammen med chefens storesøster, Eja Packness. Hun var efter sin mors død i 1953 blevet formand for

bestyrelsen - en post, Alf Schjøttz-Christensen selv fandt det mest praktisk, at han også overtog, men det sagde resten af familien nej til! De to søskende havde et tæt, varmt forhold, men storesøster havde øje for broderens svage sider og prøvede, når hun fandt det nødvendigt, at afbalancere. Sådan som det skete ved en nytårssammenkomst for medarbejderne i tresserne, hvor Alf Schjøttz-Christensen talte længe og inderligt om de syv magre år, der ventede, og hvor meget arbejde og hvor megen sparsommelighed dét ville kræve af medarbejderstaben.

Den lille spinkle kvinde tog, da broderen var færdig, ordet med et glas champagne i hånden. "Min bror glemte noget, det kan jo ske" sagde hun. "Han glemte at sige tak. Må jeg sige det på Aalborg Stiftstidendes vegne: Skål og tak for Deres fortræffelige arbejde i det forløbne år".

Til koncert med Vera Lynn

I Alf Schjøttz-Christensens imponerende 41 år lange virke som chef blev Aalborg Stiftstidende i to omgange forankret ekstra godt i den nordjyske muld: Med omdannelsen til aktieselskab i 1943 og med hans overdragelse af sine aktier til en fond 24 år senere - den fond, der i dag er hovedejer af NORDJYSKE Medier.

Han satte som øverste chef den kurs, han fandt rigtig: Gik gerne til

kamp for Nordjylland, men gik også op mod folkestemningen, når det forekom ham rigtigst.

I 1978 begyndte hjertet at gøre knuder, og en blodprop fulgte to år senere. 6. november 1981 døde han - blot fem dage efter at han, uden at orientere lægerne, der ellers holdt ham under skarpt opsyn, var draget til koncert i København med besættelsestidens britiske sangstjerne Vera Lynn!

En af de kampe, han havde kæmpet i og uden for spalterne, gjaldt et nordjysk universitet. Dets rektor, Sven Caspersen, skrev et par dage efter dødsfaldet om Alf Schjøttz-Christensen, at han "ejede en sært overbetonet mening om egen og egen landsdels værdi - men også en næsten gammeltestamentlig forestilling om, at *mine* er de rigtige". Og, hed det videre, "arrogancen, selvsikkerheden, var den hjelm, han bar, og ærligheden og oprigtigheden var den styrke, han havde. Det var den, han vandt på".

På gravstedet på Søndre Kirkegård i Aalborg, hvor Alf Schjøttz-Christensen er stedt til hvile sammen med sine to sidste hustruer, foranledigede personalet på Aalborg Stiftstidende og Aalborg Stiftsbogtrykkeri nedlagt en mindetavle. Her nævnes han ikke ved navn, men ved den titel, alle (inklusive han selv) konsekvent brugte. "Chefen - i respekt for det han skabte," står der kort og godt.

En af pressens store gået bort

■ Alf Schjøttz-Christensens nekrolog i Aalborg Stiftstidende 7. november 1981 kan findes i NORDJYSKEs Historiske Avisarkiv.

Alf Schiøttz-Christensen

■ Alf Schiøttz-Christensen var chef for Aalborg Stiftstidende i mere end en menneskealder. Han er fotograferet i alle tænkelige sammenhænge. Her er et udpluk.

Alf Schiøttz-Christensen som spejderfører i København, juli 1929. På vej til jamboree i England, 20 år gammel. Arkivfoto

Chefredaktør Alf Schiøttz-Christensen i København, 1956. Her bliver han ridder af Dannebrogordenen. Foto: Vittus Nielsen

Aalborg Stiftstidende gik i Alf Schiøttz-Christensens tid fra at være en provinsavis til at blive et af landets store blade. Foto: Asbo Foto

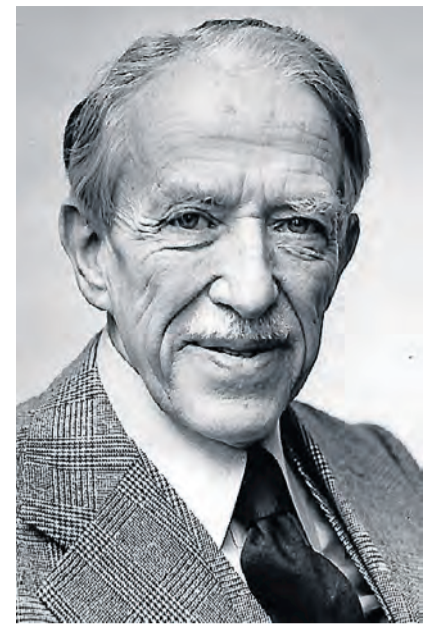

Alf Schiøttz-Christensen havde tre søskende. Fra venstre Aase Christensen, Eja Packness og godsejer Ulf Schiøttz-Christensen. Foto: Leif Nielsen

Alf Schjøttz-Christensen havde en passion for flyvemaskiner, her i efteråret 1967. Foto: Leif Nielsen

Alf Schjøttz-Christensens far sørgede for, at sønnen blev systematisk uddannet, og han lærte både den tekniske side, den journalistiske og den ledelsesmæssige. Arkivfoto

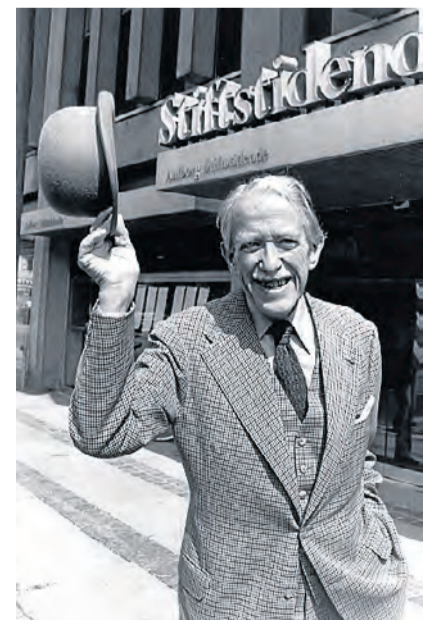
Jamboretten i Rold Skov, juli 1972. Redaktør Ole Vang og Alf Schjøttz-Christensen. Foto: Max René

Fru Inger Larsen og chefredaktør Alf Schjøttz-Christensen. Arkivfoto

Alf Schjøttz-Christensen sammen med forældrene Lauritz og Thora. Billedet er taget i vinteren 1947 i forbindelse med nyt byggeri til bogtrykkeri-delen efter Anden Verdenskrig. Man valgte dog i stedet at flytte bogtrykkeriet til mindre lokaler i Bonnesensgade. Foto: Jørgen Anker Kirkegaard

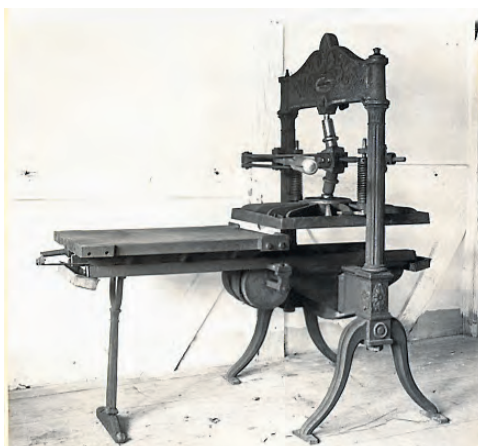
Alf Schjøttz-Christensen, maj 1981. Få måneder før sin død. Foto: Palle Hedemann

Avistrykkeri 1767-2017

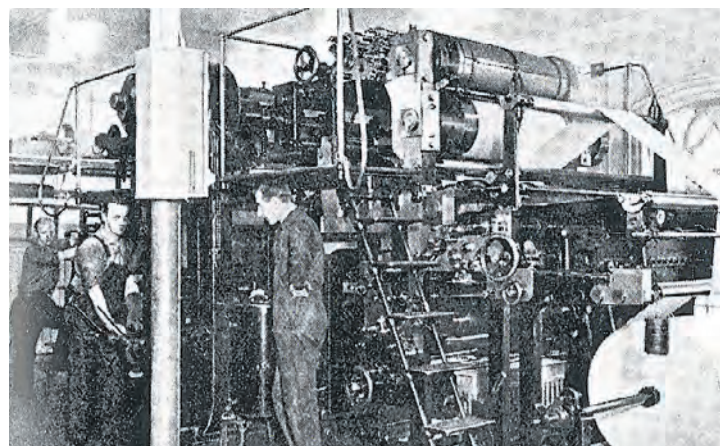
■ De seneste 250 år har budt på en utrolig udvikling på den tekniske front. I 1767 blev den første avis sat med træbogstaver og trykt på træpresse. Man trykte én side ad gangen. Selvom oplagene i begyndelsen var små og teknikken enkel, var det en proces, der krævede mange og veluddannede folk.

Tegning af bogtrykkeriet, som man forestiller sig, at det så ud i 1767. Foto fra bogen "Jydske Efterretninger"

Hüttemeier-jernpressen. Billedet forestiller den originale presse, som findes opmagasineret i Aarhus. Foto: Den Gamle By

Rotationspressen kom til Aalborg Stiftstidende i 1916. Det var en Koenig & Bauer, som kunne trykke op til 16 sider. Foto fra bogen "Jydske Efterretninger"

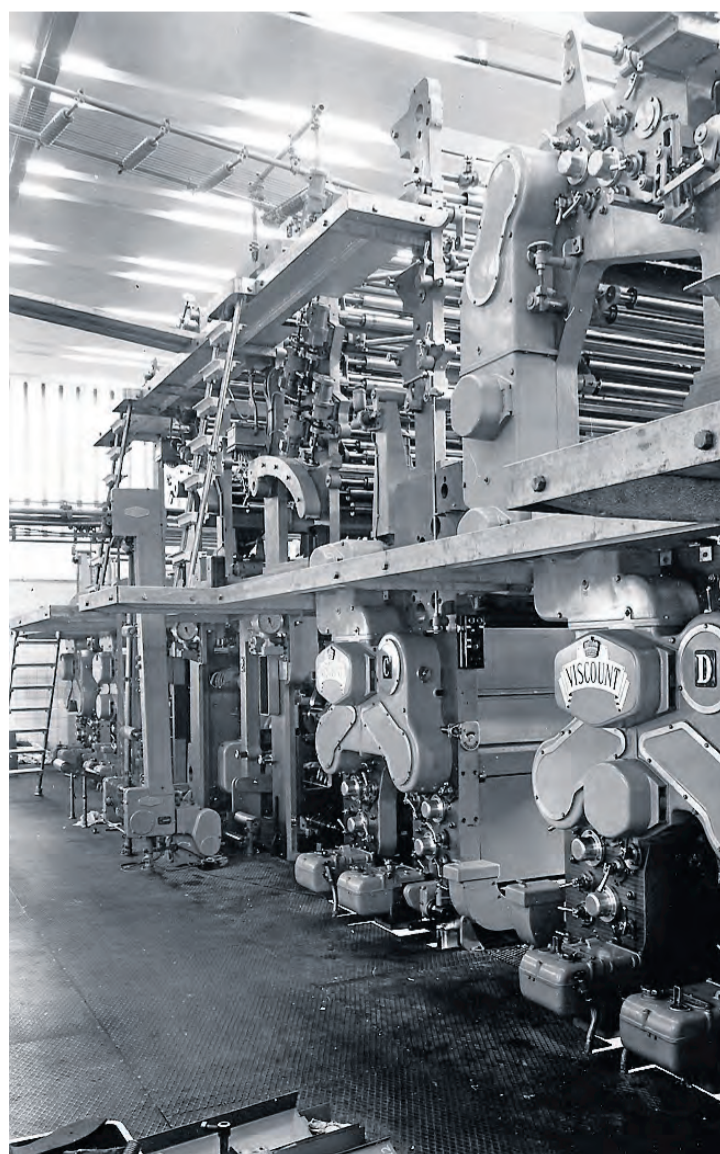

Det kunne være svært at komme ind gennem porten på Nytorv i Aalborg, og en gang i mellem var det nødvendigt at lukke luft ud af lastbilernes dæk for at passere med de store papirruller. Foto: Grete Dahl

Aalborg Stiftstidende, pakkeriet, 1966.

Foto: J. Brems

Aalborg Stiftstidende har haft to Crabtree-rotationspresser. Den første kom i brug i 1937. Den på billedet er fra 1960. Arkivfoto

■ Se en godt fire minutter lang film om Crabtree-trykpressens ankomst med damper til Aalborg i 1936 samt opstarten af maskinen året efter på www.kortlink.dk/pcbh eller ved at scanne QR-koden.

FAKTA

AVISENS TRYKPRESSER

■ **1844:** Bernhard Rée anskaffede den første jernpresse, en Hüttemeier-jernpresse. Denne gamle, originale jernpresse findes i dag i magasin i Den Gamle By i Aarhus.

■ **1845:** Jernpressen blev afløst af en cylinderpresse, som blev drevet ved håndkraft med stort svinghjul. Trykretromlen gjorde produktionen af avissiderne hurtigere.

■ **1884:** Der blev investeret i en færdigtrykmaskine med gasmotor, men allerede i 1887 købte man igen ny presse, som både kunne drives med maskin- og håndkraft.

■ **1916:** Den første rotationspresse samt to sættemaskiner kom til. Det betød hurtigere levering og kortere tid mellem redaktion og tryk. Det gav flere sider og mere plads til artikler og annoncer. De første reportagebilleder dukkede op i avisen. I løbet af 20'erne kom stadig flere billeder i avisen.

■ **1937:** En engelsk Crabtree-rotationspresse blev taget i brug. Det maksimale antal sider blev øget til 56, og hele Aalborg Stiftstidendes oplag kunne trykkes på under en time.

■ **1960:** Ny stor Crabtree-rotationspresse kom i drift. Den kunne med en hastighed på 50.000 aviser i timen trykke en avis på 40 sider. Pressen blev hurtigt udbygget og gjorde det muligt at trykke 48 sider.

■ **1973:** Den franske Marioni-maskine blev taget i brug. Den var kun bygget til et sidetal på 32 sider, men kunne trykke farve og blev brugt til søndagstillægget.

■ **1978:** Blyet blev endegyldigt fortid i avisproduktionen.

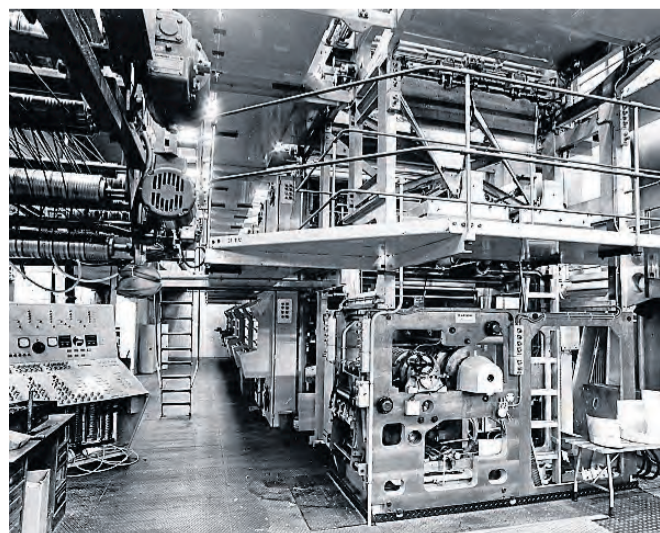
■ **1978:** Et helt nyt trykkeri og pakkeri blev bygget på Langagervej i Aalborg Øst med en Goss Metroliner offsetpresse. Maskinen blev kaldt "den blå" af medarbejderne i trykkeriet. 15. januar 1980 blev trykkeriet indviet.

■ **2000:** Den 20 år gamle Goss-maskine udskiftedes med en mere moderne, en Wifag. Det er stadig den, der sørger for trykning af NORDJYSKE Stiftstidende samt af ugeaviser mv.

Crabtree-rotationspresse. Billedet er taget i slutningen af 1960'erne, hvor alle medarbejderne blev samlet på maskinen.

Foto: Jørgen Anker Kirkegaard

Den franske Marioni-maskine, som blev brugt til at trykke søndagstillægget - i farver.
Foto: Max René

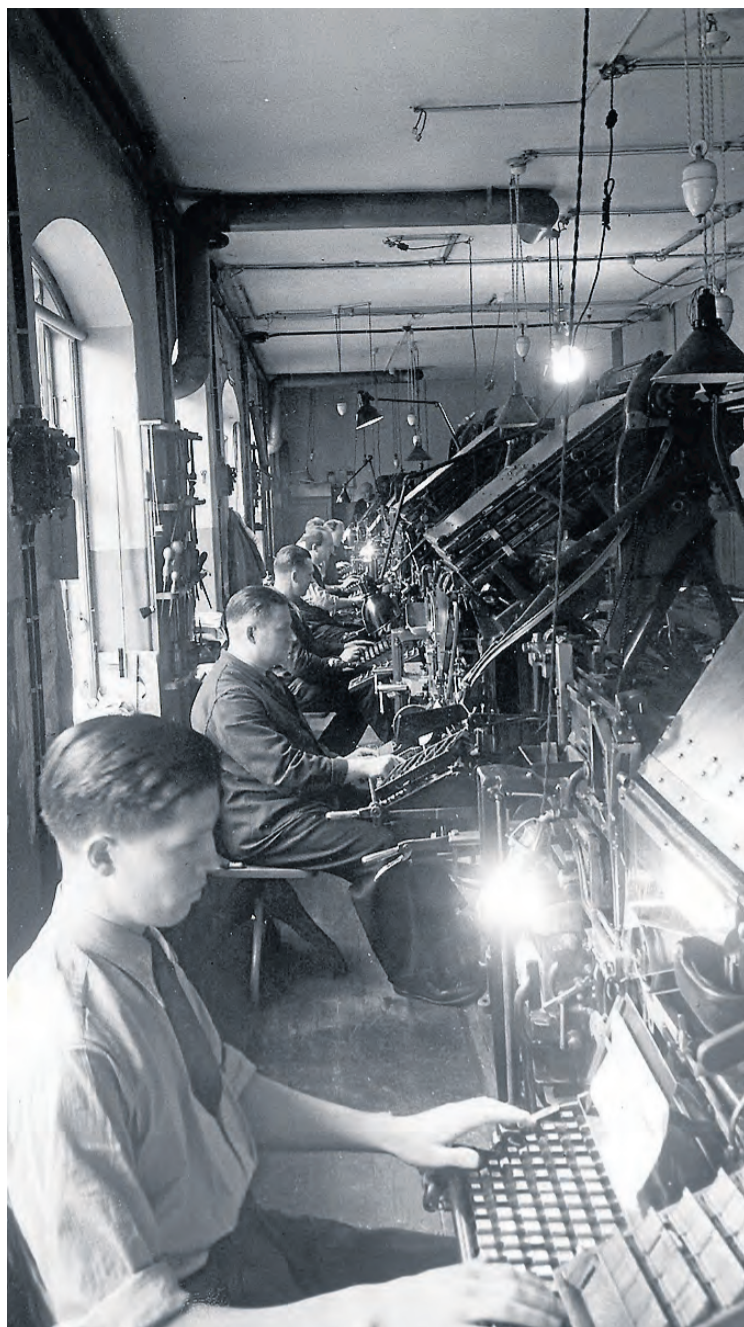
Goss Metroliner - "den blå" - blev taget i brug 15. januar 1980.
Foto: Henrik Bo

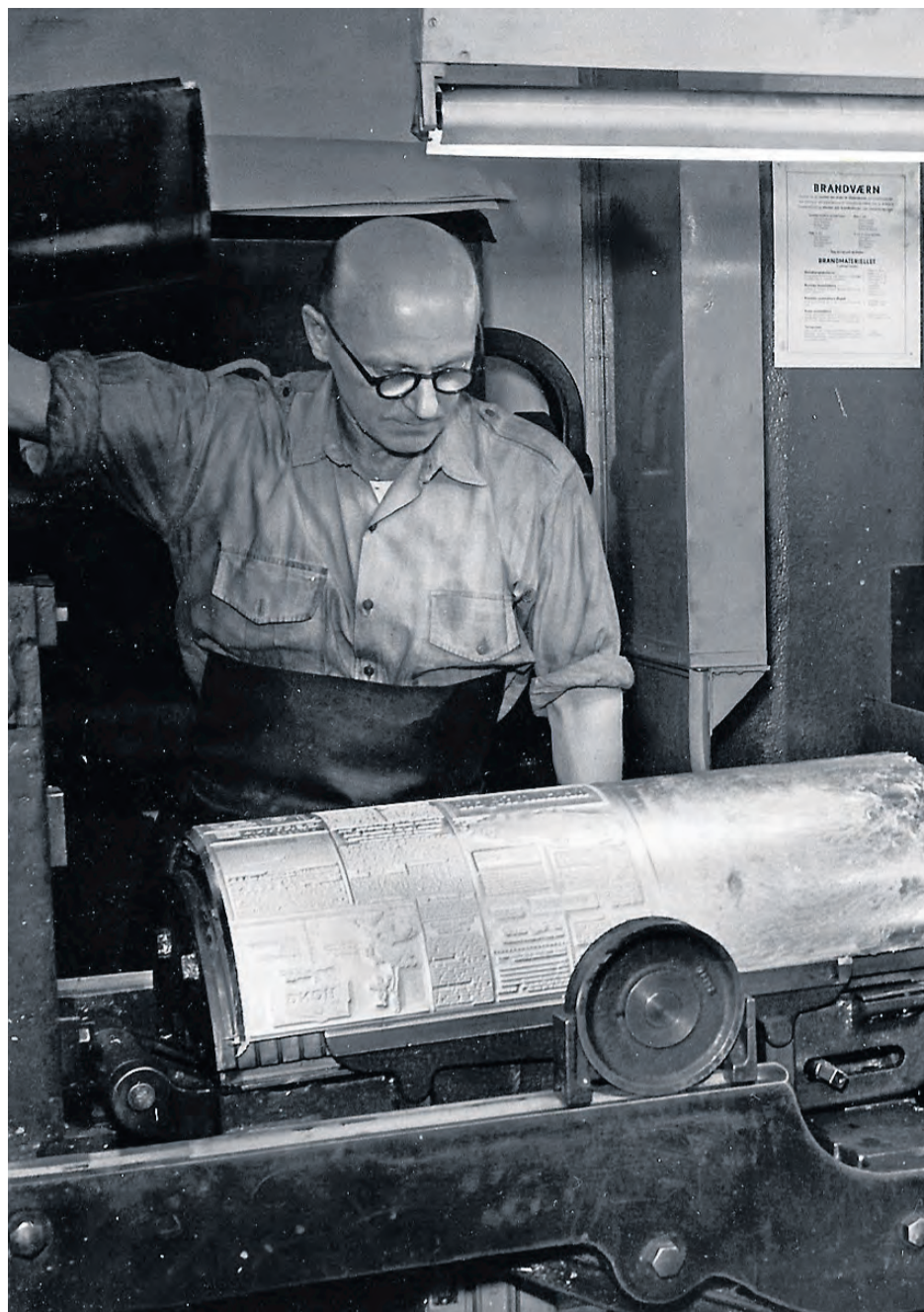
De første aviser fra Wifag'en kom på gaden midt i januar 2001.
Foto: Henrik Bo

Redaktion og sætteri 1767-2017

■ Vilkårene for arbejdet med bladvirksomhed har i takt med den teknologiske udvikling ændret sig voldsomt de seneste 250 år. Det var eksempelvis stort, da man kunne begynde at skrive med kuglepen. Og stort, da skrivemaskinen blev opfundet. I selve trykkeriprocessen har arbejdet ændret sig fra et hårdt og beskidt håndværk med bly til arbejde bag en computerskærm langt hen i processen. Her er et lille udpluk fra de seneste 80 år.

Maskinsætteriet på Nytorv. Billedet er taget enten i 1934 eller 1939.
Foto: Jørgen Anker Kirkegaard

Støberiet på Nytorv, 1955. Færdigstøbt stereotypiplade kommer ud af Pony Autoplate-apparatet.

Helt frem til 2000'erne blev artikler indtalt på diktafon. Billedet er fra 1966.
Arkivfoto

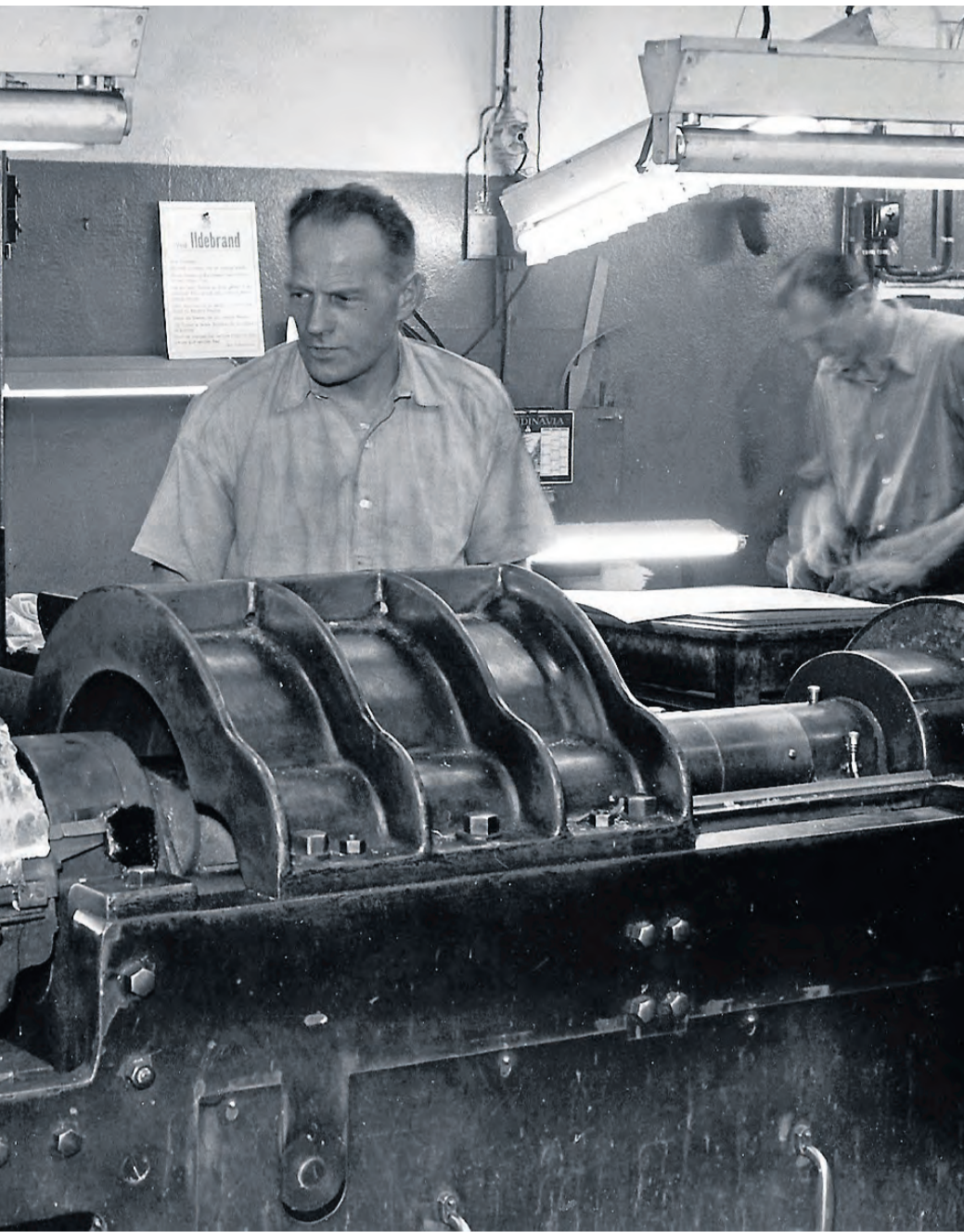
Sådan så redaktionen ud i 1955. Fra venstre Sv. Munkebo, Jens Bondesen, J. C. Petersen og H. J. Vestergaard.
Arkivfoto

Sådan så redaktionen ud i 1965. Fra venstre Erik Randel, Børge Mors, Sv. Munkebo, H.P. Jensen, Valdemar Hein og Ole Vang.
Foto: Jørgen Anker Kirkegaard

■ Se en knap fem minutter lang film om arbejdet med at sætte avisens sider op med bly på www.kortlink.dk/pcbg eller ved at scanne QR-koden.

Arkivfoto

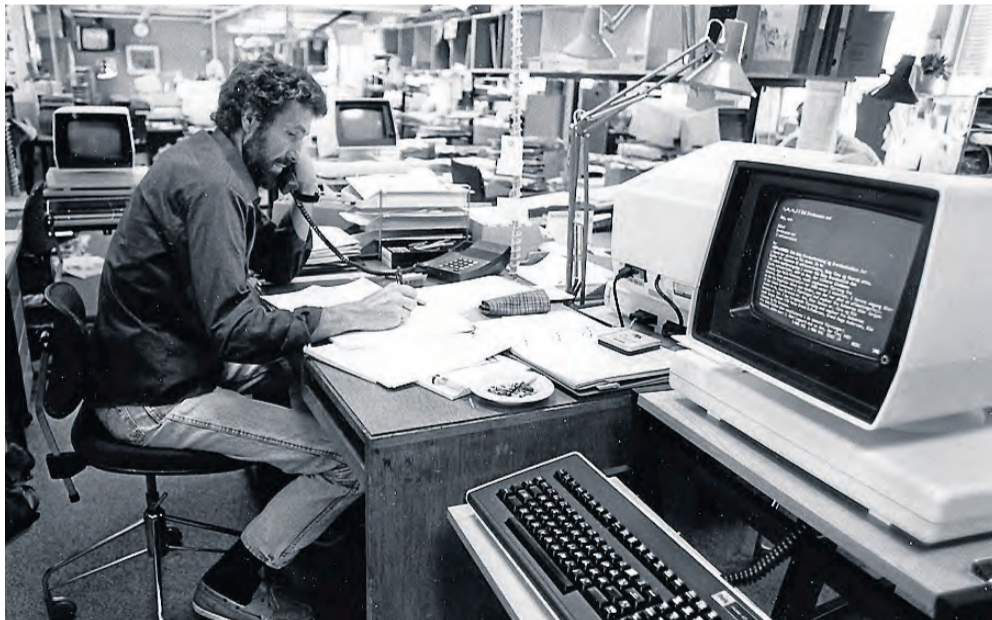
Arbejdet med blyet var et håndværk, som krævede plads.

Foto: Viggo Kragmann

Fra beskidt håndværk til hvidt papir og tekst i fotosats i 1988.

Foto: Niels Åge Skovbo

De første computere blev taget i brug i slutning af 70'erne. Journalist Kaare Malthé i 1988.

Foto: Niels Åge Skovbo

Sådan så den første redaktion på Langagervej 1 ud.

Foto: Niels Åge Skovbo

Ny redaktion i 1983. Vald. Hein, Stig Thorbjørn, Erna Bavngaard og Hanne Nautrup. Foto: Jens Morten

Siden 2003 har redaktionen set sådan ud.

Foto: Torben Hansen

Festerne 1967 og 1992

■ Da Aalborg Stiftstidende i 1967 kunne fejre 200 års jubilæum var det en begivenhed, der gav genlyd i hele medieverdenen. I NORDJYSKEs arkiv findes en bog med udklip over alle de danske aviser, der ville ønske "provinsens ældste dagblad" tillykke. Også fra en række nordiske og europæiske dagblade strømmede gratulationerne til. Senere samme år var der også besøg fra kongehuset. Her er et udpluk fra festlighederne.

Daværende statsminister Jens Otto Krag var på besøg på jubilæumsdagen, 2. januar 1967. Her står han mellem Sv. Munkebo og direktør Knud Justesen.

Foto: Leif Nielsen

Der var fest og farver, da Stiftstidende fejrede 200 års jubilæum.

Foto: Klaus Gottfredsen

På Nytorv var en stor menneskemængde samlet, og de kongelige gik ud på bladhusets balkon. Fra venstre chefredaktør Alf Schiøttz-Christensen halvt skjult bag søsteren cand.polit. fru Eja Pæckness, fru Inger Larsen, dronning Ingrid, Poul Martin, kontorchef Lise Christensen, der holder mikrofonen for kong Frederik. Og til højre det unge tronfølgerpar.

Foto: Brems Foto

Kongefamiliens besøg i sommeren efter 200 års jubilæet. 16. august 1967.

Avishjælpere og bude skulle også mærke, at der var jubilæum, så Stiftstidende bød på biograf-forestilling i daværende Scala Bio.

Foto: Leif Nielsen

■ Se en godt fire minutter lang film om jubilæet 2. januar 1967 og kongehusets besøg på Aalborg Stiftstidende senere på året på www.kortlink.dk/pcb eller ved at scanne QR-koden.

Foto: Brems Foto

Prinsesse Margrethe (midterst), prins Henrik og fru Inger Larsen i sætteriet.
Foto: Viggo Kragmann

Chefredaktør Alf Schjøttz-Christensen viser kong Frederik en færdig matrice under besøget i august 1967.

Foto: Viggo Kragmann

■ 225 års jubilæet var også indgangen til en ny teknisk æra, hvor computerne overtog en stor del af det gamle typografiske håndværk. Og ved jubilæet i 1992 spåede man, at alle avisens medarbejdere - fotografer, journalister, annoncefolk og typoteknikere - ville blive omgivet af endnu flere computere. Det kom til at holde stik.

Der var underholdning i kuppelsalen i anledning af Aalborg Stiftstidendes jubilæum i 1992.

Foto: Grete Dahl

Bestyrelsesformand Knud Erik Borup, politikerne Jens Risgaard Knudsen og H.P. Clausen og daværende chefredaktør Erling Brøndum med dagens avis.

Foto: Grete Dahl

Daværende chefredaktør Erling Brøndum og daværende bestyrelsesformand Knud Erik Borup underholdes af medlemmer af Christian Den Fjerdes Laug.

Foto: Grete Dahl

Da Nordjylland

KRØNIKE: For 250 år siden havde Nibe næstflest indbyggere, Thisted havde 70 brændevinskedler,

Af Søren Wormslev
soeren.wormslev@nordjyske.dk

En tigger med træben står under et træ i Hobro, rækker ydmygt hatten frem og beder i Jesu navn om en skilling fra en forbi passerende. Tiggeren får, hvad han beder om.

Det gamle kobberstik, der findes på Det kgl. Bibliotek, er dateret "Hobroe 1767" og dermed ét billede på Nordjylland for et kvart årtusinde siden.

I løbet af de 250 år har meget ændret sig. I 1767 boede nordjyderne hovedsagelig på landet. De ni købstæder, som det nuværende Nordjylland dengang talte, havde under 10.000 indbyggere - tilsammen. Og købstæderne stod skønsomt for under en tiendedel af det samlede indbyggertal i landsdelen. I dag, hvor Region Nordjylland har knap 600.000 indbyggere, bor hver tredje af disse - små 200.000 - i en af de ni gamle købstæder, som i 1767 havde ca. 9500 indbyggere.

Danmarks samlede indbyggertal var 794.000. Fire ud af fem boede på landet.

Så historien om Nordjylland gennem 250 år er (som det også gælder for resten af Danmark) historien om en vandring fra land til by. Men den er meget, meget mere end det.

Nordjylland anno 1767 var også bjærgning "med megen Møje og Bekostning" ud for Frederikshavn (som dengang endnu hed Fladstrand) af skibet "Rigernes ønske", på vej mod Bengalen i Indien, mens et andet skib nåede velholdent til Aalborg med 3000 sælskind og 300 tønder sælspæk. 1767 var også

året, da køb- og handelsmand Anders Giödvad (en af 70 købmænd i byen) på sin gård i Aalborg fik lov til at oprette en silkefabrik. Det fordrede et kongeligt privilegium, i dette tilfælde signeret af den kun 18-årige kong Christian 7., der året før både havde efterfulgt sin far og giftet sig med sin britiske kusine, Caroline Mathilde. Det er hende med Struensee og det tragiske endeligt - men det er en helt anden historie ...

Velkommen til et strejftog gennem 250 års nordjysk historie. De 250 år, hvor Jyllands første avis har eksisteret. Med base - dengang som nu - i byen, der i samtlige 250 år har været Nordjyllands største, målt i indbyggertal.

Amtmanden godt hjemme igen

I 1767 blev Aalborg på 53. (!) år ledet af samme borgmester, skoleleder Henrik Grotum (han afgik ved døden året efter). Biskoppen hed Broder Brorson og var vitterligt bror til salmedigteren, og på Aalborgs Slot residerede baron Iver von Holck. Sidstnævntes bevægelser blev registreret i den ny, lokale avis, som i maj 1767 noterede, at excellencen "er i Onsdags Aftes Kl. 9 udi al høy Velgaaende ankommen her til Byen og har saaledes lykkelig fuldbragt sin Hjemrejse fra Kiøbenhavn til heele Byens og Stiftets inderlige Glæde".

Aalborgs status som hovedby i det nordjyske har langt fra altid været ubestridt. Der har - også i nyere tid - været tilfælde, hvor man andre steder syntes, at Aalborg hyttede sit eget skind vel rigeligt og derved gjorde det sværere at opretholde

livsgrundlaget andre steder.

Det er Nibe et rigtig godt eksempel på. Med lige over 1000 indbyggere var byen i sin tid Nordjyllands næststørste, kun overgået af Aalborg med 4425 ifølge den allerførste officielle folketælling, der blev foretaget i 1769. Nibe, der især havde slået sig op på sildefiskeri, havde allerede længe kæmpet om at slippe ud af Aalborgs favntag - Aalborgs privilegier udstrakte sig langs hele Limfjorden.

Det havde heller ikke ligefrem gavnet forholdet, at da Aalborg på et tidspunkt blev beordret til at hverve 70 mænd til en krig, besluttede man at hente dem alle i Nibe.

Når det gik bedst med sildefiskeriet, gik det godt i Nibe. På et tidspunkt husede byen hele 30 bødkerer, der lavede tønder til de attraktive fisk. I 1825 gennembrød Vesterhavet imidlertid tangen ved Agger, Limfjorden ændrede karakter med mere saltholdigt vand, og sildefangsten blev aldrig mere det samme. I 1833 stod det så skidt til i Nibe, at kongen valgte at skænke 40 tønder rug og 40 tønder byg til udeling blandt 670 fattige i byen.

Kækt og stridbart folk

Med en enkelt undtagelse - Hjørring - lå de ni byer, der ved denne krønikes begyndelse i 1767 havde købstadsstatus, alle ved vand. Thisted og Nykøbing Mors ved Limfjorden ligesom Nibe og Aalborg, Hobro og Mariager ved fjorden, der bærer sidstnævntes navn, og Skagen og Sæby ved Kattegat.

Den nordligste del af Nordjylland - nord for Limfjorden - var, som Erik Pontoppidan i 1769 i det omfattende

værk Den Danske Atlas beskrev det, fra naturens hånd (endnu på dette tidspunkt) skruet sådan sammen, at den "kunde passere for en omflødt Øe, dersom ikke en liden Land-Strimmel imellem Limfjorden og Vesterhavet fra Vestervig til Harbo-øre ... gjorde den Landfast med det øvrige af Landet".

Og her boede så vendelboerne, der ifølge samme værk "altid har været et kækt og stridbart Folk", bosat i "et haardt og Magert Land".

Thisted var ifølge 1769-registreringen landsdelens tredjestørste by med hele 815 indbyggere. Og byen voksede derefter hurtigt. I 1801 var der 1068 indbyggere, i 1834 1599. Vi ved, at købstaden i 1802 talte ni skomagere, seks skræddere, tre klejnsmede, to kobbersmede, en guldsmed, en gørtler, en bogbinder, en glarmester, 13 tømrere, tre murere, fire rebslagere, to slagtere, fire bagere, seks tækkemænd, 13 linnedvæversker og to hattemagere. Men, noterede den lokale præst, Knud Aagaard, i 1802 i en indberetning, alle 200 familier i byen drev også som bierhverv landbrug - og ikke nok med det: Mange brændte også brændevin! Der var fire officielle brænderier, men ifølge pastoren (hvordan han så vidste dét) var der 70 brændevinskedler i brug i 40 huse.

Brændevinsbrænding var ét blandt mange områder, som købstæderne havde eneretten til. Thisted havde derfor, skrev præsten, alle forudsætninger for at være en fremtrædende handelsby som eneste købstad "for et stort og velstående opland". Men thyboerne ville gerne spare lidt og handlede derfor

» Aalborgs status som hovedby i det nordjyske har langt fra altid været ubestridt. Der har - også i nyere tid! - været tilfælde, hvor man andre steder syntes, at Aalborg hyttede sit eget skind vel rigeligt og derved gjorde det sværere at opretholde livsgrundlaget andre steder.

En tigger med træben i Hobro i 1767.

Udsnit af kobberstik, Det Kongelige Bibliotek

blev femdoblet

Vendsyssel havde snavsede bønder, og Aalborg var nok Nordjyllands største, men havde kun omkring 4000 indbyggere

i stort tal uden for købstaden hos kræmmere og på et marked i Vestervig, ligesom skipperne ikke sjældent gik ind til kysten og handlede direkte med folk.

Høje morsingboer

I øvrigt er præsternes indberetninger fra dengang gode kilder: På Mors skrev provst C. Schade i **1811** om øens befolkning, at morsingboerne er velvoksne og tiltalende af udseende. Hårfarven varierede fra lyst over mørkt til sortladent, mens øjnene oftest var blå eller blågrå. Tænderne var, hed det, i almindelighed smukke.

Langt, langt senere opfandt Mors-forfatteren Aksel Sandemose, inspireret af fødebyen Nykøbing, begrebet janteloven, hvis første bud lyder, at du ikke skal tro, du er noget. I 1800-tallet kunne de unge mænd fra Mors i det mindste være stolte over, at de af natur ragede godt op, når de dukkede op til session. Her registrerede man gennem mange år på Mors nogle af de højeste vordende soldater i hele riget.

Købstæderne - de ni, der i **1767** foreløbig var, flere fulgte senere efter - levede i høj grad af handel. Om Aalborg, den største af købstæderne, ved vi, at i **1769** var 90 pct. af byens eksport korn og fedevare. Man importerede til gengæld tømmer, salt, krydderier, eksotisk frugt, vin og klæde. Handlen var stor med Norge, der endnu var en del af det danske rige, men der gik også mange skibe mellem Nordjylland og England og mellem Nordjylland og København, der allerede var landets indskudte største by.

Aalborg havde en række prangen-

de købmandsgårde, de kendteste - hvoraf en del stadig findes - var bygget i 1600-tallet, hvor byen stort set havde monopol på eksport af især korn til nordmændene. Fem år skar gennem købstaden, og det kunne være fristende at skille sig af med døde dyr ved at kaste dem i vandet. I **1767** var dette et stort problem, fremgår det af en klage til bystyret (som blot fem år tidligere var rykket ind i sit nye rådhus på Gammelortv - dén bygning, der i dag kaldes "det gamle rådhus").

Hede, skov og landbrug

Men hvad var der uden for de ni købstæder? Ja, det halve af Jylland var dækket af hede og skov. Der var en del moser. Især Thy og Vendsyssel var hårdt plaget af sandflugt. Men mellem alt dette var der så bønder, der møjsommeligt dyrkede jorden og passede deres dyr. Mange var fæstebønder og lejede altså jorden mod at aflevere størstedelen af udbyttet til ejeren, andre var herrer i egne huse.

Livet på landet - og i Nordjylland i det hele taget - var et liv, der tit blev levet til ende, hvor det begyndte. Man drog ikke langt omkring, med mindre man var sømand. Fjordene og havet var det mindst besværlige at benytte, hvis man skulle et andet sted hen. Inde i landet var der kun beskedne jord- eller sandveje. Tog man ind til en by, var det i reglen for at købe, måske på et af de tillukkede markeder i nærmeste købstad - eller for at levere varer.

Der var i samfundet en tydelig rangorden. Øverst var kongen, dernæst adelen, godsejere og så offentligt ansatte som præster, officerer

og embedsmænd. Derefter i hierarkiet kom købmænd, gårdmænd, husmænd, håndværkere og daglejere - og så, til slut, fattige, syge og subsistensløse.

Selv om døde dyr i **1767** altså forvoldte sundhedsmæssige problemer i Aalborg, blev hygiejnen bedre - og børnedødeligheden faldt. Det var stadig mindre end to tredjedele af en årgang nyfødte, der nåede "visesalderen", men der blev flere og flere voksne - og dermed blev pladsen på landet for trang. Flere søgte mod byerne og fik arbejde i de fabriker, der så småt så dagens lys, hjulpet på vej af den dampmaskine, James Watt i **1765** havde opfundet.

1787 grundlagde eksempelvis handelsbetjent Christen Winther i Aalborg "en fuldkommen og komplet Tobaksfabrik i Aalborg," som der stod i det kongelige privilegium. Hans enke giftede sig siden ind i Obel-familien, hvorfra sidste del af firmanavnet C. W. Obel stammer. I første omgang blev der især produceret pipetobak og skrå, siden fulgte meget andet. Da der var flest beskæftigede, lå medarbejderstaben over 2000, heraf mange kvinder.

Der var ikke kun røg i luften over Aalborg. **1779** fik domkirken, Budolfi, sit spir, betalt af testamentariske gaver fra et søskendepar, hvis efternavn måske gjorde det naturligt at give byen noget, der rakte op. Jacob og Elisabeth Himmerig hed givnerne.

Striden i Hvalpsund

Aalborg voksede kraftigt og skiftedes med Odense til at være landets næststørste by. Aarhus rykkede først i **1845** ind på andenpladsen.

Ved folketællingen 10 år senere havde Aalborg 9100 indbyggere (heriblandt 125 fattiglemmer i de to fattighuse), men strømmen mod København var endnu stærkere: I **1860** havde København 163.000 indbyggere eller næsten lige så mange som i alle landets nu 68 købstæder.

Når folk fra landet i stigende grad søgte mod byerne, skyldtes det også ophævelsen af stavnsbåndet, der forbød unge mænd at forlade det gods, hvor de var født, med mindre de fik godsejerens tilladelse til det. Stavnsbåndet blev officielt ophævet i **1788**.

Ikke alle steder gik det dog lige smertefrit med at omstille sig til nye, mere liberale tider: Herregården Hessel ved Hvalpsund blev i **1797** købt af en proprietær Wiirnfeld. Den forrige ejer havde fem år før truffet aftale med fæstebønderne om nye vilkår, og de nægtede derfor at efterkomme Wiirnfelds krav om at hente egetømmer fire-fem mil borte. Wiirnfeld klagede til amtmanden i Aalborg, der afviste ham. I stedet anlagde han sag mod bønderne, og herredsfogeden - datidens byret - idømte dem bøder. Dem nægtede bønderne at betale, hvorefter de blev udpantet. Amtmanden omstødte så herredsfogedens dom og idømte Wiirnfeld dagbøder til sognets fattige, indtil han havde tilbageleveret det udpantede.

Wiirnfeld lod sagen gå til Højesteret, der stadfæstede amtsmandens afgørelse.

Men på det tidspunkt havde proprietæren allerede solgt Hessel igen ...

Fortsættes næste side ...

» I 1825 gennembrød Vesterhavet imidlertid tangen ved Agger, Limfjorden ændrede karakter med mere saltholdigt vand, og sildefangsten blev aldrig mere det samme.

Rådhuset og Jens Bangs Stenhus i Aalborg.
Foto: Aalborg Stadsarkiv

Læsødammer.

Foto: Læsø Museum

» I 1818 bliver Fladstrand købstad. For at hylde kongen (Frederik 6.) får byen navnet Frederikshavn. Det var ofte netop fra Fladstrand, Frederik og hans forgængere var sejlet til Norge, men efter at Danmark 1814 har måttet afstå Norge, bliver dét nok ikke mere så aktuelt.

I det hele taget viste nordjyderne ved flere lejligheder, at de ikke så-dan bøjede nakken. **1798** udspillede der sig i Tømmerby Fjord ved Vejlerne et drama om retten til fiskeri af laksefiskeren helt med bundgarn. Kongen havde **1784** udstedt forbud mod fiskeriet, men det påvirkede ikke de lokales aktiviteter synderligt.

1. december **1798** ville herredsfogeden én gang for alle stoppe fiskeriet ved at konfiskere garn.

Det blev en dag, der siden blev talt meget om, for igen rettede nordjyderne ikke bare ind. Konfrontationen endte med trusler mod herredsfogeden og - ved efterfølgende retssager - med 77 domme, primært i form af bøder, for blandt andet "utilbørlig og opsætsig adfærd".

Halshugget i Hobro

Fiskerne ved Limfjorden slap billigt, hvis man sammenligner med Ane Catrine Bjerregård, en tjenestepige hos en købmand i Hobro, der i **1813** ville skjule, at hun havde stjålet noget lærred. Det gjorde hun ved at sætte ild på, formentlig uden at forestille sig, hvilket omfang udåden fik.

Købstaden havde små 500 indbyggere og levede i høj grad af handel og af skibe, der sejlede til Norge med korn. **1812** var byen udsat for en brand, hvor 26 af 70 ejendomme brændte. Året efter fulgte først én, mindre brand - og så dén storbrand, Ane Catrine Bjerregård foranledigede. Året efter, 14. marts **1814**, blev tjenestepigen halshugget på Brune bakke uden for Hobro, hvor efter liget blev brændt.

Året efter var det, Napoleon mødte sit Waterloo.

Og endnu et år senere - og helt uden sammenhæng med det foranstående - fødtes 12. september i nærheden af Aars Chresten Christian Larsen. Dengang kunne ingen vide, hvor berømt den fattige, men stærke dreng ville blive.

Han tjente som ung på Lundbæk - den senere landbrugsskole - men da han en dag ville tøjle en balstyrig hest, faldt både den og han. I faldet

blev hans højre lår kvæstet. Benet voksede forkert sammen, så resten af livet måtte Tordenkalven - som han i folkemunde kom til at hedde - som krøbling humpe rundt med en krykke og stok og samle gammelt metal, som han solgte. Når nogen viste ham venlighed, kvitterede han ved at synge en hjemmelavet vise.

Tordenkalven døde i Nørre Tranders ved Aalborg i **1891**. Få år senere blev han af en anden himmel-lænding, dyrlægesønnen Johannes V. Jensen fra Farsø, udødeliggjort i dennes Himmerlands-historier, der blev begyndelsen på et langt forfatter-skab, som i **1944** blev kronet med Nobels litteraturpris.

Brændevin på Læsø

Men så langt i den nordjyske krønike er vi slet ikke endnu. Lad os spole tilbage til de første 100 år af denne avis' 250-årige virke. I **1818** bliver Fladstrand købstad. For at hylde kongen (Frederik 6.) får byen navnet Frederikshavn. Det var ofte netop fra Fladstrand, Frederik og hans forgængere var sejlet til Norge, men efter at Danmark **1814** har måttet afstå Norge, bliver dét nok ikke mere så aktuelt.

Ud for Frederikshavn ligger flere øer, som vi heller ikke skal glemme: Hirsholmene, der i **1779** var blevet købt af en gammel krigskommissær Frantz Übersax og Christen Thomsen. Og lidt længere fra fastlandet, knap 20 kilometer ude i Kattegat, Læsø.

En tilsvarende skæbne, som overgik Hirsholmene - salg til private - var omtrent samtidig på tale for Læsøs vedkommende.

Øen havde tidligere levet godt af saltsydning, men nu tog øens mandlige beboere i sommerhalvåret hyre på skibe, for den magre sandjord kunne ikke alene brødføde indbyggerne. Det var Viborg domkapitel, der ville overdrage øen til et privat konsortium og forpligtede borgerne til at udføre hoveri, altså dyrke jorden og overdrage en del af indtægten til konsortiet. Men mændene sagde klart nej: Vi er søfarende Folk, som ikke kan gøre Bondearbejde" ... "for at have Opholds-

sted til Kvinder og Børn har hver især for Penge tilkøbt os det lidet Jord og Hartkorn, som vi beboer og ejer, hvilket vore Koner med stor Besværlighed maa selv pløje, saa, ørke og dørke, som de kan afstedkomme," lød det i brevet.

At man på Læsø rent faktisk lod kvinderne passe markerne, ses på foto fra denne tid. Mændene drog til søs, men var hjemme i vinterhalvåret, hvor en storm og deraf følgende strandinger kunne være med til at give økonomien et løft.

1848 ville myndighederne ophæve den særstilling, Læsø havde haft til lovligt og afgiftsfrit at kunne brænde brændevin til eget forbrug. De kunne få 15 rigsbankdaler pr. tønde hartkorn i erstatning en gang for alle. I sogneforstanderskabet - øens politiske organ - stemte kun én, toldforvalteren, for at tage imod tilbuddet, og en efterfølgende folkeafstemning endte med et nej med 144 stemmer mod seks.

Tre år efter blev privilegiet alligevel afskaffet ved lov. Af beslutningen fremgik, at i 10 år fik læsøboerne indtægterne fra beskatningen af den brændevin, der blev drukket på øen, men pengene skulle bruges til hele øens bedste. Det gav startkapital til anlæggelsen af Vesterø havn.

Drabene på Stagsted Hede

Mens lovgiverne overhalede læsøboerne indenom, tog syv vendsyselske bønder loven i egen hånd en november-aften i **1841**. Med sværtede ansigter mødte de op i fattighuset Stagsted i Skæve sogn, vest for Dybvad, og tævede husets mandlige beboere ihjel med stokke og en spade. Fattighuset havde, viste det sig, været tilholdssted for en tyvebande, der ved nattetide brød ind i gårde og huse, stjal fødevarer, penge og klæder - og solgte det videre.

Den efterfølgende retssag udløste fængselsstraffe til de syv, der imidlertid havde stor opbakning i lokalområdet, kort tid efter blev benådet og vendte hjem. På en mindsten for dramaet står navnene på de dræbte på bagsiden. På forsiden står, at her tog de syv "Krænkedede i deres Retsfø-

lelse Loven i egen Hånd og ihjelslog Husets lovløse Beboere".

Tre år senere blev en anden røverbande, kendt som Røverne fra Rold, stillet til regnskab. Banden, ledet af Lorentz Meyer, en aalborgenser, der var uddannet skomager, sammen med den lige så legendariske Bettefanden - hvis borgerlige navn var Johannes Jensen - røvede og stjal i store dele af Nordjylland, indtil de blev fanget, sat i spjældet på Aalborghus Slot og idømt blandt andet offentlig kagstrykning. Straffen - hvor den dømte bindes til en pæl og piskes - blev fuldbragt i al offentlighed på Gammelortv i Aalborg i **1844**.

Hyldest til H. C. Andersen

Og så til noget mere fredsommeligt: Danmarks store eventyrdigter, H. C. Andersen, rejste ikke kun ud i den store vide verden. Han kom også til Nordjylland, og hans rejsedagbog fra et besøg i juli og august **1859** giver et indblik i, hvordan han, verdensmanden, så vores landsdel: Aalborg mindede ham om tyske Nürnberg på grund af "de gamle Huse og Canalerne", men sidstnævnte var ikke lutter fryd. Et andet sted hedder det: "Her er dybtløbende Canaler i Byen, stinkende".

Medlemmer af Aalborgs sangforening dukkede en aften under opholdet, hvor digteren boede på Aalborghus Slot, op og sang i slotsgården "I Danmark er jeg født" for sangens ophavsmand. Formanden, "den unge Kjøbmand Kjær talte, efter 3 Gange Hurra gik jeg op og de sang endnu en Sang, jeg var en Deel afficeret," skriver H. C. Andersen.

Siden gik turen "med Pram over Limfjorden til Nørre Sundby" med kurs mod Børghlum Kloster, hvor "jeg fik et godt Værelse, hvor Biskop Kirkegaard har ligget og seet Spøgelser". Fra Børghlum kom forfatteren på udflugt til det nærliggende Løkken: "Det er en Flekke, ... Garderne ere meget brede og med dybt Sand; Husene have Tegltag og ere byggede heelt op til Klitterne; vi hørte Havet bruse; det er fleest fat-

Tordenkalven.

Foto: N.C. Madsen

Pontonbroen mellem Aalborg og Nørresundby.

Foto: Jørgen Anker Kirkegaard

tige Folk som boe her”.

Forfatteren oplevede en sandstorm, hvor ”Klitterne røg, som var der Ild i dem” og så fra klitterne en båd ”sætte over Revlerne, det var som om den blev slugt af Havet; efter den anden Revle, syntes den at gaee tilbage, de roede med Aarerne og laae dog stille og nu kom en Sø og de foer mod Kysten, da Baaden stod fast, sprang de i Vandet og ved hver ny Bølges Hjælp trak de den høiere op; vi kjøbte elleve Markreler”, slutter rapporten fra Løkken.

Længere mod nord i Vendsyssel oplevede H. C. Andersen på en køretur på landet, at ”alle Farver saae man her rigt blandede; der laae Bønderhuse mellem de vilde Banker med fløielgrønne Enge, gule Kornmarker og smaa Frugthaver, hvor Træerne hang fulde med Frugter”. Og så spadserede han tur i Hjørring, ”en lille krinklet By med Alee i Hovedgaden”.

Nidkære bønder i Vendsyssel

En anden beskrivelse af bøndernes aktuelle situation på samme egn stammer fra amtmanden i Hjørring, der i 1847 med tilfredshed registrerede, at i Hjørring Amt var agerdyrkningen i ”Opkomst”, og det gjaldt både ”den store som den mindre Landejendomsbesidder”. Hans forgænger, Ludvig Christian Brinck-Seidelin, havde 19 år tidligere beskrevet landbefolkningen i amtet knap så positivt: Bonden er nidkær, stivsinnet, langsom i bevægelserne, men dog arbejdsom. Renlige er de ikke - ”Snavset er fastgroet” - og maden, de spiser, er harsk og har afsmag!

Så var det sagt. Men nu var Brinck-Seidelin fortid i Vendsyssel (han var blevet departementschef i København) og agerdyrkningen i amtet altså i ”Opkomst”.

Og meget gik fremad i anden halvdel af 1800-tallet. Indbyggertallet i de tre amter Hjørring, Thisted og Aalborg, som udgjorde langt størstedelen af det nuværende Nordjylland, var i forhold til 1801 fordoblet til ca. 240.000, da Aalborgs avis i 1867 fejrede sin 100

års-dag. Aalborg selv var stadig den største by i landsdelen (og nu den femtestørste i landet). 11.721 borgere havde købstaden, da der blev lavet folketælling tre år senere. Thisted var næststørst med 3552 (fire gange så mange som 100 år før), efterfulgt af Hjørring med 3250 og Frederikshavn med 2133. Nibe - der 100 år tidligere havde været næststørst - var sakket bagud på ”hitlisten” med 1496 indbyggere, kun ganske få mere end et århundrede tilbage.

Danmark kom i disse år - trods flere konfrontationer med landets prøjsiske naboer sydpå - på mange måder til at hænge mere sammen, ikke mindst takket været store fremskridt i infrastrukturen. Hovedvejene til Hjørring og Frederikshavn kunne tages i brug i 1845. Jernbanen nåede i 1869 til Aalborg og to år senere til Frederikshavn. I 1865 blev det muligt at krydse Limfjorden ved Aalborg på anden vis end pr. båd: 19. september gik kongefamilien over fjorden, fra Aalborg til Nørresundby (der lå stort set i ruiner efter en voldsom brand samme sommer).

Broen bar kongen, Christian 9.’s, navn, men kom aldrig til at hedde andet end Pontonbroen. Forud for beslutningen om den første Limfjordsforbindelse var (ligesom tilfældet har været/er i forbindelse med dens efterfølgere) gået lange diskussioner, og da de var klarer, kom krigen i 1864. I al hast blev pontonerne til broen sejlet til Hals og sænket i fjorden, så tyskerne ikke kunne anvende dem.

De nøjedes i 1864 ikke med at rende Dannevirke og Dybbøl over ende. Der var tyske soldater i det meste af Nordjylland. Mest dramatisk var træfningen 3. juli 1864 ved Lundby: Trods advarsler fra flere lokale valgte en oberstløjtnant at lade 200 danske soldater rykke frem mod 120 prøjsere, der dagen før var kommet til Gunderup. Terrænet gjorde det ikke svært for tyskerne at ramme de fremrykkende danskere, hvoraf 32 mistede livet, mens 44 blev såret.

Men nu var krigen fortid, ponto-

nerne bragt tilbage, og Vendsyssel og Himmerland var for første gang gjort landfast ved hjælp af 15 led med hver tre pontoner. Syv meter bred var broen, der fungerede indtil 1933, hvor den nuværende Limfjordsbro blev indviet. Bare ni år senere (i 1942) fulgte den næste fjordforbindelse i form af den 228 meter lange Aggersundbro, og fra 1969 kunne bilisterne også køre under fjorden - gennem Limfjords-tunnelen mellem Aalborg og Nørresundby.

Løgstør - for den ene ende af Aggersundbroen - havde i tidernes morgen også været underlagt Aalborgs håndfaste styring af fjordområdet. I 1861 fik de sejlede nye og bedre muligheder for at passere Løgstør, da den 4,4 kilometer lange Frederik den Syvendes kanal var blevet gravet fra Løgstør til Livø bredning.

Løgstør kunne i 1900 bryste sig af en nyhvervet købstadsstatus - i øvrigt samtidig med at Nørresundby blev købstad. Den sidste by i Nordjylland, der opnåede denne status, inden den og dens betydning bortfaldt, var Brønderslev, der blev købstad i 1921, hvilket i høj grad blev begrundet med de mange virksomheder, der var opstået som følge af jernbanen gennem Vendsyssel. Stationsbyen Brønderslev - som den da stadig kun var - havde i 1901 2852 indbyggere, flere end gamle hæderkronede købstæder som Skagen og Sæby.

Længere mod syd i landsdelen, ved Mariager fjord, kom der også en bro - ved Hadsund. Det skete i 1904. Forud var gået årtiers kamp om at være hovedby ved fjordens østlige del mellem Mariager - købstaden syd for fjorden - og Hadsund på nordsiden. Mariager måtte i 1830 lide den tort i ”Provincial Lexicon” at se sig beskrevet som ”en af de ringeste og uanseeligste jyske Købstæder, og den er slet bygget - i Handel og Næringsveje er intet Liv,” skrev Chr. B. Jensen.

Gang på gang var der forslag om at flytte købstadsrettighederne til det i forhold til fjorden bedre beliggende Hadsund, men Mariager

holdt på sine rettigheder. En slags kompromis var det, at Hadsund 1. december 1854 ved kongelig resolution fik status af handelsplads. Det indebar, at købmænd med borgerskab i Mariager og Hobro måtte drive handel ved Hadsund med blandt andet tømmer, salt, kul, jern, støbegods, tjære, søm, spiger og slibestene.

En hadsunder, Hans Kirk, født 1898, kom senere til i romanform at skildre en kamp et andet sted i det nordjyske. Han debuterede i 1928 med ”Fiskerne”, om mødet på Gjølv ved Limfjorden mellem indremissionske og ikke-hellige fiskere.

Da havde Thisted-drengen Jens Peter (oftest forkortet I. P.) Jacobsen for længst i sit kun 38 år lange liv, der sluttede i 1885 i fødebyen, udgivet de artikler, digte og romaner, der blev læst både i Danmark og uden for landets grænser.

Sprit og cement

I Vesthimmerland stødte en karl, Jens Sørensen, i 1891 på et sølvkar, der viste sig at stamme fra omkring Kristi fødsel. Han var i færd med at grave efter tørv i Rævemosen ved Gundestrup - og karret bærer nu, på Nationalmuseet, navnet Gundestrupkarret. Længst mod nord, i Skagen, gik Anne og Michael Ancher og P. S. Krøyer samtidig rundt med staffeli og pensel.

Mens de henholdsvis gravede og malede, voksede Aalborg i hastigt tempo ud over sin bygrænse. Den ene virksomhed efter den anden slog dørene op. Isidor Henius, indvandrer fra Polen, etablerede spritfabrikken, der gjorde byen verdensberømt som ophavsby for Rød Aalborg og centrum for dansk spritfabrikation. Tekstil- og cementfabrikker åbnede, og senere - i 1913 - et skibsværft.

Og skulle man muntre sig i den voksende by, kunne det for eksempel ske i den ”Concerthal”, der i 1869 åbnede i Jernbanegade, og hvor der også blev spillet teater. I dag er der udelukkende teater på stedet.

Fortsættes næste side ...

» De nøjedes i 1864 ikke med at rende Dannevirke og Dybbøl over ende. Der var tyske soldater i det meste af Nordjylland. Mest dramatisk var træfningen 3. juli 1864 ved Lundby ...

Hadsundbroen.

Foto: Nordjyllands Historiske Museum

» I 1904 var Holger Drachmann, digter og maler og tit med bopæl længst mod nord, heller ikke ubetinget tilfreds med de nye tider, men så tilbage til tiden, da der "var et andet Skagen, et bedre om man vil".

Også Hjørring og Frederikshavn oplevede i slutningen af 1800-tallet kraftig vækst i indbyggertallet. Frederikshavn, hvis indbyggertal frem mod århundredskiftet blev tredoblet til knap 6500, fik allerede **1870** sit første skibsværft, mens Hjørring blandt andet havde et dampværveri og flere maskinvirksomheder.

1892 fik Frederikshavn sin nye, markante kirke af kalksten fra Stevns med et 56,5 meter højt spir. Den lå - og ligger - så den kan ses fra havnen, der gang på gang blev udvidet til brug for både flåden og den civile skibsfart.

De mange arbejdere i byerne skulle have et sted at handle. I **1866** etablerede præsten H. C. Sonne i Thisted en brugsforening, en lille lokal indkøbsforening, og initiativet bredte sig hurtigt ud over landet. På samme måde, som det skete med landstingsmand Jørgen Berthelsens aalborgensiske initiativ i **1884** med at oprette kolonihaver.

At det nogle gange trods en arbejdsdag på op til 14 timer kunne være svært at få hyren til at slå til, fremgik af en undersøgelse om "Kjøbstadarbejderes Vilkaar", som Hobro-lægen Th. Sørensen i **1880** fik udgivet. Lægen havde bedt 22 af sine patienter redegøre i detaljer for deres økonomi. Hvor meget de betalte i husleje, hvad de brugte på mad, beklædning, møbler, tobak, "Brændevin og Fornøjelser", kommuneskat, skolepenge, forsikringer samt læge og medicin.

På landet blev stuehusene mere moderne. Det fælles grødfad og alkoverne blev erstattet af tallerkener, folkestue og karlekamre. Alligevel drog flere end nogen sinde fra landet og ind til byerne.

Nogle valgte at søge lykken langt fra Nordjylland. Titusinder udvandrede til især USA i sidste halvdel af 1800-tallet, og turen gik for mange via Aalborg. Nogle af emigranterne tog i **1912** initiativ til, at der i Rebild Bakker kunne skabes et fast hjemsted for en 4. juli-fest, hvor dansk-amerikanere på besøg i det gamle land gennem mange år mødtes med familien.

1900-tallet er århundredet, hvor

ting begynder at gå hurtigere end tidligere. Omkring århundredskiftet dukker den ene privatbane efter den anden op i Nordjylland, men inden der er gået 70 år, er de fleste væk igen, overhalet af den nye forklaring på mangt og meget, "udviklingen".

Banerne kom - og lukkede

Tag Thisted-Fjerritslev-banen, der åbnede **1904** og indstillede driften **1969**. Eller Vodskov-Østervrå-banen, der får endnu færre år på svingerne: Indviet i **1924**, nedlagt **1950**. Sæby-banen, der kørte mellem Nørresundby og Frederikshavn gennem Østvendssyssel, klarede skærene fra **1899** til 31. marts **1968**, hvor det sidste tog - et særtog - kørte med 600 passagerer, langt flere, end der havde været i årene umiddelbart forinden.

Aalborg Stiftstidende refererede fra begivenheden: "Kan banen med føje takke sit publikum - og udviklingen - for sin kranke skæbne, kan samme publikum rose sig af at have mønstret et uforligneligt følge, og vitterligt var der ti tusinder, der fulgte og bar". Undervejs på den sidste tur blev der holdt vemodige taler. I Dronninglund blev der sagt: Da det første tog kom, var her to huse - i dag er vi 1800 indbyggere.

Problemet var, at de 1800 ikke kørte i tog. De tog bilen.

På samme måde som beboerne i Kraghede, en lille by syd for Brønderslev, hvis mage - og skæbne - findes overalt i Nordjylland, holdt op med at handle lokalt. Så hvad der omkring **1950** var et velfungerende lille landsbysamfund, hvor de fleste arbejdede lokalt, hvor der var butikker, mejeri og smed, og hvor man klarede de få gøremål, der ikke kunne klares i Kraghede, ved at tage med rutebilen til Aalborg, begyndte at krakelere. I **1958** blev skolen nedlagt og børnene i stedet kørt i bus til en såkaldt centralskole. I **1967** lukkede mejeriet - selv om der var kvæg på 46 ejendomme rundt om byen, var det ikke længere nok. I **1980** lukkede købmanden i den østre ende af byen, seks år senere ham i den vestre ende.

I de større byer fik lukningen af værfter og andre store virksomheder også store konsekvenser.

Havnen og Hirtshals

Men den stod langt fra kun på udvikling. I **1919** nedsatte Ministeriet for Offentlige Arbejder en særlig kommission til at udforme en ny by ved fiskerihavnen i Hirtshals. Ofte opstår byer ved knopskydning, men her skulle en række af tidens fremmeste eksperter helt fra bunden "opstille et almindeligt Maal for hele Byens Udvikling, en Dispositionside, som anviser Plads for alle de private Interesser og tillige samler dem i en større Helhed, hvor de støtter og hjælper hinanden," som det hed i kommissoriet.

Beslutningen om at lave en havn i Hirtshals var truffet få år tidligere - blot en halv snes år efter at en tilsvarende vedtagelse om en havn i Skagen var sket. I Hanstholm måtte man på grund af Anden Verdenskrig vente årtier, før en beslutning i rigsdagen i **1917** om at bygge en havn her, blev fuldført. Først i **1967** stod fiskerihavnen klar. Og - som i Hirtshals - foregik sideløbende med havnebyggeriet en nøje planlagt byudvikling.

I Aalborg noterede man i begyndelsen af 1900-tallet, at byen nu var blevet så stor, at man på gaden mødte folk, man ikke kendte - sådan var det ikke før. Forfatteren Jacob Paludan lod ligeledes sin romanfigur Jørgen Stein opleve den nordjyske hovedstad som upersonlig i **1914**:

"Aalborg modtog Jørgen i den varme Augustaften udeltagende og røgsvøbt. Hvad betød en Myre som han i dette Mylder? De graa skarpkantede Cementfabrikker, der ikke gjorde Forskel paa Nat og Dag, Helig og Søgn, men var i evig Drift, stod omgivet af Dampfigurer, der knap flyttede sig; her var Stordrift, uoverskuelige Forhold, her var det Maskinen og ikke Haandværket, der havde Ordet, og Folk hastede forbi hinanden uden en Hilsen eller blot et Blik".

I **1904** var Holger Drachmann, digter og maler og tit med bopæl

længst mod nord, heller ikke ubetinget tilfreds med de nye tider, men så tilbage til tiden, da der "var et andet Skagen, et bedre om man vil". Kunstnerne var 30 år tidligere begyndt at strømme til for at male byen og dens lokalbefolkning, især fiskere, i det specielle lys. Mange holdt til på Brøndums Hotel, hvor også H. C. Andersen på den føromtalt rejse i **1859** overnattede - i øvrigt præcis den augustnat, da hotellets værtinde fødte datteren Anna, senere kendt som maleren Anna Ancher.

I dag valfarter turister til Skagen for at se både hendes hus, Skagens Museum fra **1928** og Grenen, hvor to have løber sammen, eller for at besøge den visefestival, der første gang fandt sted i **1970**.

Ude i Kattegat, på Læsø, var også noget forandret. I **1906** besøgte forfatteren Herman Bang øen. Ved første øjekast ser han lyngmarker, sandjorder, små kartoffelmarker kilet ind midt i lyngen. "De haardføre Planter strider for Livet i den golde Jord," registrerer han, men kommer så til det overraskende: En høj skorsten pryder "en Maskinhal, hvor Staalet skinner: det er det nye Mejeri".

En lokal læsøbo forklarer forfatteren, at "de nye Tider" betyder, at "Mejerierne skaffer et andet Udbytte af Landbruget" end før, så nu behøver mændene ikke mere fare til søs hver sommer.

Landbrugsskoler og højskoler skyder op rundt omkring. I Støvring etableres en af de mere sejlivede i **1886** med tilhørende frimenighedskirke - den må dog i **2009** give op og erklæres konkurs.

To krige - og deres følger

Det 20. århundrede byder på to verdenskrige. Den anden berører i langt større omfang Nordjylland end den første. 9. april **1940** lander tyske fly i Aalborg, hvis ny flyveplads får en central rolle i den tyske besættelse de næste fem år. Især de sidste krigsår bliver dramatiske med en stigende dansk modstand mod tyskerne, sabotage mod virksomheder, der bistår besættelses-

Landets første brugsforening blev grundlagt i Thisted i 1866. Derfra spredte bevægelsen sig til hele landet - her Hundborg. Foto: Museum Thy

Den gamle mole i Hirtshals.

magten, og frihedskæmpere, der ved nattetid på øde steder får kastet våben ned fra britiske fly.

Efter en sådan våbenmodtagelse i Rold skov blev bankassistent Niels Erik Vangsted i 1943 dræbt, mens en anden i gruppen, ingeniør Poul Edvin Kjær Sørensen, blev fanget og siden som den første danske modstandsmand henrettet af tyskerne 28. august 1943.

Begravelsen af førstnævnte udløste store demonstrationer i Aalborg, og få dage senere ophørte regeringens hidtidige såkaldte samarbejds politik med besættelsesmagten.

Krigen trækker spor også efter befrielsen i 1945: 11. juni 1948 rammer rutebåden Kjøbenhavn ved Hals Barre en mine fra krigens tid og synker. 48 omkommer, mens 250 reddes - ikke mindst, fordi damperen Frigga lykkeligvis lå i nærheden og kunne bjerge mange, der var slynget eller sprunget i vandet.

For at beskytte landet mod gentagelser blev forsvaret oprustet. I 1953 blev Hvorup Kaserne indviet, i 1962 den ny flådestation i Frederikshavn.

Men det 20. århundrede er også århundredet, hvor flere og flere rejser til og fra landsdelen foregår med fly, hvor den første rutesejlads til København til gengæld ophører, hvor tørvegravning er en vigtig beskæftigelse i vildmoserne, hvor Nordjylland efter en ihærdig kamp får sit eget universitet, hvor Niels Hausgaard tager landsdelen på kornet, hvor Hjørring-revyen bliver et begreb, hvor Thy-lejren ved Frøstrup bliver det samme, og hvor en gigantisk nordjysk udstilling i Aalborg i 1933 med 360.000 betalende gæster efterlader et vartegn, der den dag i dag stadig knejser 55 meter over Aalborg.

Konsulens tårn

Knejser gør også Cloos-tårnet nær Frederikshavn, skænket af konsul Christian Cloos, søn af en tilflytter fra Taasinge, der etablerede handelshus i byen. Sønnen var, skrev lokalhistorikeren Peter Chr. Peder-

sen efter hans død i 1941, 78 år gammel, en stilfuld gentleman, der færdedes med samme naturlighed i slot som i hytte. ”Skønt højt oppe i Rangklasserne og stedse regnet med paa de Steder, hvor vigtige Afgørelser blev truffet, var hans jævne og naturlige Væsen det stadigt fremherskende Træk i hans Karakter,” lød det flotte eftermæle.

Konsulen var til gengæld så venlig at efterlade halvdelen af sin formue til Frederikshavn Kommune, betinget af, at kommunen lod en parcel på 10 tønder land beplante og på det højeste punkt udstyre med et offentligt tilgængeligt udsigtstårn.

Ellers var - og er - Vendsyssel ikke just præget af høje punkter. De vidtstrakte, flade landskaber var til gengæld til stor inspiration for en af århundredets vigtigste nordjyske malere, Svend Engelund, født 1908 i Vrå og i 1942 medstifter af Vrå-udstillingen, hvor også kollegaen Johannes Hofmeister havde en central plads.

Nogle af de nordjyder, der også kom på avisforsiderne, var Aalborgs borgmester, Marius Andersen, der i 1982 blev idømt seks måneders fængsel for at have modtaget bestikkelse i form af et mosgrønt badeværelse (som vist snarere var en brus niche), og pastor Inge-Lise Wagner i Hansted sogn, der i 1987 blev fyret af den ligeledes nordjyske kirkeminister Mette Madsen. Der var også Ove Hansen kaldet Pedal Ove - der først blev fundet skyldig i at have myrdet sin hustru, siden (i 1993) fik 6,9 mio. kr. i erstatning for syv års uberettiget fængsling, og Ole Stavad fra Brovst, der i 1994 efter hård kritik fra ikke mindst folketingskollegaen Kirsten Jacobsen trådte af som minister som følge af sin rolle i dramaet om kollapsedet i Himmerlandsbanken i Hobro og dét - ulovlige, blev det siden konkluderet - skattefra- drag, Spar Nord i en sen nattetime med et ja fra ministeren fik for at afværge, at Hobro gik helt i sort.

Plus mange, mange flere.

I løbet af 250 år havde Nordjylland vokset sig stort. Nok har havet

ædt af kysterne nogle steder og Raabjerg Mile rørt på sig, men på dén plads, der nu engang er til os nordjyder, lever der i dag mindst fem gange så mange mennesker som i 1767.

Da denne avis' 200 års jubilæum i 1967 blev markeret, boede der i de tre amter Thisted, Hjørring og Aalborg, som udgjorde det meste af dét, vi i dag kalder Nordjylland, 514.906 indbyggere. Hertil kom Hobro med knap 9000 indbyggere, Mariager med knap 4000 og Aalestrup med 2445 - de tre byer hørte til henholdsvis Randers og Viborg amter.

Aalborg var fortsat landsdelens ubetinget største by med for 50 år siden 84.512 indbyggere (i dag bor der i de fire postdistrikter, der hedder Aalborg, 115.000). Frederikshavn og Hjørring så (ser?) vist begge sig selv som Vendsyssels hovedstad, men selv om Hjørring i 1967 kunne tælle selveste amtmanden med som én af de 15.529 indbyggere, var Frederikshavn vokset amtsædet over hovedet med 24.552 indbyggere.

De tre ”rent” nordjyske amter var i 1967 en skønsm blanding af 11 bykommuner og 161 sognekommuner. Nogle af sidstnævnte var ikke ret store: Skinnerup og Vust i Thy havde henholdsvis 307 og 224 indbyggere, St. Aistrup nord for Nørresundby 272, Lundby syd for Aalborg 313 - og nederst på listen Hirsholmene, der havde status af selvstændig kommune med siger og skriver 27 indbyggere.

Nogle steder havde man året før set lyset og var fundet sammen i lidt større kommuner: Brovst, Sindal, Hanstholm og Vrå kommuner blev alle dannet ved sammenlægninger i 1966, og to år efter gik Nørresundby og Sundby-Hvorup sammen under navnet Nørresundby. I 1970 fulgte en større kommunalreform, hvor de tre første af disse ”overlevede”, mens Vrå og Nørresundby måtte på den igen og ligesom talrige andre fusionere og med eller mod deres vilje indgå i større kommunale enheder.

Ved samme lejlighed forsvandt de

tre amter, der ellers havde eksisteret i alle de år, denne krønike dækker. Nordjyllands Amt kom til at omfatte de gamle Hjørring og Aalborg amter - og så kom Hobro også lige med. Mod vest blev amtet med hovedsæde i Thisted nu en del af Viborg Amt.

Amtmandens endeligt

Blot 37 år havde dette landkort gyl-dighed. Så blev Thy og Mors, Mariager og Aalestrup sammen med Nordjyllands Amt til Region Nordjylland, og kommunernes antal blev reduceret til omtrent en tredjedel.

Et nyt Nordjylland - i en udformning, der ikke lignede noget, man tidligere havde set - blev virkelighed 1. januar 2007.

Med 11 kommuner og et areal på 7879 kvadratkilometer.

Og limfjordsbyen Nibe, der et kvart årtusinde tidligere havde været næststørste by i landsdelen, kun overgået af Aalborg, som ihærdigt kæmpede for at holde opkomlingen nede? Ja, Nibe opgav nu sin selvstændighed og blev en del af en ny, endnu større Aalborg Kommune.

Samtidig stod landsdelen uden amtmand. I århundreder havde man i Nordjylland været vant til, at statsmagten - først tre steder i det nordjyske, siden kun ét - havde udstationeret en amtmand, der tog imod regenten, når denne kom på besøg, og havde forskellige andre beføjelser på statens vegne. Amtmanden på Aalborghus Slot blev den sidste af sin art.

I første omgang blev jobbet beva-ret i Aalborg, men titlen ændret til nordjysk ”statsforvaltningsdirektør”.

I 2013 nedlagde Folketinget imidlertid også denne stilling. Bindingsværkslottet ved havnen med mere end 400 år på bagen (som i over 100 år var genbo til den jubilerende avis) foreslås nu indrettet til museum, så man her kan fortælle om Nordjyllands historie. Som det turde fremgå af de foregående mange linjer, er der nok at gribe fat i!

» I løbet af 250 år havde Nordjylland vokset sig stort. Nok har havet ædt af kysterne nogle steder og Raabjerg Mile rørt på sig, men på dén plads, der nu engang er til os nordjyder, lever der i dag mindst fem gange så mange mennesker som i 1767.

Foto: Hirtshals Havn

Krudttårnet i Frederikshavn i 1862.

Maleri af N. Aagaard Lützen

Hvad er der sket i verden de seneste 250 år?

■ Et kvart årtusinde er meget lang tid i menneskeligt perspektiv.

Adskillige generationer er kommet og gået. Teknologier er opstået og uddøde - og har skabt basis for nye teknologier. Nye politiske ideologier og paradigmer har set dagens lys. Revolutioner har vendt op og ned på samfund og nationer.

Vi har samlet et udpluk af bemærkelsesværdige begivenheder i Danmark og i verden siden Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger udkom første gang.

Oversigten fortsættes på side 28.

● **1769**
Den første folketælling i Danmark.

● **1776**
USA's uafhængighedserklæring underskrives.

● **1770**
James Cook "opdager" Australien.

● **1776**
Dansk lov om indfødsret.

● **1769**
James Watt opfinder den moderne dampmaskine.

● **1788**
Stavnsbåndet ophæves.

● **1793**
Den franske konge Ludvig XVI henrettes i Paris.

● **1789**
Den franske revolution begynder med stormen på Bastillen i Paris.

● **1799**
Rosettastenen findes i Egypten.

● **1801**
Slaget på Reden.

● **1807**
Københavns bombardement og tabet af flåden til England.

● **1807**
Fulton opfinder dampskibet.

● **1805**
H.C. Andersen bliver født i Odense.

● **1814**
Freden i Kiel - Norge bliver svensk.

● **1817**
Karl von Drais opfinder sparkecyklen.

● **1818**
Oprettelse af nationalbanken.

● **1814**
Stephenson opfinder damplokomotivet.

● **1821**
Thomas Johann Seebeck opdager den termoelektriske effekt.

● **1825**
Første jernbane - mellem Stockton og Darlington i England.

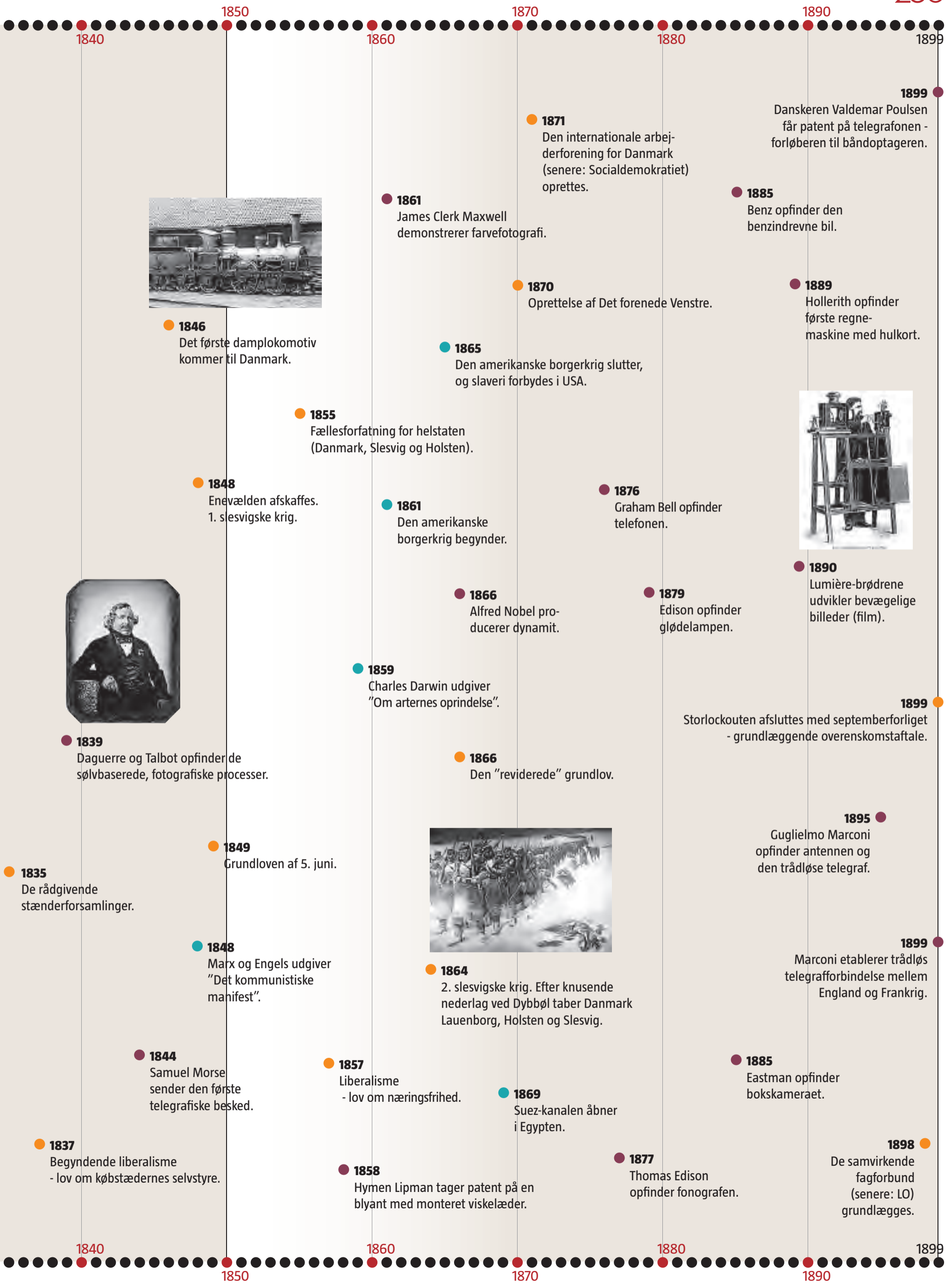
● **1825**
Ørsted frembringer metallisk aluminium.

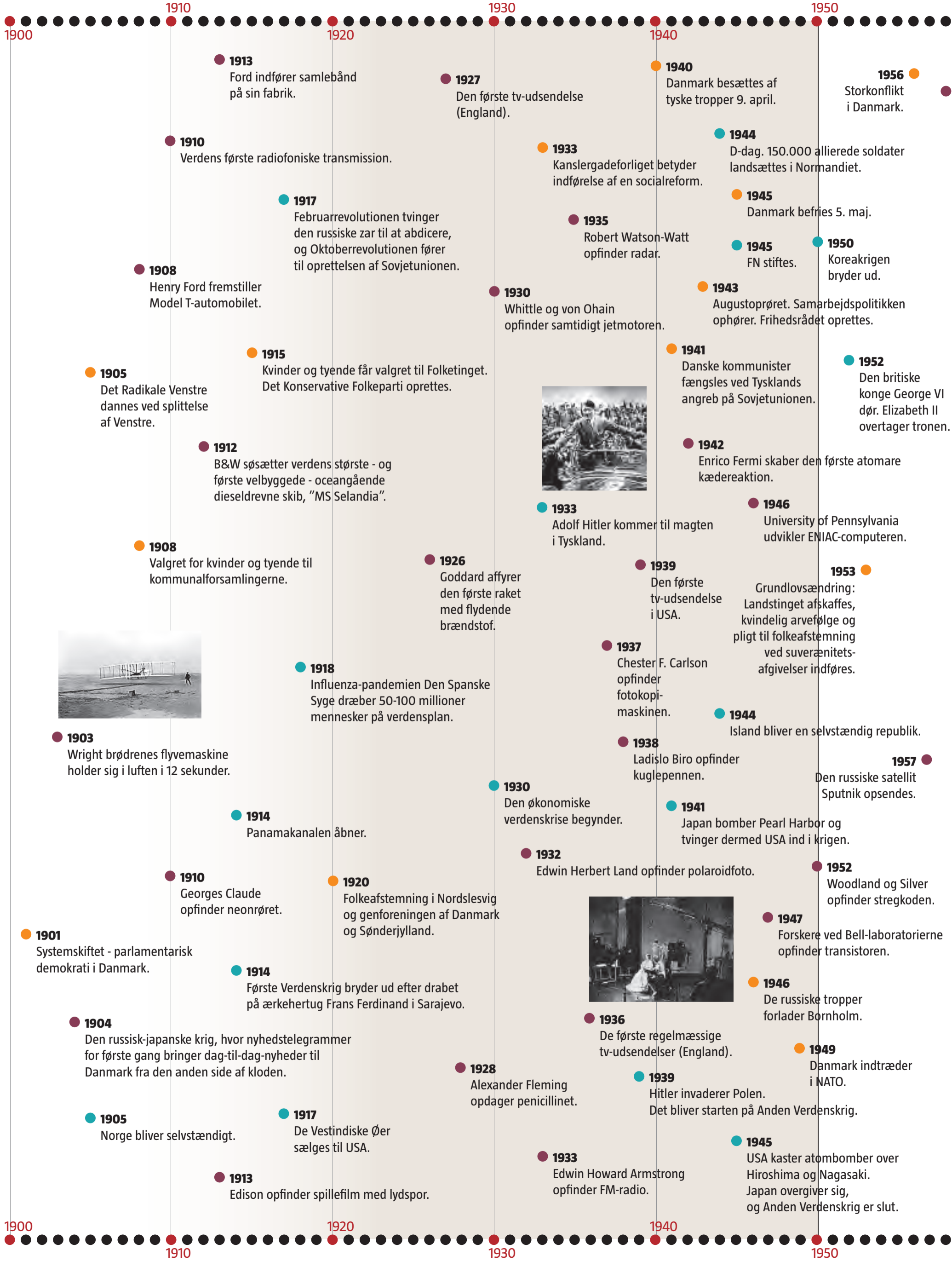
● **1824**
Joseph Aspin får patent på portland cement.

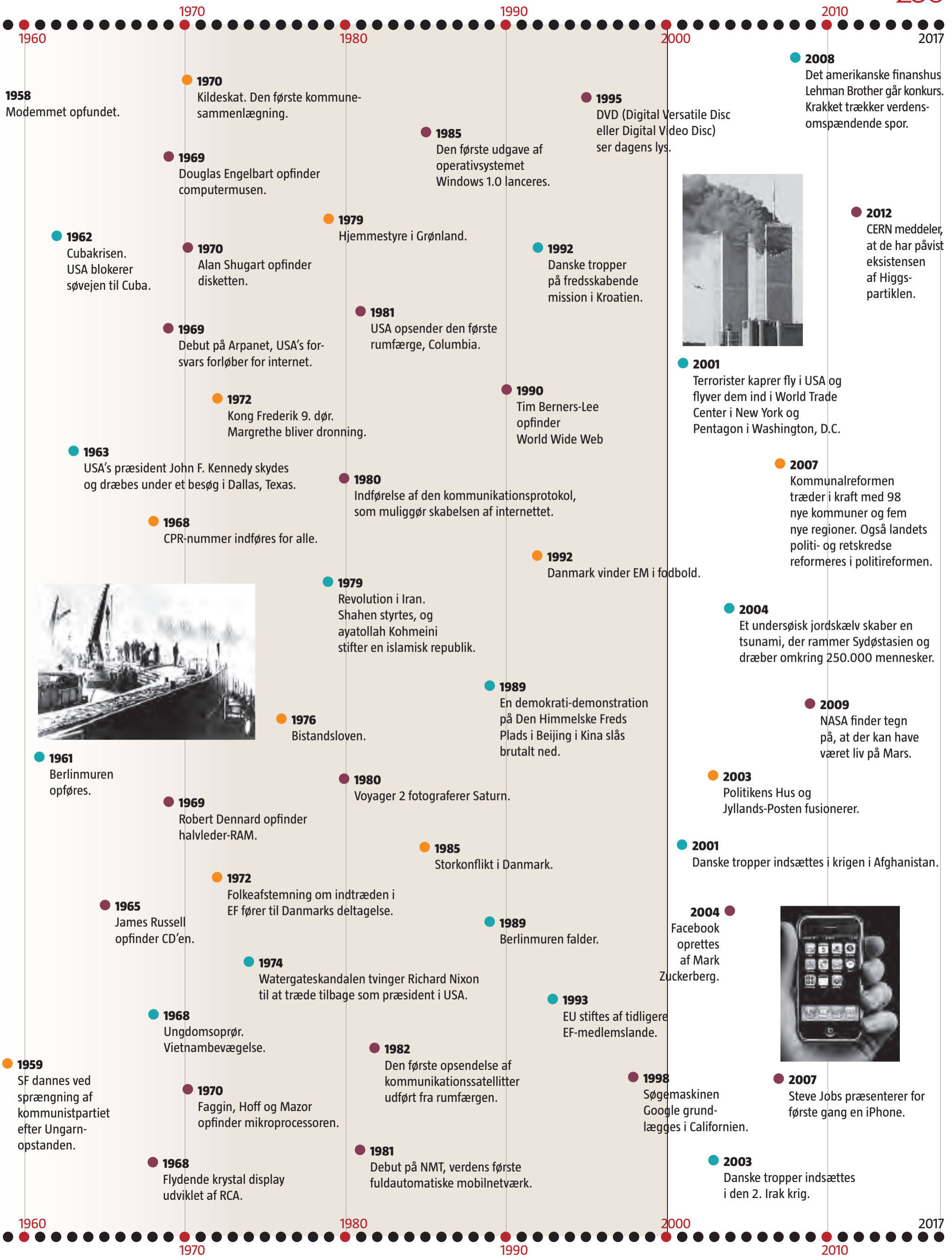
● **Væsentlige politiske og samfundsmæssige begivenheder i Danmark.**

● **Væsentlige begivenheder, revolutioner og krige i verden omkring os.**

● **Væsentlige teknologiske landvindinger - med fokus på transport, kommunikation og medier.**

1950'erne og 1960'erne

■ Husker du? Og var det ikke dengang ...? I forbindelse med jubilæet har vi opfordret nuværende og tidligere medarbejdere til at dykke tilbage i hukommelsen og finde de gamle anekdoter frem. Deres historier kan læses på disse og de følgende sider.

Bertel Bavngaard

Anker Lundegaard

Thora Schjøttz-Christensen sammen med sønnen Alf Schjøttz-Christensen og manden Lauritz Schjøttz-Christensen, som - den dag billedet blev taget, 17. februar 1943 - fyldte 80 år. Syv år senere blev Thora Schjøttz-Christensen enke.
Foto: J.A. Kirkegaard

Omsorg og respekt

Af Bertel Bavngaard
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: - Der er en fugl i min stue. Vil De ikke hjælpe mig med at få den ud!

Den gamle fru Thora Schjøttz-Christensen, moder til chefredaktør Alf Schjøttz-Christensen, stod i den lange gang i det gamle bladhus på Nytorv, ud for mit kontor. Året var 1952, og som nylig tiltrådt 2. års elev sprang jeg gelassen op fra min stol, alene fordi den gamle dame (med lejlighed ovenpå) viste sig.

Lidt tvivlende ledsagede jeg fru Thora ad trapperne til "enkesædet" ovenpå med stuehjørne mod Bernhard Rées Gade, og minsandten: En gul kanariefugl baskede mod hendes ruder og ramte flere gardiner, inden jeg fik

den ud gennem et åbnet vindue.

Sådan var omgangsformen. Det var høflige tider, da man sagde De til hinanden, også de yngre, når man mødtes første gang, og hele den gamle redaktørfamilie indbød til respekt, også fordi i særlig grad kvinderne tog sig meget af de ansatte. Chefens søstre og deres mor fulgte dagligdagen i huset, og fru Thora sørgede for smørrebrød til lørdagsvagter allere-

de før min tid på redaktionen. Det førte siden til indkøb af brød fra Favoritten til alle med vagt lørdag aften, når søndagsavisen blev produceret.

I samme stil havde chefredaktør Lauritz Schjøttz-Christensen indført en julegås som gave til hver medarbejder - en skik, der levede i mange år. Redaktøren drog nu og da på sygebesøg, hvad også sønnen Alf lejlighedsvis fandt på - som en overraskelse, naturligvis (og vist lidt for at sikre sig, at der vitterlig var sygdom).

Uden om det gamle bladhus var der begribeligvis også andre tider med f.eks. en kaffestue et sted, hvor Salling i dag har facade. Her mødtes hjemløse og landevejsriddere med Jennerjahn og hans

gamle mor som de mest kendte, men der var også Træsko-Lars, som hver dag sagdes at gå til gården Engholm nordenfjords - og Persiennepeter, hvis tilnavn kom af, at han havde rindende og dårlige øjne, som han skånede med hånd og fingre, som han kunne skimte igennem.

Det har ikke noget med den venlige redaktørfamilie at gøre, men med tiden - og hvad pressens folk mødte for de snart 65 år siden.

Bertel Bavngaard (født 1931) var med et par afbrydelser journalist og redaktionssekretær på Aalborg Stiftstidende 1952-1992. Indtil 2012 skrev han en ugentlig natur- og jagtspalte i avisen, illustreret af tegneren Erik Boye.

Vejgaard Avis blev født

Af Anker Lundegaard
redaktion@nordjyske.dk

VEJGAARD: Aalborg Stiftstidende etablerede i 1928 en aviskiosk på Hadsundvej 2 og ansatte Otto Barsted som bestyrer. Foruden at sælge aviser skulle Barsted også modtage annoncer og sælge abonnementer på Aalborg Stiftstidende.

Det var en praktisk ordning, da Otto Barsted havde sin egen lokalavis i Vejgaard, og dermed kontakt til forretningerne i bydelen. Men ordningen blev ikke nogen annoncemæssig succes for Aalborg Stiftstidende.

Kiosken blev senere udvidet til lokalkontor med Otto Barsted

som meddeler til Aalborg Stiftstidende.

Som reklamekonsulent for avisen var det også en af mine opgaver at få forretningerne i Vejgaard til at indrykke annoncer i Aalborg Stiftstidende, men det var ikke let, da Vejgaard-forretningerne mente, at de havde nok i at annoncere i den lokale avis.

Men efterhånden fik jeg nogle forretninger som kunder.

Jeg kom ofte på kontoret i Vejgaard, og en dag talte Otto Barsted om at stoppe med lokalavisen, som han havde haft i næsten 40 år. Det var sidst i 60'erne.

Min kommentar var, at det nok var en god ide for ham at sælge avisen, da han jo havde passeret

pensionsalderen. Jeg så det som en mulighed for, at Aalborg Stiftstidende kunne købe avisen, og på den måde få del i Vejgaard-forretningernes annoncebudgetter.

Efter et par måneder havde Otto Barsted vænnet sig til tanken, og en dag sagde han, at han var klar til at sælge.

Vi drøftede muligheden i annonceafdelingen, og en aften mødtes John Lyngbye, Johannes Nielsen og jeg med redaktør Otto Barsted i privaten på 3. sal på Hadsundvej, hvor vi - over et par stykker smørrebrød - formulerede en overtagelse. Alf Schjøttz-Christensen fik forelagt ideen næste dag og var straks interesse-

ret og satte underdirektør Knud Justesen på opgaven med at ordne alt det praktiske ved handlen.

Da Knud Justesen var gammel Vejgaard-dreng, ville han absolut invitere til lidkøbsmiddag i sit hjem på Riishøjsvej, og den fik vi.

Avisen blev derefter produceret i tabloid format, og Schaltz-Andersen blev ansat som journalist og Jan Michno som annonsekonsulent.

Anker Lundegaard (født 1931) blev ansat som reklamekonsulent på Aalborg Stiftstidende i 1954 og har også fungeret som salgs-, reklame- og annoncechef. Gik på pension i 1991.

I 1943 oprettede Aalborg Stiftstidende en afdeling i Hobro, og H. Morell Jørgensen blev en markant redaktør. Billedet er fra hans 25-års jubilæum i 1968. Han var på bladet i 38 år og fratrådte i 1981. Han døde 20 år senere. Foto: Viggo Kragmann

Alle var langhårede - og det var i en tid, hvor kaffekander, askebægre, en ølflaske og en telefon var vigtige ting på skrivebordet. Jørgen Tøttrup sidst i 60'erne. Foto: Bent Larsen

Bytte, bytte mødereferat

Af Jørgen Tøttrup
redaktion@nordjyske.dk

HOBRO: Med fire dagblade med hver sin selvstændige redaktion i Hobro var der specielt i 1960'erne og det følgende årti voldsom konkurrence om abonnenter og læsernes gunst i fjordbyen.

Jeg husker specielt, hvordan den navnkundige redaktør på Aalborg Stiftstidendes lokalredaktion H. Morell Jørgensen bevæbnet med både kuglepen og en dolk fast placeret i en skede i livremmen, konstant var på jagt efter nyheder. Han havde let adgang til dem. Han sad i bestyrelsen for de fleste lokale foreninger, og med høj cerutføring var han nyhedsførende i skarp konkurrence med specielt redaktørerne J. Chr. Sondrup fra Dagbladet Himmerland og Erik Juul fra Folkebladet.

Morell havde også sine skarpe meninger, og hans flittige fingre ved tastaturet er medvirkende til, at vi i Hobro i dag er nordjyder.

Sammen med politiske allierede propaganderede han i avisen voldsomt for et nordjysk tilhørsforhold, da stregerne til et nyt Danmarkskort med nye amts- og kommunegrænser blev trukket i forbindelse med kommunalreformen i 1970. Hobro var på daværende tidspunkt ellers en del af Randers Amt, men da sammenlægningerne blev effektueret med virkning fra april samme år, vendte Hobro for altid Randers og dermed Østjylland ryggen.

I avisernes spalter skød lokalredaktørerne med spidse penne mod hinanden, men i de samme år var der på redaktionerne også en helt anden virkelighed i den travle hverdag.

Det var en virkelighed, som journalisteleverne med en pragmatisk indstilling til tingene var eksponeret for. Jeg ved det, thi jeg var på daværende tidspunkt journalistelev på byens fjerde dagblad, Randers Amtsaviser. Alle var vi unge, langhåre-

de og lyttede til The Beatles, men vi var også en del af en tid, hvor vi ikke kendte til hverken arbejdstider, fridage eller afspadsring og den slags ligegyldige forstyrrelser i en travl hverdag. Til gengæld blev vi indprentet, at en journalist altid er på arbejde. Morgen, middag, aften og lørdag og søndag såmænd. En otte timers arbejdsdag blev fem dage om ugen afrundet med et aftenmøde. Indre Mission, biavlerne, husmoderforeningen, folkedanserne og alle mulige andre foreninger tog det som givet, at mindst en journalist (elev) mødte frem til arrangementerne.

Det gjorde vi også - men vi gjorde det lidt på vores egen måde. Vi byttede mødereferater. Altså kunne man som håbefuldt elev tiltuske sig en friaften for at gå til fodbold, gå på værtshus eller noget helt tredje, mens en kollega uden redaktørens viden dækkede aftenmødet. Det samme gjorde vi ind i mellem, når vi blev sendt i ret-

ten for at skrive om noget så banalt som eksempelvis en cykeltyv.

De virkelige historier - solo-nyhederne - beholdt vi naturligvis for os selv, og dagligt drillede vi hinanden, når vi udstyret med madpakker sammen tilbragte halvanden times middagspause på Sildehagen i Hobro. Her kunne vi roligt afsløre, hvad kollegerne kunne vente sig, når eftermiddagsavisen landede i brevsprækken nogle timer senere.

Web-aviser kendte man jo ikke til, og hvis man først var blevet pelset for en nyhed, var man i bedste fald et døgn bagefter.

Jørgen Tøttrup (født 1951). Journalistelev på Randers Amtsaviser 1969-1972, fra 1973 lokalredaktør på Randers Amtsaviser, og fra 1989 til 2016 redaktør på Nordjyske Medier i Hobro.

Jørgen Tøttrup

Tre små ord

Af Johs. Mortensen
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: En lørdag aften i 1965. Søndagsavisen er næsten klar til at blive lagt i seng, dvs. trykt.

Jeg indtager sherif-stillingen og fordyber mig, ivrig efter at lære, i et af tidsskrifterne på bagsideredaktørens kontor.

Playboy.

Miles (redaktionssekretær Jørgen C. Pedersen) kommer ind med Ritzau Bureaus landsvejrudsigt for søndag på papir.

Han har lært på Ribe Stiftstidende.

Så han ved, hvad det hele handler om.

Vejrudsigten er forsidens absolut mindste kioskbarer.

Men som forholdsvis ny elev tager jeg opgaven, selvom den kommer i avisen uden mit mærke eller byline.

- Den passer aldrig helt her i Nordjylland, siger han om vejrmedlingen fra RB. Derfor skal du ringe til meteorologerne på flyvestationen.

De må vist ikke rigtig udtale sig om det.

Så skal du, som vi plejer, lege en lille leg, lade som om du er personligt interesseret i vejret i morgen.

De vejrkluge fik en sang og en dans om Hammer Bakker - og om

min smågravide kone og klapvognen.

Papir i maskinen. Resultatet i UD-bakken, et tryk på en knap skaffede et redaktionsbud.

Det må have været i overgangsperioden fra rejseskrivemaskiner, der skulle dækkes til ved arbejdstids ophør, ellers blev de støvede og de overlækre knaldrøde IBM'er.

Jeg tilføjede en personlig bemærkning til Miles, så han kunne se, at jeg havde fulgt hans ordrer. Så vejrudsigten i avisen den søndag slutter: Jeg bliver hjemme.

Men kun i den første udgave. Så greb søndagsavisredaktør H. J. Vestergaard ind - og fik de tre

ord skrabet væk fra de blyplader, man trykte med den gang.

De fleste af læserne fik dem altså ikke at se.

Selv fik jeg andre - og flere - ord i øregangene om mandagen.

Johs. Mortensen (født 1942) er uddannet på Aalborg Stiftstidende og har arbejdet på den og dens efterfølgere i ialt 24 et halvt år. Der har været et par springture - fire år som pressesekretær på Aalborg Teater og 12 et halvt år på Nordjyllands Radio, DR.

Johannes Mortensen

■ Husker du? Og var det ikke dengang...? I forbindelse med jubilæet har vi opfordret nuværende og tidligere medarbejdere til at dykke tilbage i hukommelsen og finde de gamle anekdoter frem. Deres historier kan læses på disse sider.

Poul Krabbe

Poul Krabbe sagde farvel med en hatte-happening.

Og chefen lettede på hatten.

Foto: Grete Dahl

Foto: Grete Dahl

Med hatten i hånden

Af Poul Krabbe
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: Aalborg Stiftstidendes chefredaktør 1940-1981, Alf Schiøttz-Christensen, blev af Dansk Herremoderåd kåret som en af landets bedst klædte mænd. Stilen var så gennemført britisk, at han af flere andre medier blev omtalt som "den nordjyske bladlord". Den grå bowlerhat blev båret med selvfølgelig elegance.

31. juli 1975 kl. 14 oplevede jeg - som sandsynligvis den eneste nogen sinde - Alf Schiøttz-Christensen med hatten i hånden - også i overført betydning. På den dag indfrie chefen et løfte, han havde afgivet nogle måneder tidligere. Modstræbende tog han fra

sommerhuset i Hjortdal ind til bladhuset på Nytorv for i receptionen at sige farvel på min sidste af mange gode - ofte underholdende - arbejdsdage i først det gamle og senere det nyere bladhus på Nytorv.

Af personalebladet, "stiftsposten", fremgik efterfølgende, at hatte-happeningen "for chefredaktøren var lejlighed til at takke Poul Krabbe for mange års dygtigt journalistisk arbejde på Aalborg Stiftstidende helt fra elevtidens begyndelse". Den fulde og hele sandhed kunne læses i journalisternes fagblad, "Journalisten", hvor Grete Dahls foto af chefredaktøren med hatten i hånden fyldte forsiden.

I foråret 1975 deltog jeg som bestyrelsesmedlem i den re-

daktionelle medarbejderforening i et møde med chefredaktionen om ansættelse af mindst én pressefotograf som erstatning for de i landsdelen flittigt fungerende amatørfotografer. Chefredaktøren viftede med overenskomsten og bad mig udpege det sted, hvor der stod, at han ikke længere måtte lede og fordele arbejdet. Tonen var ikke ligefrem vennelsel, og som slutning på mødet sagde Alf Schiøttz-Christensen: - I øvrigt er vores økonomi i øjeblikket sådan, at jeg med glæde vil stå med hatten i hånden og sige farvel til hver eneste medarbejder, som rejser af egen fri vilje.

På det tidspunkt var jeg efter godt 12 år på Stiften begyndt at overveje, om journalistikken kunne bruges til andet end

dagbladsproduktion. Min skriftlige opsigelse blev rundet af med et PS: "Jeg forventer, at chefredaktøren vil opfylde det løfte, De afgav i ni vidners nærvær og stå med hatten i hånden i receptionen 31. juli".

Som det fremgår af billedet, blev løftet opfyldt - endda venligt.

Poul Krabbe (født 1943) var journalist og redaktionssekretær på Aalborg Stiftstidende 1963-1975. Egnredaktionen, Hobroredaktionen, politiredaktion, bagsiden, kultur og søndagsredaktion. 1965-1975 reporter og anmelder på rytmisk musik. Siden 1975 freelancer.

Hanne Albæk

Da illusionen brast

Af Hanne Albæk
redaktion@nordjyske.dk

FREDERIKSHAVN: Mine forældre holdt Frederikshavns Avis til hverdag og "Hjørring-avisen" Vendsyssel Tidende om søndagen.

Mit eget nærmest livslange forhold til aviser startede i meget ung alder i 1950'erne med "Børnenes Hjørne" i VT (Vendsyssel Tidende).

Det var "Onkel Svend", der fyldte siden med spændende historier, billeder, tegninger og opgaver - og en lille kryds og tværs.

Den løste jeg og sendte ind, og en gang vandt jeg stolt som en pave ugens præmie - en bog med en håndskrevet, venlig hilsen fra den rare Onkel Svend.

Senere ville skæbnen, at jeg selv blev journalistelev og siden journalist på Frederikshavns Avis.

På et tidspunkt i den periode (1974-85) havde VT en journalistpraktikant, der som jeg også er frederikshavner, Jens Gaardbo (nu nok så kendt nyhedschef på Tv2 News), og AVISEN (Frederikshavns Avis) havde en praktikant med fynske rødder, Just Buch-Andersen (død 2003).

De to unge skriverkarle fornøjede sig med, skulle det vise sig - at joke med hinanden i spalterne.

Det kollegiale drilleri for øjnene af de intetanende læsere blev der selvfølgelig grinnet meget af på de to avisredaktioner.

Men det blev samtidig et hårdt slag mod min barnetro om den rare gamle "Onkel Svend".

For i kraft af de to praktikanter kom det for en dag, at det så-mænd "bare" var Jens Gaardbo - altså VTs yngstemand, der gemte sig bag synonymet "Onkel Svend".

Jens Gaardbo selv bekræfter: - Jeg var ganske rigtigt Onkel Svend. Børnene sendte tegninger ind til mig, og jeg bragte dem i VT. En dag ledsagede jeg en tegning af et æsel med teksten: ".... tegningen ligner i øvrigt en af Onkel Svends venner, en mand i Frederikshavn, der hedder Just".

- Søndagen efter lavede jeg selv en tegning - og satte den i avisen. En tegning af en underlig mand med underteksten: "Den fine tegning er indsendt af Just Buch Andersen, 29 år, Frederikshavn".

- Alt dette medførte så, at Just sendte AVISENs pressefotograf ud som paparazzi for at tage et eller andet suspekt billede af mig. Han får da også held til at knipse mig, da jeg med kindkys modtager min daværende kæreste på banegården i Frederikshavn.

Just bragte billedet på bagsiden af AVISEN som et "stemningsfo-

to" med en ret slibrig tekst. Det var noget med "en lidt for ivrig, usikker ungersvend på romantikkens trinbræt" eller noget i den retning.

Forinden var der også gået andre små drillerier. For eksempel fangede jeg Just i at skrive at "solen går ned over Kattedagat", hvad den som bekendt ikke gør.

Jeg fangede ham også engang i at overse, at dagene efter 22. december igen bliver længere. Han blev ved med at fratække i AVISENs tidevands- og døgnrubrik.

Ja, det var stadig i dagspressens uskyldige dage. Tænk at vi fik lov til det, slutter Jens Gaardbo.

Hanne Albæk (født 1948) var journalist på Frederikshavns avis, Vendsyssel Tidende og Nordjyske Stiftstidende/NORDJYSKE Medier 1974-2010.

Bladsmører i blyets tid

Af Lars Borberg
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: ”Blyets tid” – det lyder næsten som et kapitel i ”Game of Thrones”... og det er måske heller ikke helt galt.

Da jeg blev ansat på Aalborg Stiftstidende i 1972, var det som redaktionssekretær på Egnredaktionen. Jeg skulle tage mig af kommunerne syd for fjorden, mens min kollega H.C. Nielsen havde nordsiden.

For mig var det første møde med Nordjylland. Og ikke mindst et møde med en særlig kultur: Typografernes. Det var første gang, jeg skulle arbejde med færdiggørelsen af siderne i direkte samarbejde med den tekniske afdeling. Hidtil havde jeg jo bare skrevet stoffet, som andre så sørgede for at få i avisen.

Dengang var hele avisteknikken baseret på bly. Der var ingen computere endnu, skrivemaskinerne var ikke engang elektriske.

Det kan være svært at forstå i dag. Prøv bare at forstille dig en skrivemaskine på størrelse med et opretstående klaver. Høj, sort, støbejern, kogende varm, raslende og klaprende, sydende af smeltet bly – 327 grader som smeltepunkt. Hvert bogstav, maskinsætteren skrev på sit orgelignende tastatur, blev hentet af en griber - en lille messing-støbeform - og i lyntempo ført gennem maskineriet frem til en holder, hvor linje efter linje byggedes op. Når en linje var skrevet færdig, blev den sendt ud i en sliske og ned i et kammer, hvor den blev fyldt med smeltet bly – bogstaverne støbt sammen, og rasle, rasle, ned i ”skibet”, hvor linje efter linje hobede sig op. I et rasende tempo.

Nå – det var et fantastisk apparatur, som hele den tekniske afdeling var det, effektiv og velsmurt som en militær eliteenhed.

Her skulle man over, når alt stoffet til dagens lokalsider var leveret fra redaktionen, og her brød man så siderne om. Det var journalistens opgave at prioritere stoffet på siderne – og det var typografernes opgave rent fysisk at anbringe det på siden, støbt i bly som det var.

Det var et stort håndværk, og der var stærke faggrænser. Typografen sørgede for form, journalisten for indhold. Og det skulle tages helt bogstaveligt. Journalisten rører ikke ved blyet. Slet ikke.

Jeg arbejdede sammen med en stor, gammel ombyrder, Holger, bred og brysk og fantastisk hurtig, trods det jern- og læderkorset, han bar på grund af en gammel rygskade. Hele blysider er tunge at flytte rundt med.

Holgers hænder kunne røre ved varmt bly som en kogekone ved kogende kartofler, og han kunne håndtere satsen så rask, at man ikke troede sine egne øjne.

Underfaktor Holger Nielsen kom i lære som 14-årig og nåede i 1977 sit 50 års jubilæum på Aalborg Stiftstidende. Billedet er taget i den forbindelse. Han døde i 1998.

Teknikken krævede, at satsens bogstaver var spejlvendte – og man så typisk siderne fra toppen og ned. Så hvis man lige skulle finde et afsnit, der kunne undværes, skulle man altså læse det på hovedet og spejlvendt og gråt i gråt.

Tro mig, det lærer man hurtigt, når Holger venter.

Et hæderstegn for en ombyrdende redaktionssekretær var det at have en ”rød snor” – en helt uelastisk snor, der egentlig var beregnet til at binde om de enkelte mindre dele af satsen, f.eks. små artikler eller annoncer, for at holde sammen på dem. Men ombyrderne brugte dem til at måle satsen op med. Sådan en havde jeg ikke endnu.

Egnredaktionen lavede udskiftningssider – og det vil sige, at vi havde senere sideaflevering end alle andre. Vi sendte sidste side – så trykstart afhang af os. Det var en eftermiddagsavis, så der var kun et par timer fra sidste punktum til brevsprækken.

Det er noget af en følelse at stå som ombyrder på sidste side og mærke stilheden – i trykkeriet, hvor den gigantiske rotationspresse bare venter på sidste trykplade, i pakkeriet, hvor transportbåndet dirrer forventningsfuldt – og i gården, hvor bladbilene ba-

måtte den fylde... og jeg fandt den – og JA, præcis 12 linjer. Triumferende satte jeg pegefingern på den og råbte til Holger: Jeg har én!

Og mærkede i det samme, at der blev stille i hele sætteriet.

- Han rørte ved blyet, sagde en eller anden.

Alle så på mig, skiftevis rød og bleg.

Jeg var jo advaret – det kunne medføre øjeblikkelig arbejdsnedsættelse og kostbare forsinkelser af avisen, og hvad ved jeg. Jeg så en tung skæbne nærme sig.

Så grinede de alle sammen og gik videre.

- Egentlig koster det en omgang til hele sætteriet, fik jeg senere at vide. Men det var jo første gang. Og sidste.

Næste dag fik jeg en rød snor af Holger.

For mig er det et stort privilegium at have arbejdet på blyavisen, mens den havde sin storhedstid i behold. Stærke stolte fag som maskinsættere, håndsættere, ombyrderne og de andre typografiske specialer, for slet ikke at tale om trykkerne og litograferne. En stor gammel kultur, som toppede netop i de år – og som siden sank til bunds som en torpederet panserkrydser.

I slutningen af 70'erne var den ny teknik på vej ind i bladhusene med en fart og en styrke, som ikke kunne standses. Der var store, kostbare, til tider blodige konflikter, men enden var givet: De sidste typografer var stort set væk ti år senere, store, uoverskuelige aftalekomplekser mellem bladudgivere, tekniske fagforbund, HK og Journalistforbundet kom stump for stump på plads – og lidt efter lidt forsvandt det hele, lidt som en mærkelig drøm.

Da vi vågnede, sad vi ved en computer.

Lars Borberg (født 1946), pensioneret efter 40 års jubilæum på NORDJYSKE Stiftstidende i 2012. Uddannet på Næstved Tidende 1967-70. Aktuelt på Møn 1971. Blev ansat i 1972 som redaktionssekretær på Aalborg Stiftstidendes egnredaktion. Kulturredaktionen fra 1973.

Lars Borberg

Alle der har arbejdet med bly, har med garanti gemt et par linjer som souvenir. Her er det min byline - og så det gamle bladhoved. På et ciceromål, den typografiske målestok.

Foto: Lars Borberg

1970'erne

■ Husker du? Og var det ikke dengang...? I forbindelse med jubilæet har vi opfordret nuværende og tidligere medarbejdere til at dykke tilbage i hukommelsen og finde de gamle anekdoter frem. Deres historier kan læses på disse sider.

Bertel Bavngaard

Eja Packness førte spaden, da første spadestik til Aalborg Stiftstidendes nye trykkeribygning blev taget 17. marts 1978. Hun overtog bestyrelsesposten efter sin mor i 1953, og i 30'erne arbejdede hun som journalist og chefsekretær på bladet. Hun var uddannet cand. polit. og giftede sig til efternavnet Packness. Foto: Max René

Sej formand - koldt spadestik

Af Bertel Bavngaard
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: Det sneede ind imellem, da første spadestik blev taget til det ny avistrykkeri på Langagervej, 17. marts 1978. Jeg stod bag Aalborg Stiftstidendes aldrende formand, cand. polit. fru Eja Packness og støttede hende, da hun

trippede frem for at føre spaden. Hun svingede symbolsk med en lille skovlfuld, men stod uforknyt i vinden. Hun var 83 år og skulle blive i alt 103.

Vi husker hende som værdig og sød, hjælpsom og stærk som aldrende - vi der som de første medarbejdere var indtrådt i aktieselskabets bestyrelse i 1974. Det var Karen Poulsen fra kontorafdelingen og mig. Chefen, lillebroderen Alf, respekterede hende tydeligt, om end han som tiden bød bestemte det meste i samme bestyrelse. Eja Packness havde i mange år bestridt formandsposten i bestyrelsen og sad her sammen med blandt andre søsteren fru Aase Christensen, begge vant til chefens og fagmandens ledelse, og hvis de havde kommentarer, gjaldt det gerne medmenneskelige hensyn, noget der vedrørte husets medarbejdere. Som deres repræsentanter var vi sammen med de nævnte og senere med fru Aases datter Birgit Andersen samt brodersønnen Leif Schiøttz-

Christensen, og for mit vedkommende blev det gennem 12 år, indtil 1986.

Engang da en af de ny trykmaskiner var indkøbt, var det en begivenhed, der havde sendt den samlede bestyrelse til København. Et møde kunne så holdes ved samme lejlighed, og fejringen af den betydelige investering (idelig ny teknik i Aalborg) fandt sted med en frokost i Tivoli, hvor et uheld indtraf. På vej til rejsemadderne i en af forlystelsesparkens restauranter, faldt fru Aase i et gulvtæppe så uheldigt, at hun rev sit ben ganske slemt. Det krævede hastig befordring til en skadestue, søster Eja Packness fulgte med, og vi øvrige fordrev tiden med samtale og bekymring - indtil damerne vendte tilbage, allerede inden en time. Fru Aase havde fået en solid bandage på sit ben, gik ubesværet frem mod broderen og sagde forventningsfuldt: - Så. Nu kan vi da gudskelov spise frokost! Fru Packness, enke efter den kendte arkitekt Ejnar

Packness, måtte sine sidste år i bestyrelsen have installeret høreslynge i mødelokalet på Stiftstidende, for hun sad ikke med til pynt! Hun kunne sin lektie, når dagsordenen kom på bordet, og hun kørte bil, til hun var godt op i halvfemsere - så længe at man husker bekymring over hendes passage med Volvoen gennem porten til Nytorv.

Til det sidste havde hun medarbejdernes tarv i tankerne og forstod absolut ikke under arbejdsnedlæggelser, at nogen således "kunne besudle egen rede".

Hun viste journalisterne sin sidste gode vilje ved at lade deres medarbejderforening overtage sit sommerhus i Svinkløv og døde i 1998.

Bertel Bavngaard (født 1931) var med et par afbrydelser journalist og redaktionssekretær på Aalborg Stiftstidende 1952-1992. Indtil 2012 skrev han en ugentlig natur- og jagtspalte i avisen, illustreret af tegneren Erik Boye.

Senere samme år - i september - var Eja Packness med til grundstensnedlæggelse med en indmuret avis i fundamentet. Præcis 10 år senere - i 1988 - blev første spadestik til selve bladhuset på Langagervej taget. Foto: Grete Dahl

Fotograf Jens Morten måtte sidde på journalist Lars Borbergs skuldre for at tage billeder.

Først på dagen havde lange Lars Borberg taget sin lave fotografmakker på skuldrene for at sikre det helt rigtige foto til forsiden. Senere kunne han så overrække avisen til de kongelige gæster.

Foto: Jens Morten

Luftfoto af Margrethe

Af Lars Borberg
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: 12. april 1975 var en af de helt store dage i Aalborg Stiftstidendes historie.

Der var kongeligt besøg - ikke bare af vores egen monark, Hendes Majestæt Dronning Margrethe, men også af hendes fætter, den unge svenskekonge, Carl XVI Gustaf.

Vor daværende chefredaktør, Alf Schiøttz-Christensen, var fyr og flamme. Alle mand af hus! Også ham selv - i rollen som petit-reporter.

Jeg var - som resten af styrken - udkommanderet til nøje udvalgte positioner - bl.a. i gågaden sammen med pressefoto-

graf Jens Morten. Også andre fotografer var placeret på strategiske steder. Vi kunne godt forudse en vis trængsel.

Men måske ikke så voldsom, som den blev. Så voldsom, at politiet en overgang tænkte på at aflyse gåturen gennem Bispebjerggade af hensyn til de kongeliges sikkerhed.

Det skete dog ikke. Men Jens Morten var på den. Mens jeg selv med mine 2,01 meter havde glimrende overblik, var han med sine ca. 1,66 prisgivet. Han prøvede at stå på en bænk - men det gav ikke nok - han kunne intet se andet end hatte og paraplyer - og det kongelige optog nærmede sig.

Så fik jeg den tanke, at jeg da

sagtens måtte kunne bære den fotograferende spirrevip på skuldrene i nogle minutter. Risikoen for at vi skulle falde var beskeden - trængslen ville holde os oppe. Og skulle jeg tabe ham, kunne han bare crowdsurfe i sikkerhed (et dengang ellers helt ukendt begreb).

Så jeg råbte til ham, at han skulle stige op - og det gjorde han. Med et fornemt "luftfoto" af alle de royale og deres lokale følge af borgmestre og amtmænd og konsulter og politimestre som resultat.

Senere samme dag blev jeg af chefredaktøren selv sendt ud til Aalborghallen, hvor der var reception - for at aflevere dagens avis med friske billeder og re-

portager fra dronningens besøg.

Det gjorde jeg så - og sagde, som jeg havde fået besked på: "Her er lidt læsning til helikopterturen med hilsen fra chefredaktøren!". Hvortil dronningen med et venligt smil svarede: "Tak, og hils igen".

Det var så mine 15 sekunders berømmelse i majestættens synsfelt.

Lars Borberg (født 1946), pensioneret efter 40 års jubilæum på NORDJYSKE Stiftstidende i 2012. Uddannet på Næstved Tidende 1967-70. Aktuelt på Møn 1971. Blev ansat i 1972 som redaktionssekretær på Aalborg Stiftstidendes egne redaktion. Kulturredaktionen fra 1973.

Foto: Jens Morten

Lars Borberg

Norsk tv når det er bedst

Af Mogens Møller
mogens.moeller@nordjyske.dk

HANSTHOLM: August 1979. Efter halvandet år på Danmarks Journalisthøjskole i Århus var jeg netop startet i praktik på Thisted Dagblads lokalredaktion i Hanstholm.

Jeg havde naturligvis regnet med straks at kaste mig over en historie, som - hvis jeg var heldig - kunne kaste en Cavling-pris af sig. Men jeg fandt hurtigt ud af, at sådan fungerede det altså ikke.

Virkeligheden viste sig at være en hverdag bestående af små artikler om dette og hint om lokal-samfundet, som ud over Hanstholm bestod af Klitmøller, Ræhr, Frøstrup, Hjardeå og Lildstrand. Samt store områder, hvor

der ikke boede en levende sjæl.

De fleste artikler handlede naturligvis om Hanstholm, som var hovedstaden i den lille kommune og med havnen og fiskeriet som det, der absolut kastede historier af sig.

En af de daglige pligter var dagligt at ringe til fiskeriauktionen, når auktionsmester Ib Holm Sørensen havde solgt den sidste kasse torsk. Det havde han som regel lidt efter klokken 11. Jeg kradse hurtigt dagens fiskerieroteringer ned på blokken og spændte derefter hen til fjernskriveren, så priserne på torsk i fem forskellige størrelser og kvalitet kunne nå at komme med i dagens avis.

Hanstholm er det sted i Danmark, der ligger længst væk fra

København. Faktisk ligger byen vistnok tættere på Norge. I hvert fald var det muligt at se norsk tv i Hanstholm via en ganske almindelig antenne på hustaget.

En af mine faste opgaver var derfor at bladre i et norsk tv-blad og udvælge de programmer, som jeg troede, folk i Hanstholm gerne ville se. Jeg sørgede for, at de blev trykt i avisen med tidspunkt og titlen på udsendelsen.

Blikket faldt straks på en serie, der blev sendt dagligt. Den måtte da være interessant, når den blev sendt hele tiden, tænkte jeg. Nogle dage blev der endda sendt flere afsnit af serien.

Serien stoppede imidlertid brat efter godt en uges tid. Ikke i det norske tv-blad, men i Thisted Dagblad, da lokalredaktøren

gjorde opmærksom på, at der altså ikke var grund til at nævne, hver gang der var "reprise" i norsk fjernsyn.

Det grinede vi meget af den sommer. Men det kostede også en omgang kvajebajere på det lokale værtshus "Kran Blosen".

Siden har jeg aldrig skrevet om norsk tv.

MANDAG:
18.25 I reprise.
20.55 Peter van Heeren -
norsk spillefilm fra 1957.

Mogens Møller (født 1952) Thisted Dagblad 1982-85. Skive Folkeblad 1985-87. Aalborg Stiftstidende/NORDJYSKE Medier 1987-2017.

Mogens Møller

■ Husker du? Og var det ikke dengang ...? I forbindelse med jubilæet har vi opfordret nuværende og tidligere medarbejdere til at dykke tilbage i hukommelsen og finde de gamle anekdoter frem. Deres historier kan læses på disse sider.

Karin Pedersen

En flaske snaps for en nyhed

Af Karin Pedersen
karin.pedersen@nordjyske.dk

AALBORG: Jens Jørgen Bolvig havde kun været direktør for Aalborg Zoo i to en halv måned, da han gik igen og smækkede med døren i marts 1982.

Han var uenig med bestyrelsen om havens linje i forhold til miljø, dyrenes forhold i zoo og beskyttelse af truede dyrearter.

Det bratte farvel var kulminationen på flere års uro og ballade med økonomiske skandaler og hurtigt skiftende direktører.

Før Bolvig var to direktører blevet fyret i løbet af kort tid, og derfor var der naturligvis stor opmærksomhed om, hvem der skulle afløse Bolvig i den varme stol.

På redaktionen vidste vi, at der var truffet en beslutning en fredag i juni. Navnet på den nye direktør ville blive offentliggjort om lørdagen klokken 11 - men aalborgeredaktøren, Jørgen Hauberg, ville selvfølgelig gerne have nyheden med i lørdagens avis, som dengang udkom ved middagstid.

Medlemmerne af Zoo's bestyrelse holdt kortene tæt ind til kroppen og havde svoret en musketer-ed om ikke at røbe noget før pressemødet. Alle på redaktionen fredag aften blev derfor opfordret til at vride alle deres kilder, og Hauberg satte

en flaske snaps på højkant. Alle ringede hid og did!

Jeg var politireporter og ringede straks til en af mine gode kilder, politiinspektør Paul Wrobel, der vidste alt om, hvad der foregik i Aalborg. Han havde en stor kontakthænde og var en populær skikkelse i byen. Mange troede, at det var ham, der var politimesteren, og han optrådte da også langt oftere i avisens spalter end politimester Jørgen Andreasen.

Jeg regnede med, at han hurtigt kunne finde ud af, hvem der havde fået jobbet, og han var med på ideen, da jeg havde forklaret vores udgangspunkt og naturligvis lovet, at jeg ikke ville røbe, hvordan jeg havde fået fat i navnet.

Wrobel ringede tilbage med navnet - det var overraskende en direktør fra det lokale erhvervsliv, Jørgen R. Rasmussen - eller måske ikke så overraskende endda, for nu skulle der først og fremmest ro på i Zoo!

Jeg slog op i telefonbogen, datidens vigtigste research-redskab, og fandt adresse og telefonnummer. Ringede til Jørgen Rasmussen og sagde som det første, hvem jeg var og derefter "tillykke med det nye job!".

Det lykkedes at få en lille snak, selvom den nyslåede direktør var noget forbavset over, at nyheden var sluppet ud.

Politiinspektør Paul Wrobel (tv) vidste alt om, hvad der foregik i Aalborg og havde en stor kontakthænde. Han havde sin egen måde at løse konflikter på - her med humoren som våben i forbindelse med en stor strejke og blokade på havnen.
Foto: Preben Veiby

Jeg kunne krydre min forsidehistorie i lørdagsavisen med oplysningen om, at den nye direktør i hvert fald havde et vist kendskab til dyr, eftersom jeg kunne høre familiens hund gø i baggrunden, da han tog telefonen!

I øvrigt var samme Paul Wrobel en dejligt kontant kilde at arbejde sammen med som journalist. Engang havde jeg brug for et citat til en forsidehistorie om politiindsatsen i forbindelse med årets Rebildfest.

Jeg kunne ikke få fat i politiinspektøren før deadline, redaktøren ville have min historie, og så skrev jeg et citat ud fra mit

kendskab til Wrobel.

Og fik det uden videre godkendt, efter at jeg havde afleveret historien!

Karin Pedersen (født 1952) er medieredaktør på NORDJYSKE. I praktik på Aalborg Stiftstidende 1973-75 og blev derefter ansat på avisens daværende egnredaktion. Har siden beskæftiget sig med stort set alle stofområder og desuden være souschef på Aalborgredaktionen og samfundsredaktionen samt kulturredaktør og avisredaktør.

Esben Heine

Kunstcenter ikke fjollet nok

Af Esben Heine
esben.pedersen@nordjyske.dk

DRONNINGLUND: Rejsekongen Simon Spies var i 1980 på udkig efter et domicil til Spies Vest. Dronninglund Kunstcenter var et af de steder, der var i kikkerten.

El-installatør Birger Jensen havde i 1977 opført det 1200 kvadratmeter store kunstcenter, men økonomien var svær, så Birger Jensen ville gerne sælge stedet.

Simon Spies blev inviteret af ejendomsmægler Aage Pedersen, der skulle forsøge at sælge centret.

Som ung journalist havde jeg til opgave at dække besøget sammen med pressefotograf Carl Th. Poulsen.

Pressen fik ikke adgang til loka-

lerne på kunstcentret, hvor forhandlingerne fandt sted over en - forlød det - overdådig frokost.

Vi måtte vente i timer uden for, indtil glasdøren blev slået op. Her var gode råd dyre. Simon Spies var ikke særlig meddelsom, men vi skulle jo have historien på blokken og billeder i kassen.

Vi fik kun lov til at snakke med Simon Spies de få meter fra kunstcentret til hans Mercedes 600, der var kørt i stilling foran centrets dør.

Men heldigvis havde Simon Spies brug for at få lidt frisk luft, så arm i arm spadserede vi sammen de nogle hundrede meter fra kunstcentret ned til den ventende VIP-bus på centrets parkeringsplads.

På gåturen, hvor jeg måtte støtte Simon Spies, kom historien i

hus. På spørgsmålet om resultatet af dagens forhandlinger svarede han helt kontant: - Centret er ikke fjollet nok til mig.

Selv om Simon Spies havde meldt ud til os, fortsatte forhandlingerne i Simon Spies' bus til Randers.

Men det kom der ikke meget ud af. I 1985 blev kunstcentret så en del af Tvind-imperiet.

Oplevelsen med Simon Spies var stor for en grøn journalist.

Jeg mødte Simon Spies anden gang, da jeg blev bedt om at følge ham på en del af hans bryllupsrejse.

Store dele af dansk presse var med fra Frederikshavn til Gøteborg, hvor vi kunne stille spørgsmål om alt muligt, der vedrørte hans giftermål med den kun 20-årige Janni Brodersen.

I Gøteborg måtte hovedparten af journalisterne tage afsked med Simon Spies, og kun et par stykker fik lov til at fortsætte turen til Villa "Fjolle".

Da jeg senere blev kollega med journalistelev Ken Richter (nu Billed-Bladet), der havde været privatchauffør for Simon Spies, blev mange oplevelser undertiden vendt, og erindringerne om Simon Spies står stadig lysende klart.

Esben Heine Pedersen (1952) var i 1980-81 i praktik på Aalborg Stiftstidende og har siden 1982 været ansat på Aalborg Stiftstidendes og senere NORDJYSKE Stiftstidendes redaktion i Brønderslev, først som journalist og fra 1989 som lokalredaktør.

Da jeg fældede en morder

Af Flemming Junker

flemming.junker@nordjyske.dk

AALBORG: Midt i travlheden på politiredaktionen en mandag i oktober 1989 fik jeg et af de mest mindeværdige telefonopkald i mit liv som journalist.

Det kom fra en kvinde, som ikke ville opgive sit navn, og som heller ikke var meget for at sige, hvorfor hun henvendte sig. Jeg fornemmede dog, at det var vigtigt at lytte til hende, og det viste sig at være rigtigt, for henvendelsen førte til opklaringen af en af 1980'ernes mest omtalte drabssager i Nordjylland.

Fredag aften 4. december 1987 var en 77-årig kvinde blevet voldtaget og dræbt i sin lejlighed på Hadsundvej i Vejgaard. Politiet havde i månederne derefter afhørt omkring 1500 mennesker, nogle af dem flere gange, men var ret beset ikke kommet nærmere en opklaring af sagen.

Ingen havde set drabsmanden, og det viste sig senere, at han overhovedet ikke havde nogen forbindelse til den dræbte og helt tilfældigt var kommet forbi i halvberuset tilstand efter en bytur med nogle kammerater, da hun - også helt tilfældigt - stod i sin gadedør.

Ganske vist havde han efterladt både fingeraftryk og sæd på gerningsstedet, men politiet havde ikke noget at sammenligne med, så månederne gik uden en anholdelse. Indtil den anonyme kvinde ringede til mig.

Efterhånden forstod jeg på hende, at hun mente at vide, hvem gerningsmanden var. Hun var i familie med ham, og han var så plaget af sin gerning, at han noget forblømt havde betroet sig til hende.

Netop fordi det var et familie-

medlem, ville hun ikke angive ham direkte til politiet og ringede så i stedet til mig.

Vi snakkede længe og aftalte til sidst, at jeg skulle orientere politiet, hvilket jeg straks gjorde. Derefter blev gerningsmanden, der viste sig at være en 20-årig mand fra Hadsund, anholdt samme eftermiddag. Et års tid senere, mandag 30. september 1990, blev han idømt 14 års fængsel.

Da han tilfældigt mødte den 77-årige, bad han om at låne hendes telefon, og inde i lejligheden fik han lyst til hende, og det endte med, at han voldtog hende. Da hun gjorde modstand, endte det med, at han tæskede hende ihjel med de bare næver.

I øvrigt blev retssagen den første i Danmark, hvor man anvendte en dna-undersøgelse i bevisførelsen.

Der var udlovet en dusør på 20.000 kroner for tip, der førte til opklaring af sagen, og politiet mente, at jeg skulle have halvdelen. Det afviste vi dog på avisen, fordi det kunne antyde, at en ellers uafhængig avis arbejdede lidt for tæt sammen med politiet.

Jeg kunne ellers godt have brugt pengene.

Men så kom vi da i det mindste først med historien? Niks, vi kom faktisk sidst.

Dengang udkom avisen om eftermiddagen, og vi kunne have nået at fortælle om tippet samme eftermiddag, men det bad den daværende kriminalkommissær Tage Hornstrup os lade være med.

Han henviste til risikoen for, at gerningsmanden ville flygte eller måske forsøge selvmord, hvis han kunne læse om sin forstående anholdelse i avisen.

Ledsaget af to politifolk føres den 20-årige (med korte ærmer) ind i retten efter anholdelsen.
Arkivfoto: Grete Dahl

Det accepterede vi, så en form for samarbejde var der jo ...

Imidlertid blev gerningsmanden anholdt kort efter, så historien var ude i radioen og i morgenaviserne, mens vi - dengang mange år før internettet - ikke kunne fortælle den før næste eftermiddag.

Flemming Junker (født 1955) var i praktik på Aalborg Stiftstidende i 1976-77 og blev fast ansat i 1979. Han har arbejdet med lokalstof i Hjallerup og Dronninglund, været politireporter, anmeldt rockmusik, skrevet forbrugersstof og sidder i dag på avisens erhvervsredaktion.

Flemming Junker

Typografens redning

Af Søren Wormslev

soeren.wormslev@nordjyske.dk

BROVST: I 80'erne hørte det til de faste opgaver for journalistpraktikanter på weekendvagten på egnredaktionen at drage til dyrskue i eksempelvis Brovst og Fjerritslev.

Jeg havde fornøjelsen en lørdag i 1982 og begav mig til Brovst, hvor jeg udover at samle stof til en reportage også - hvilket

var vigtigt - fra dyrskuets sekretær fik præmielisten med hjem, så navnene på alle, der var blevet hædret, kunne komme i avisen næste dag.

Navnene på de dygtige avlere stod på en række ark, opdelt efter race (dyrenes). I avisen samlede vi hver dyreart under en lille overskrift.

Da jeg sorterede informationerne og kom til "fransk vædder", var der ingen alarmklokker,

der ringede hos byboen - en vædder måtte høre hjemme under "får", uanset hvilket land den så stammede fra.

Siderne blev brudt om (stoffet fordelt og anbragt) af en garvet typograf, Kay Christiansen. Typograferne reddede manganen redaktionel tanketorsk fra at havne hos læserne, også denne lørdag, hvor de franske væddere i al hast og på Kais initiativ blev flyttet hen på siden, hvor de ret-

telig hørte til - sammen med de andre kanin-racer.

Søren Wormslev (født 1959) er samfundsredaktør på NORDJYSKE. Han var i praktik på daværende Aalborg Stiftstidende i 1982/1983 og blev derefter ansat hos DR og hos Berlingske Tidende indtil 1998, hvor han kom tilbage til Stiftstidende.

Søren Wormslev

1990'erne

■ Husker du? Og var det ikke dengang ...? I forbindelse med jubilæet har vi opfordret nuværende og tidligere medarbejdere til at dykke tilbage i hukommelsen og finde de gamle anekdoter frem. Deres historier kan læses på disse sider.

Lasse Damsgaard

Da Aggersundbroen mistede sit ene brofag

Af Lasse Damsgaard
lasse.damsgaard@nordjyske.dk

FJERRITSLAV/LØGSTØR: Allerede i vuggen blev jeg skubbet ind på redaktionen til min far på Fjerritslev Avis, som familien udgav indtil den store nordjyske avisfusion i 1999.

Først med min oldefar, siden min farfar og afslutningsvis min far, Jens Damsgaard, som redaktør.

Der - ved siden af fars skrivebord - kunne jeg så ligge i murtukke tåger af cigaretrøg, blandt storpulsende skriverkarle, mens mor handlede ind hos Købmand KP i Fjerritslev.

Redaktionen i Fjerritslev blev hurtigt mit andet hjem. Et hyggeligt sted med kringledede skriverhjørner, der kunne skrive en nyhed med højre hånd, mens en Cecil uden filter fik ben at gå på i venstre hånd.

Tilbage i 1998 var jeg lokalredaktør på Løgstør Avis (der var ejet af Fjerritslev Avis). På redaktionen i Fjerritslev var blandt andre min bror Jeppe (som i dag er avisredaktør på NORDJYSKE Stiftstidende). Og Jeppe havde sat sig for at udtænke en 1. aprilssnar, der kunne dække både Løgstør Avis og Fjerritslev Avis.

Hvad binder mon de to områder sammen, tænkte han - og kom frem til, at det naturligvis måtte være Aggersundbroen. Jeppe og undertegnede havde kort forinden været med et lille propelfly for at gennemfo-

tograferer Han Herred og Vesthimmerland.

Et luftfoto af broen blev derfor grundlag for en aprilssnar, der havnede i Fjerritslev Avis og Løgstør Avis 1. april 1998. Her lød overskriften "Aggersundbroen lukket".

Via elektronisk billedmanipulation havde vi fjernet det sydlige brofag, hvilket betød, at man i avisen 1. april kunne se et foto af en bro uden brofag - og af artiklen fremgik det, at hele brofaget var sendt til reparation - og at en færge og busser midlertidigt indsat for at klare den daglige trafik.

Problemet var bare, at stort set alle "hoppede i med begge ben". Det vakte stort postyr på begge sider af Limfjorden.

Mange ringede til både Løgstør Avis og Fjerritslev Avis for at høre, hvad man skulle gøre, når nu man ikke kunne komme over broen.

Adskillige var i stedet kørt til Aalborg og over broen der - og var godt knotte, da det gik op for dem, at det hele blot var en aprilssnar. Efterfølgende var der en sur taxivognmand, som krævede erstatning af avisen, fordi et bankospil var blevet aflyst på grund af "broreparation": Han havde jo mistet banko-kørslen.

Vognmanden blev dog i sidste ende talt fra sagsanlæg. Og folk i Han Herred og Vesthimmerland kunne - da bølgerne havde lagt sig - heldigvis grine af det hele...

Aggersundbroen lukket

Et brofag er sendt til reparation. Færgesundfærgen og busser midlertidigt indsat for at klare den daglige trafik

I morges formiddag mødte vi på vej til Aalborg Havne- og Skibelevs kontor i den gamle bygning på Aggersundbroen. Her var det tekniske personale fra Aalborg Værft. Vedrørende broen var der tale om et brofag, der var sendt til reparation i Aalborg Værft. Vedrørende broen var der tale om et brofag, der var sendt til reparation i Aalborg Værft.

Det revnede brofag, som har siddet på sin plads siden broens bygning i 1942, skal på Aalborg Værft gennemgå en specialvarmbehandling under søniveau. Det er en ny japansk metode, der er udviklet til de store vejbroer ved Tokyo. Efter varmebehandlingen skal broen hærde en uge til. Hermed bliver materialet konsolideret, så det ikke skulke opstå flere skader, lever og gæder. Det er af sikkerhedsgrunde, at brofaget genbruges i Skarstorsdal.

Løgstør Ungdomsklub på påsketur til London

Løgstør Kommunes ungdomsklub tager i påsketur til London. Der er afgang fredag den 3. april fra Løgstør Høsteholstetion. Herefter går turen til Fiskevej, hvorefter bussen til Harwich sejler. Turen til London er arrangeret i samarbejde med ungdomsklubben i Hove, der er deltagere i aktionen, og der deltages i aktionen, og der deltages i aktionen, og der deltages i aktionen.

Et glimt fra ungdomsklubens tur til London sidste år. Igen i år bliver der mulighed for at se den berømte Tower Bridge.

Anette Riisgaard

Piben fik en anden lyd

Af Anette Riisgaard
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: Jeg arbejdede som sekretær for Erling Brøndum, som var chefredaktør fra 1982 til 1997, og jeg oplevede en humoristisk chef, der havde masser af planer for avisen.

De planer omfattede for det meste også mig, så der var nok at bestille.

Erling Brøndum havde også et andet karaktertræk: Han hadede sine egne mærkedage og havde -

med glimt i øjet - truet med bål og brand, hvis vi gjorde noget ud af ham i forbindelse med, at han fyldte 65 år.

Der skulle ikke være nogen markering, og ingen måtte vide noget "jeg slår dig ihjel - hvad han i øvrigt så tit meddelte mig - hvis du siger noget".

Men da han var vores chef, ville vi gerne give ham en gave, så vi tre, der arbejdede i direktionssekretariatet, købte en gave og skrev følgende:

"Kære Brøndum

Tillykke med den dag, som alle ved ikke er en dag, vi overhovedet ved noget om, men som vi alligevel ved, at du ved alt om, men du skal endelig ikke tro, at vi ikke også ved, hvad den dag er for en dag. Vi skal nok respektere, at det er en dag, som vi officielt ikke ved noget om, men vi ved jo alligevel, at det er en dag, som er en særlig dag for dig.

For at sikre, at du kan nyde dagene, der kommer efter ovennævnte dag, har vi sparet sammen til vedlagte pibe, idet vi tror

og håber, at piben kan aflede opmærksomheden fra dagligdagens genvordigheder.

Af hensyn til risikoen for, at du måtte indtage den holdning, at gaver, der modtages på en dag, der officielt ikke er nogen særlig dag, ikke kan beholdes, forbliver vi de tre anonyme."

Anette Riisgaard (født 1947) arbejdede som chefredaktør på Aalborg Stiftstidende fra 1992 til 1997.

Trykkeriarbejdere fra Nordjysk Avis Tryk A/S begravede den sidste Vendsyssel Tidende ved foden af statuen af Vilhelm Carlsen, Vendsyssel Tidende. Foto: Bent Bach

Alvorligt gravøl

Af Bent Bach
bent.bach@nordjyske.dk

HJØRRING: I forbindelse med fusionen af Aalborg Stiftstidende og Vendsyssel Tidende, som i 1999 blev til Nordjyske Stiftstidende, blev den sidste Vendsyssel Tidende trykt fredag 17. september 1999 på den aldrende Solna-rotationspresse i Hjørring.

To dage efter befandt jeg mig en sensommerdag ved siden af Vilhelm Carlsen - den allerførste i rækken af VTs navnkundige redaktører ... altså statuen af ham, forstås.

Den troner ud over parken "Christiansgave" - et smukt anlæg midt i Hjørring. Stemningen var trykket, og følelserne måtte bearbejdes.

Foran mig stod en lille flok

trykkeriarbejdere i ens T-shirts, hvor logoet "Nordjysk Avis Tryk A/S" (NAT) prydede venstre side af brystet. I midten af flokken stod trykkeriarbejder Steen Schubert med et avisrør, der var bemalet med et kors samt VT-logoet.

I røret lå den uafvendeligt sidste udgave af Vendsyssel Tidende samt et af de blå-hvide skilte, som har vist både hver og hver anden vendelbo, at hans nabo også holdt den hæderkronede avis.

Nu blev begge dele - placeret i det sorte rør med det hvide kors - lagt i graven for redaktørens fod, og de gæve trykkere slog halsene på de grønne sammen og udbragte et "æret være ..."

Og så skålede de med Carlsen og tog fat på gravøllet. I

ærbødighed, skønt redaktøren var svoren afholdsmand.

Forhåbentlig trøstede samværet med Vilhelm Carlsen de sorte, som ellers var iklædt hvidt i dagens anledning.

Jeg tror, at hvis statuen kunne tale, ville den måske have beroliget dem: - Rolig, venner. Det bliver nok ikke så slemt.

Vilhelm Carlsen vidste det jo. Han var søn af Emil Carlsen, redaktør på Aalborg Stiftstidende, da sønnen som 22-årig drog til Hjørring i slutningen af 1872. Kaldt på af højskolemanden Thomas Bjørnbak, der tog initiativet til Vendsyssel Tidende, som første gang udkom 2. januar 1873.

Efter nedgravningen var afsluttet, fulgte jeg trykkerne lidt på vej. Vi skiltes få hundre-

de meter fra parken, og de gik bogstaveligt i kælderen i krydset Korsgade/Jernbanegade. Der lå værtshuset "Munkekælderen", som de havde købt for en dag for egen regning.

Gravøllet blev åbnet, og sulefadene gik rundt. Godt 126 år efter den første udgivelse var det slut på en epoke i dansk dagspresse, Solna'en, den gamle rotationspresse på Frederikshavnsvej i Hjørring, gik langsomt ned i gear, og trykkemaskinen på Langagervej 1 i Aalborg tog over.

Bent Bach (født 1960) tv- og pressefotograf på 27. år. Først på Vendelbo Posten og Vendsyssel Tidendes Specialblade og nu NORDJYSKE Medier.

Bent Bach

Kvaler om kvæget

Af Charlotte Jul Christiansen
redaktion@nordjyske.dk

AALBORG: Det er ikke altid, man taler samme dialekt, når man som annoncekonsulent skal tage imod annoncer fra avisens kunder. Det kan af og til give anledning til nogle misforståelser.

En af mine kolleger har engang indrykket en annonce med overskriften "Campingvogn med hus-

dyr" i stedet for "Campingvogn med udstyr".

Og det er også sket for mig. For nogle år siden, da jeg var ansat i vores afdeling for telefonannoncer på Langagervej i Aalborg, fik jeg en henvendelse fra en landmand, der havde nogle dyr til salg.

I avisen blev annoncen til "freelancekvæg" i stedet for "frilandskvæg".

Jeg fattede simpelthen ikke, hvad landmanden sagde, og jeg gentog det flere gange. Men han insisterede på "freelancekvæg", så sådan kom det til at se ud i avisen.

Jeg ved ikke, om han fik dyrene solgt, men i vores afdeling blev der trukket en del på smilebåndene, og jeg fik et sprogligt kursus fra en af de andre, der var mere vant til dialekten.

Charlotte Jul Christiansen (født 1969) er markedschef for NORDJYSKE Medier i Hadsund. Hun har været ansat siden 1995.

Charlotte Jul

■ Husker du? Og var det ikke dengang ...? I forbindelse med jubilæet har vi opfordret nuværende og tidligere medarbejdere til at dykke tilbage i hukommelsen og finde de gamle anekdoter frem. Deres historier kan læses på disse sider.

Claus T. Kræmmergård

Våben kom med til møde med Clinton

Af Claus T. Kræmmergård
kraemmergaard@nordjyske.dk

FREDERIKSHAVN: Jeg kan egentlig godt se, at det i dag virker fuldstændig vanvittigt. Men det var et sammentræf af omstændigheder, der bragte mig i situationen.

Da den tidligere amerikanske præsident, Bill Clinton i slutningen af september 2006 besøgte Frederikshavn, vendte det op og ned på vores redaktion i Frederikshavn - og også på mine mødetider.

På grund af besøget, der fandt sted om aftenen i Arena Nord, skulle jeg først møde ind på job over middag. Derfor tænkte jeg, at jeg lige kunne nå en tur på jagt fra morgenstunden.

Efter jagten smuttede jeg hjem for at tage et hurtigt brusebad, og undervejs må jeg have glemt alt om mit jagtgevær, der lå i bagagerummet på min gamle, røde Golf.

Geværet var heller ikke i mine tanker, da jeg kort efter troppede op på redaktionen - og fik besked om, at dagens første opgave var at lave et tv-interview med Hans Blix på Hotel Jutlandia i Frederikshavn. Og så han skulle senere holde foredrag i Arena Nord.

Hans Blix, der var tidligere chef for FN's våbeninspektører i Irak, viste sig at være en utroligt spændende mand at møde. Og jeg var faktisk rigtigt glad for de tv-optagelser, som vi fik hjem.

Men så begyndte tingene for alvor at køre af sporet.

Oppe ved Arena Nord havde vi en tv-vogn holdende, hvorfra vi kunne redigere optagelserne og efterfølgende sende dem til

Bill Clinton - her fotograferet kort efter ankomsten til Arena Nord - holdt 29. september 2006 foredrag i Frederikshavn. I arrangementet deltog også Hans Blix, tidligere chef for FN's våbeninspektører. Foto: Bent Jakobsen

Aalborg - til brug for 24NORDJYSKE.

Derfor rullede jeg af sted mod Arena Nord - stadig uden at tænke på geværet bag i Golfen.

Forud for Clinton-showet havde Secret Service gjort store forberedelser i forhold til at sikre præsidentens sikkerhed. Men det var intet problem for mig.

Da jeg midt på eftermiddagen kørte ind på området, vinkede jeg blot venligt til nogle af de frivillige, der stod ved indkørslen på bagsiden af Arena Nord. Jeg kendte dem nemlig fra vores fælles tid i Ffi Håndbold.

Derefter begyndte fotografen og jeg at redigere vores tv-indslag, og først da vi en times tid senere var færdige, havde jeg

tid til at fundere lidt over dagen.

Og så slog det mig pludselig. Der sad jeg. Få meter fra Arena Nord og den scene, som Bill Clinton senere skulle stå på. Og i min bil, der var parkeret ved siden af vores tv-vogn, lå et jagtgevær.

Shit, tænkte jeg. I markant mindre end et sekund overvejede jeg, om jeg skulle lave en historie om sikkerheden ved arrangementet. Og godt et sekund senere sad jeg i bilen - på vej ud af området.

Jeg vinkede og smilede nok lidt anstrengt, da jeg igen kørte ud gennem indgangskontrol. Heldigvis var det i god tid, inden Clinton skulle ankomme.

Efter at have afleveret geværet hjemme, rasede jeg tilbage

på redaktionen - og fortalte om min dumhed.

Resten af aftenen og Clintons besøg blev afviklet, som det skulle - og jeg undgik at komme til at spille en rolle i nyhederne.

Men på redaktionen i Frederikshavn grinede mine kolleger efterfølgende meget af episoden. Selv var jeg mest af alt lidt lettet.

Claus T. Kræmmergård (født 1978) er i dag lokalredaktør i kommunerne Aalborg og Jammerbugt. Han var fra 2007-2010 på TV 2 Sporten i Odense, men har ellers brugt hele sit journalistiske liv på NORDJYSKE/Vendsyssel Tidende.

Da en strejke blev ligegyldig

Af Søren Olsson
soren.olsson@nordjyske.dk

AALBORG: 11. september 2001 er en dag, som de fleste husker alt for godt.

Selv var jeg i gang med mit 18

måneders forløb som praktikant på TV Danmark Aalborg/ANR, og umiddelbart lignede det en dag som alle andre.

Jeg fik til opgave at dække en handelsskolestrejke. Handelsskolelever over hele landet nedlagde

Verden stod nærmest stille, da terrorister angreb tvillingetårnene med fly 11. september 2001. Foto: Scanpix

Dronning Margrethe poserede velvilligt, da hun skulle fotograferes.

Foto: Grete Dahl

Charlotte Rørth

Vi var ægte benovede

Af Charlotte Rørth
charlotte.roerth@nordjyske.dk

KØBENHAVN: Da fotograf Grete Dahl og jeg gik ned ad de skæve trætrapper inde på Amalienborg, var vi mere royale, end vi nogensinde havde været før.

Ikke, at nogen af os før havde været imod monarkiet, men efter at have været i selskab med Hendes Majestæt Dronning Margrethe langt længere end de lovede 30 minutter, var vi begge ægte gammeldags benovede. Ikke over den elegante pomp og pragt, ej heller over Hendes Majestæts fremtoning, der var mere værdig og venlig, end man som journalist og pressefotograf ellers ofte mødes af.

Nej, vi var benovede, fordi hun lo.

Lo ad sig selv og med os og dermed orkede at gøre, hvad hun kunne, for at få os til være tilpas i de kongelige omgivelser denne oktoberdag i 2008.

Allermest lo hun, da vi var kommet cirka tyve minutter hen i interviewet, og Grete var begyndt at sidde mere end uroligt på stolen ved siden af mig.

Til sidst blev Grete så utålmodig, at hun skubbede mig i siden med sin albue, hvilket man kun gør i majestæts nærvær, hvis der er noget akut på færde.

Jeg så på hende.

Hun så op på mig, drejede sig og spurgte henvendt til Hendes Majestæt:

- Vi har fået at vide, at jeg kun må fotografere det første kvarter. Men jeg må ikke fotografere Deres Majestæt med cigaret, sagde hun og fortsatte:

- Så jeg har ikke rigtigt kunnet fotografere endnu ...

Og så var det, at Dronning Margrethe lagde hovedet tilbage og lo, skoddede cigaretten og lod sig fotografere.

Interviewet varede længe.

I mere end tre kvarter hørte vi, hvilket forhold Dronningen havde til sin tro. Hvordan hun mærkede noget større "omslutte" sig, da Kong Frederik den 9. døde 14. januar 1972, og hvordan hun senere fandt frem til, at det at være troende ikke er "noget med, at man skal skrue hovedet af og stil-

le det op på hylden".

På vej ud fra biblioteket stoppede Grete i salonen for at tage flere fotografier, især fordi farverne i Dronningens sweater med gravhund på passede med farverne på møblerne.

Hun bad også Dronningen om at stille sig hen ved vinduet.

- Jeg er ellers ikke meget for at posere, men det skylder jeg vist Dem, lød det med latter i stemmen. Og Grete lo med.

Charlotte Rørth (født 1962) har siden 2003 været ansat på NORDJYSKE.

Grete Dahl (født 1946) havde 15. juni 2015 været ansat som pressefotograf ved NORDJYSKE i 50 år og er nu gået på pension.

Søren Olsson

undervisningen i protest mod dårlig økonomi på handelsskolerne.

Derfor tog jeg sammen med en fotograf til Gammeltorv i Aalborg for at dække begivenheden.

Meget hurtigt besluttede jeg mig dog for, at en anden vinkel på sagen var mere interessant - nemlig det faktum, at et fåtal af eleverne tog strejken alvorligt. Meget få koncentrerede sig om talerne og protesten i det hele taget, og de fleste så ud til tage dagen som en ekstra fridag; ølkasserne hobede sig hurtigt op på torvet.

Det var et efterår med flere strejker af den type - bare 14 dage for-

inden havde gymnasieleverne også nedlagt arbejdet.

Den vinkel brugte jeg, da jeg om formiddagen var igennem direkte i nyhederne på ANR.

Vi fik lavet vores optagelser færdige og tog retur til TV Danmark Aalborgs redaktion på Riihimäki-vej for at klippe indslaget til aftenens tv-udsendelse.

Her blev vi ret hurtigt mødt af en tekniker, der kunne fortælle, at et lille fly var fløjet ind i World Trade Center i New York.

Derpå eskalerede begivenhederne i USA ret hurtigt, men vi måtte jo fortsætte med vores eget arbej-

de. Om eftermiddagen fik jeg så et opkald fra en ret så frustreret handelsskoleelev, der havde hørt mit indslag i radioen og gerne ville klage. Mens vi talte, kunne jeg på tv-skærmen se endnu et fly flyve ind i tvillingetårnene.

Og jeg må erkende, at jeg på det tidspunkt havde svært ved at tage en protest over min vinkling af en historie alvorligt. Lige der skete der i min optik lidt mere seriøse ting. Men man skal selvfølgelig lytte til kilder under alle omstændigheder. Og vinklen forblev altså den samme.

Jeg havde i øvrigt den dag en er-

hvervspraktikant fra folkeskolen med på opgave. Hun kom senere tilbage til NORDJYSKE Medier som journalistpraktikant. Og hun kunne også tydeligt huske den underlige dag.

Søren Olsson (født 1978) er sportsjournalist på NORDJYSKE. Han startede i praktik på TV Danmark/ANR i 2001 og blev siden ansat i NORDJYSKE Medier i 2003. Først som reporter og radiovært i Frederikshavn og Aalborg, inden han startede på sporten i 2005.

Print

NORDJYSKE

Ugeaviser

Dagblade

Vendsyssel:

- Hirtshals & Bindslev Avis
- Lokalavisen Frederikshavn
- Læsø Posten
- Løkken Folkeblad
- Oplandsavisen
- Sindal Avis
- Skagen Onsdag
- Sæby Folkeblad
- Vendelbo Posten
- Østvendysssel Avis

Aalborg/Jammerbugt:

- Fjerritslev Ugeavis
- Folkebladet Tylstrup
- Hals Avis
- Hanbo-Bladet
- Midt-Vest Avis
- Nørresundby Avis
- Pandrup Lokalavis
- Uge-Avisen
- Vejgaard Avis
- Aabybro Posten

Himmerland:

- Hadsund Folkeblad
- Hobro Avis
- Rold Skov Bladet
- Vesthimmerlands Folkeblad
- Østhimmerlands Folkeblad

Thy:

- Hanstholm Posten
- Thisted Posten
- Thylands Avis

Mors:

- Morsø Folkeblads Ugeavis

■ Stort set alle ugeaviserne har en nyhedshjemmeside tilknyttet.

NORDJYSKE

Stiftstidende

TIRSDAG 27. DECEMBER 2016
NS 250. årgang Uge 52 Nr. 362 Kr. 30,00

AALBORG · NORDJYLLAND · INDLAND · UDLAND

Flere børn med særlige behov kommer ikke i skole Side 10-13

Affald stadig op i røg

Trods genbrugstanker bliver der stadig brændt masser af affald af på de nordjyske forbrændingsanlæg. 2. sektion side 4

Most fra lokale æbler

Den socialøkonomiske virksomhed Råd og Dåd producerer most på lokale æbler. 350 flasker blev det til i år. Side 18-19

Vil spotte syge ældre tidligere

MÅL: Svækkede ældre skal have hjælp, før simple infektioner sender dem på sygehuset

At Ida Thorsen...
NORDJYLLAND: Svækkede ældre kan ofte undgå at blive indlagt på sygehus, hvis deres læge eller hjemmeplejen reagerer, straks de begynder at skramte.
Region Nordjylland og de nordjyske kommuner er gået sammen om satsningsprojektet "Tidlig Indsats på Tværs", hvor hjemmesygepleje, praktiserende læger og sygehuse skal arbejde tæt sammen om at tage sygdom i opløbet. Målet er at undgå indlæggelser af sårbare ældre, som i forvejen slås med kroniske lidelser som sukkersyge, gigt eller kol.
- Deres helbred balancerer på en knivsæg, og ofte er det mindre infektioner eller væskemangel, der vælter læsset, siger Mette Wulff Nielsen, Rehabil, kommunernes koordinator på projektet.
Hun vurderer, at mange ældre vil foretrække at slippe for en tur omkring sygehuset. Hvis der er behov for grundigere undersøgelser, sendes de ældre til ambulansetjenesten på sygehusene i Thisted, Hjørring, Aalborg eller Hobro. Målet er, at 80 procent af de henviste borgere sendes hjem i stedet for at blive indlagt.
- Vi håber, at det kan give borgerne nogle bedre forløb, hvor de i stedet får hjælpen i deres vante trygge rammer, siger chefkonsulent i Region Nordjylland Jacob Bertramson.
Side 6-7

Urd spillede med muskler

STORM: Hele landet fik en rusketur af stormen Urd, og Nordjylland måtte tage imod. Færgefarten blev hårdt ramt, og tagsten måtte opgives og veje blev spærret. Få overlevt stormskaderne i Nordjylland ved at scanne QR-koden på smartphone eller klik ind på www.nordjyske.dk.

NYTÅRSSALG 40%
Himmelsengen
Vestervej 20-24 | 9000 Aalborg | tlf. 9813 6288 | www.himmelsengen.dk

Nytår med knald i hos ALDI!
Rakettsortiment "Heaven's on Fire" 9 stk.
139.-
ALDI

UD
Mr

Nordiske Medier

news to use – in business

Print

- Jern & Maskinindustrien
- Transportmagasinet
- Magasinet Pleje
- Mester Tidende
- Motor-magasinet
- Licitationen
- Skog Supply
- Entreprenad Supply
- Søfart- Maritimt

- Elektronisk**
- Building Supply
 - Electronic Supply
 - Energy Supply
 - Food Supply
 - Metal Supply
 - RetailNews
 - Industribasen
 - Wood Supply
 - Leder IDAG.dk
 - Nordic Design News

- Her arbejder vi**
- Nytorv, Aalborg
 - Herlev
 - Gøteborg, Sverige
 - Oslo, Norge

■ Pr. december 2016 har Nordiske Medier opkøbt svenske Mentor Communication AB, som udgiver 23 fagmedier

Medier anno 2017

■ NORDJYSKE Medier råder over en lang række platforme, papirbårne såvel som elektroniske. Den udvikling har for alvor taget fart fra efteråret 1999, hvor vi begyndte at vise nyheder på nettet. Siden fik vi i 2003 integreret både radio og tv i journalistikken, og NORDJYSKE-koncernen står også bag udgivelsen af livsstil-magasiner og af branche- og specialmedier. Seneste skud på stammen er NORDJYSKE Plus, som udgiver digital journalistik.

Elektronisk
24
NORDJYSKE
TV når DU har tid

RADIO **NORDJYSKE**

ANR

NORDJYSKE.DK

NORDJYSKEplus

Her arbejder vi Hovedsæde på Langagervej 1 i Aalborg

Redaktioner i
Hjørring
Brønderslev
Frederikshavn
Hobro
Thisted
Nykøbing Mors
- og på Christiansborg i København.

NORDJYSKEMAGASINER

Golfmagasinet
MAD & venner
Vi med hund
BådNyt
Jagt vildt & våben

Her arbejder vi Nørreport i København

Sociale medier

Nordjyderne
Nordjyske
Aalborg Nyt
Frederikshavn
Thisted Dagblad
Morsø Folkeblad
Brønderslev
Hjallerup
Dronninglund
Hjørring Nyt
Himmerland
Nordjyske Avisarkiv
AaBinside
HobroInside
NORDJYSKEsport
VendsysselInside
Aalborg HåndboldInside
ANR
morgenkøterne
Radio Nordjyske

Nordjyske
Nordjyskesport
NJErhverv
Aalborg Nyt
Frederikshavn Nyt
Hjørring Nyt
Himmerland Nyt
Morsø Folkeblad
Thisted Dagblad
NordjyskePlus
Radio Nordjyske
Radio ANR

Nordjyske
Nordjyskesport
24Nordjyske

Nordjyske

Nordjyske

Det laver vi også:

nordjyske-avisarkiv.dk
Bus-infoskærme
Ripodsten
Jubii
Bazoom
Turistguider

Når møllen maler

DØGNÅBENT: Mange ting skal spille sammen, når der skal udøves publicistisk virksomhed i 2016.

Susie Skov bag mikrofonen - i gang med at afvikle fire timers morgenradio live på Radio NORDJYSKE.

Foto: Michael Koch

Af Ole Fink Mejlgaard
ole.fink.mejlgaard@nordjyske.dk

03.23: Vækkeuret får et hak hjemme hos Susie Skov. Hun er Radio NORDJYSKEs stemme i morgenæteren. En time senere låser hun sig ind i mediehuset på Langagervej i Aalborg som det første redaktionelle menneske - klar til at tage hul på døgnnet 13. september 2016. Der varsles varm sensommer i Danmark.

90 minutters finpudsning af fire timers direkte morgenradio - og kl. 6 tænder Susie Skov den røde lampe og hilser nordjyderne "godmorgen". Frem til kl. 10 fordeler hun sendetiden mellem musik, reklamer og godbidder fra al den journalistik, der produceres i mediehuset. Én gang i timen er der plads til aktuelle nyheder. Lytterne skal klædes på til at snakke med ude på arbejdspladserne.

I nabostudiet går Niels Skovmand, Johnny Gade og Kirstine Richter nøjagtigt samtidig i æteren med "Morgenkøterne" - Radio ANRs faste programflade på alle

ugens hverdage. Her er målet et yngre publikum, der skal have et godt grin at starte dagen på.

05.00: Jens Hukier går gennem hoveddøren, op ad den snoede trappe i forhallen og ind i det 900 kvm store centrale redaktionslokale på Langagervej 1 i Aalborg Øst.

27 års erfaring i mediehuset bringer han med sig denne morgen. Det er ham, der redigerer og læser morgens nyheder op i Radio NORDJYSKE. På denne vagt er det også ham, der skriver døgnets første nyheder til tekst-tv på 24NORDJYSKE.

06.00: Henrik Strømgaard møder ind som jourhavende på nordjyske.dk. På hans skrivebord ligger en overlevering fra den kollega, som gik sidst hjem i aften. Fast del af morgenrutinen er opringninger til vagthavende hos politi og beredskab for at høre, hvad natten har budt på af ulykker, brande, slagsmål eller andet fra de "blå blinks" verden. Natten har været rolig, lyder meldingen. Han og

Jens Hukier diskuterer, hvilke historier der bør prioriteres. Nu skal nordjyske.dk opdateres, før Henrik Strømgaard skriver ultrakorte nyheder til passagererne i NTs busser.

06.55: Jens Hukier rejser sig og går mod radiostudiet.

Blandt nyhederne er omtalen af en nordjysk mand, som efter flere års fængsel i Thailand lander i Danmark samme aften for at få sin sag prøvet ved en dansk domstol.

07.00: Facebook og Twitter sover aldrig. Det gør Linse Daugaard trods alt, selv om det ind i mellem ikke virker sådan. Han er redaktør for sociale medier på NORDJYSKE. Facebook og Twitter fylder stadigt mere i mediebilledet, og det er Linse Daugaard, som fra tidlig morgen overvåger, om der er historier derude, som skaber så meget opmærksomhed, at NORDJYSKE bør tackle dem redaktionelt. Det er også ham, der anfører anstrengelserne for at dele links til NORDJYSKEs egne historier på de

sociale medier for på den måde at holde nordjyderne opdateret med seneste nyt om trafik, vejr og affærer fra politiets og beredskabernes verden.

Første nyhed, Linse Daugaard linker til på NORDJYSKEs Facebookside denne morgen, er historien om en Aalborg-professor, der har regnet på, at det kan koste forbrugerne dyrt, at regeringen i sin netop fremlagte 2025-plan vil tillade at tjene penge på varmeværker. Den historie vil nordjyderne gerne diskutere.

08.00: Der er stadig stille, da Karen Keinicke møder. Hun er mediere-daktør. I samarbejde med en række fag- og lokalredaktører holder hun overblikket og udpeger de væsentligste nyheder, der skal bære radioen, tv-stationen 24NORDJYSKE, nordjyske.dk, den digitale app NORDJYSKE Plus samt NORDJYSKE Stiftstidende gennem det døgn, som venter.

Karen Keinicke hilser på Jens og Henrik, tænder for sin computer og henter en kop kaffe, før to af redak-

i mediehuset

Følg et døgn i NORDJYSKE Medier

Medieredaktør Karen Keinicke med kaffe og en bunke aviser. På en arbejdsdag er det hende, der er tovholder på døgnets vigtigste historier i det nordjyske mediehus. Foto: Torben Hansen

Fra newsdesken på nordjyske.dk arbejder jourhavende Henrik Strømgaard med de hurtige nyheder, der skal ud til nordjyderne. Foto: Nicolas Cho Meier

Linse Daugaard, redaktør for sociale medier på NORDJYSKE, arbejder på mange skærme med at linke til NORDJYSKEs historier via Facebook, Twitter og Instagram. Foto: Nicolas Cho Meier

Avisredaktør Peter Tordrup Larsen snakker med Pernille Toft Harregaard fra avisplanlægningen. Det er her, samspillet mellem redaktionelt stof og annoncer aftales. Foto: Andreas Falck

tionens centrale mailadresser tjekkes for indgående elektronisk post og tip fra nær og fjern, som kan omsættes til nordjyske historier på tv, net og print. Som enhver anden journalist eller fotograf - ikke bare på NORDJYSKE, men overalt - går hun på arbejde med ambitionen om at finde lige præcis dén historie eller dét billede, der rydder forsider og bliver citeret vidt og bredt. Det lykkes ikke hver dag. Men drømmen og ambitionen er med på job, og heldigvis er der også godt med gods i historier, der ikke vælter regeringer, borgmestre eller andre af dem, pressen elsker at holde øje med. Husk bare på at opfylde mindst ét af de fem nyhedskriterier, tænker dagens medieredaktør og minder sig selv om nøgleordene aktualitet, væsentlighed, identifikation, konflikt og sensation.

09.00: Henrik Smidt, redaktør på tv-stationen 24NORDJYSKE, tager hul på sin vagt, som først slutter 14 timer senere. Hans kollega på posten tog hjem kl. 23 i aftes. Siden er der en enkelt gang opdateret i den

tv-sløjfe, der har underholdt nat- og morgenseerne. Tv-redaktøren spørger Henrik Strømgaard, om natten har bragt nyt om ulykker, brande og den slags, for så er det muligt, at der skal justeres i det, der kaldes "morgenrullet". Det er der ikke, så han slipper for med det samme at skulle en tur i "sminken". Det føles godt på en sensommerdag, der allerede nu varsler, at redaktionslokalet bliver stegende hedt senere.

Henrik Smidt er sommerligt påklædt. Der er ikke vejr til andet. Senere, når han sætter sig i studiet, og de store lamper tændes, er han ulasteligt påklædt. I kameraets vinkel i jakke og slips. Under bordet stadig iført shorts.

09.15: Dagens første redaktionsmøde. Karen Keinicke indkalder redaktørerne for erhvervs-, samfunds- og plus-redaktionerne. Fra sin stol få meter derfra er tv-redaktøren med på en lytter. På fem minutter - ikke mere - deles viden om væsentlige historier, der kalder på opmærksomhed. Samfundsredak-

tør Søren Wormslev nævner, at Region Nordjyllands budget ventes at falde på plads senere samme dag. Et stort milliardbeløb, der er altafgørende for sundhedssystemet i det nordjyske, er i spil, og det kan snildt rumme den historie, der skal præge morgendagens avisforside og være en bærende nyhed på de elektroniske medier samme aften. Erhvervsredaktør Anders Abildgaard puster ud ovenpå en mandag, der altid er en travl dag på hans redaktion, hvor erhvervsholdet samler det populære tillæg "Erhvervsliv". Denne tirsdag har han ikke meget nyt i baghånden - redaktionens bærende historie handler om en ung tømrersvend, der har opfundet et smart overtræk til håndværkernes fodtøj, så de ikke altid behøver tage skoene af og på, når de arbejder i folks private hjem. Der kommer også et tv-indslag på historien, kan Henrik Smidt høre.

09.15-10.00: Der holdes redaktionsmøder på NORDJYSKEs lokalredaktioner i Thisted, Vendsyssel, Himmerland og Aalborg samt fag-

redaktionerne erhverv, samfund, plus, kultur og sport. Herfra afgår der mails til Karen Keinicke med redaktionernes bud på dagens væsentligste historier. Plus-redaktionen er blot otte måneder gammel og er NORDJYSKEs seneste svar på den digitale udfordring, hele medieverdenen står overfor. Plus-redaktionen er mediehusets største redaktionelle muskel. De leverer primært stof - artikler, tv, grafik - til app'en NORDJYSKE Plus, men også nordjyske.dk, NORDJYSKE Stiftstidende og 24NORDJYSKE nyder godt af redaktionens arbejde.

09.30: Fotograf Torben Hansen mødes med journalist Lasse Damsgaard fra Himmerlands-redaktionen i Lendrup ved Løgstør. De skal lave en reportage om et oversvømmelsesplaget sommerhusområde, som efter mange års kamp er blevet sikret bag et dige. Det er langt fra første gang, NORDJYSKE gæster området. Makkerparret laver historien til både net, tv og avis.

Fortsættes næste side ...

Dagens første redaktionsmøde på NORDJYSKEs redaktion i Thisted. Fra venstre journalisterne Niels Hansen, Lone Lærke Krog, Lars Christensen, Jens Fogh-Andersen og Morten Kyndby Holm. Foto: Bo Lehm

Redaktionsmøde på Aalborg-redaktionen. Fra venstre journalisterne Niels Brauer, Søren Skov, Kirsten Pilgaard, Jesper Schouenborg, Svend Ole Jensen og Asger Nørkær Nielsen. Foto: Nicolas Cho Meier

Dagens første redaktionsmøde på NORDJYSKEs Himmerland-redaktion i Hobro. For bordenden lokalredaktør Rasmus Skovbo. Om bordet fra venstre journalisterne Ole Jensen, Lasse Damsgaard, Kim Juhl Andersen, Knud Labohn, Emil Abkjær Kristensen og Christian Friis. Foto: Michael Bygballe

Samfundsredaktør Søren Wormslev (tv.) og erhvervsredaktør Anders Abildgaard fik diskuteret historien om fregatsagen. Normalt er værfterne erhvervsredaktionens stofområde, men sagen om renoveringsarbejdet på Niels Juel blev pludselig politisk, og så landede dækningen hos Søren Wormslev og hans medarbejdere.

10.00: På Vendsyssel-redaktionen i Frederikshavn tager journalist Jens Ole Pedersen og fotograf Kim Dahl Hansen hul på at dække en historie om, at havnebyen har fået besøg af en kinesisk delegation fra provinsen Tianjin, der skal høre om Frederikshavns erfaringer med at være energiby.

Historien er tænkt til den lokale avisudgave, men fotografen optager også levende billeder, så 24NORDJYSKE senere kan fortælle kort om det kinesiske besøg. Undervejs i reportagen tager Kim Dahl Hansen billeder af de kinesiske gæster i en løssluppen situation, hvor de fodrer nogle heste med æbler på herregården Knivholt lige udenfor Frederikshavn.

Den medrejsende tolk spørger fotografen, om han vil undlade det billede i reportagen. I den digitale tidsalder rejser nyheder hurtigt, og der er opstået frygt i den kinesiske delegation for, at deres chef derhjemme følger med - også på nordjyske.dk. Det kan koste dem jobbet, hvis han ser dem slå sig løs, påstår kineserne.

10.21: Linse Daugaard opdaterer NORDJYSKEs Facebookside med en nyhed om, at en række kommuner i hovedstadsområdet er utilfredse med den kommunale udligningsordning, som de synes er uretfærdig. De vil aflevere færre penge til provinsen. En nyhed, der er skræddersyet til at afføde reaktioner derude.

10.30: Avisredaktør Peter Tordrup Larsen møder. Det er kun 14 dage siden, avisen udkom i nyt format efter en større omlægning, og de nye rutiner er endnu ikke helt faldet på plads. Det ændrer dog ikke på, at han frem til kl. 22.30 er manden, der i forhold til netop avisen prioriterer de mange, mange historier, som NORDJYSKE redaktionelle medarbejdere arbejder med. Avisredaktøren når ikke at sætte sig, før han modtager dagens første telefonopkald. Det er en utilfreds abonnent, der ikke har modtaget sin avis. Opkaldet omstilles venligt til kundeservice.

11.00: Karen Keinicke har travlt med

at samle input fra mediehusets mange redaktioner. Dem sender hun ud i en mail, som også indeholder hendes korte evaluering af det seneste døgn's anstrengelser i mediehuset.

11.15: Dagens store redaktionsmøde med fokus på det kommende døgn går i gang. Omkring et rundt bord i Aalborg sidder seks-otte redaktører og jourhavende. Med på videolinks er lokalredaktørerne fra Himmerland, Vendsyssel og Thisted. Mødets primære formål er at identificere det kommende døgn's væsentligste historier. Samt afgøre til hvilke medier, de enkelte historier skal laves. Mødet beslutter sig for at satse på regionsbudgettet som døgnets tophistorie. Himmerland-redaktør Rasmus Skovbo tilbyder historien fra sommerhusområdet i Lendrup til de sider, som når ud i hele oplaget. Fra redaktionerne i Vendsyssel, Thisted og Aalborg har de bærende historier primært lokal interesse og skal derfor ikke ud til alle abonnenter.

11.45: Avisredaktør Peter Tordrup Larsen tager turen ned til Pernille Harregaard i afdelingen for avisplanlægning. Det er her, der arbejdes med den såkaldte "dummy" til mediehusets mange printudgivelser, som foruden NORDJYSKE Stiftstidende tæller Morsø Folkeblad samt tæt på 30 ugeaviser.

Avisredaktøren vurderer det samlede antal indmeldte historier til NORDJYSKE Stiftstidende samt mængden af annoncer. Det er hans ansvar og privilegium at beslutte, hvor mange sider avisen ender med at sende ud til abonnenterne næste morgen.

For at være sikker på at have plads til historierne fra forhandlingerne om regionsbudgettet, beslutter han sig for at gå otte sider op - fire sider ekstra til 1. sektion og yderligere fire til 2. sektion. Kultur- og debatredaktionerne får lidt mere plads at boltre sig på i 2. sektion. I morgen får abonnenterne 80 sider fordelt på tre sektioner.

13.15: Hver tirsdag er der redaktionsmøde med fokus på den kom-

Foto: Laura Guldhammer

På Frederikshavnsvej i Hjørring er der redaktionsmøde. Lokalredaktør Lise Myrup Lassen får input fra kollegerne. Fra venstre pressefotograf Bent Bach og journalisterne Gunnar Onghamar, Jakob Gammelgaard, Poul Christoffersen og Thomas Nielsen.
Foto: Hans Ravn

25 fotobestillinger til 13 fotografer betyder, at fotochef Michael Koch kan sende en mail rundt til hele redaktionen om, at der dagen efter er ressourcer til ekstra fotoopgaver.
Foto: Laura Guldhammer

mende uge. Her er der fri idéudvikling, og de enkelte redaktioner leverer bud på historier, de agter at bruge kræfter på. Mødeleder er igen Karen Keinicke, og deltagerne i mødet er de samme, som mødtes kl. 11.15.

13.33: Annonceafdelingen ringer til avisredaktøren. En annoncør ønsker at få en helsidesannonce med allerede onsdag. Det er efter annoncedeadline, men der bliver fundet plads til annoncen.

14.00: I Thisted sætter journalist Lone Lærke Krog og fotograf Diana Holm i strålende septembervejrs kurs mod byens havnebassin, hvor op mod 60 gamle træskibe ligger for anker - endnu. Der er kun en kort slentretur fra redaktionslokalerne, som ligger i et renoveret pakhus længere henne på havnen med skøn udsigt ud over fjorden mod Mors. De husker hinanden på, hvor skønt det også kan være at være i en branche, der giver daglig adgang til oplevelser som denne. Medfølgende det privilegium at få lov til at for-

tælle andre om det. Starten på sejlsæsonen "Limfjorden rundt for gamle træskibe" var dagen før beskrevet på Nordjyllands-siderne i NORDJYSKE, så denne reportage er forbeholdt læserne af Thisted-udgaven.

14.10: På samfundsredaktionen danser fingrene på tastaturerne. Det store tv på væggen er slukket lige nu. Samfundsredaktør Søren Wormslev, der har været på NORDJYSKE siden 1. april 1998, er gået til tasterne og med et par centrale nordjyske borgmestre og en kommunalforsker som kilder skriver han en nordjysk vinkel på historien om de utilfredse hovedstadskommuner, der "breakede" tidligere på dagen.

Imens har hans medarbejdere kastet sig over historier om sygehuset i Thisted og asylcentre, der skal lukkes.

Torben Duch Holm, som i mange år har været avisens mand på regionalstoffet, er taget ud af huset for at følge regionsforhandlingerne. Han har været på avisen siden 1977 og ved om nogen, hvordan en nyhed

skal skæres. Han har fået at vide, at der er forventninger om en forsideshistorie til onsdagsavisen. Men forhandlingerne trækker ud.

Imens skriver Esben Agerlin Olsen, en af NORDJYSKES to politiske reportere på Christiansborg, på en historie om det danske forsvars udlisering af renoveringsarbejdet på en dansk fregat til et værft i Estland. Beslutningen har skabt utilfredshed - ikke mindst i Nordjylland, hvor et værft i Frederikshavn har budt ind på opgaven. Flere nordjyske landspolitikere - blandt andet retsordføreren og gruppeformanden i regeringspartiet Venstre - er et par dage tidligere gået ind i sagen med åben kritik af forsvarsministeren, som er deres partifælle. Det er usædvanligt, og det er en god historie for NORDJYSKE Medier.

14.20: Lettere forsinket sætter fotochef Michael Koch sig til at se på morgendagens fotobestillinger. Der ligger 25 opgaver, som skal prioriteres. 13 fotografer er på vagt næste dag. Dermed kan alle ønsker opfyldes. Der sendes en mail ud til hele

redaktionen om, at der er ekstra fotoressourcer til rådighed den følgende dag.

15.13: Dagens lederskribent er på udgik efter den historie, der giver afsættet til de 45 skarpe linjer, som hver dag viser avisens mening om en aktuel sag. Det besluttes at skrive om lukningen af asylcentre, som koster arbejdspladser i Nordjylland.

17.00: Medieredaktør Karen Keinicke slukker sin computer. Hendes arbejdsdag er forbi. Sensationen udeblev, men hun glæder sig over, at planerne, som blev støbt tidligere på dagen, fortsat holder.

17.30: Regionens budget er stadig ikke faldet på plads, og Peter Tordrup Larsen begynder så småt at se sig omkring efter alternativer til en forsideshistorie. Den skal snart dukke op. De fleste kolleger har holdt fyraften.

Fortsættes næste side ...

FAKTA

PLATFORME

■ Efter 1999 har mediehuset for alvor bredt sig til de elektroniske platforme - og er begyndt at udkomme med indhold på andet end papir. Her er en oversigt:

■ **1999:** Nordjyske.dk går i luften 28. november.

■ **2003:** Både ANR og TV Danmark Aalborg bliver en del af NORDJYSKE Medier og fra september sendes 24NORDJYSKES udsendelser fra Langagervej. Radioudsendelserne sendes under skiftende navne fra Riihimäkievej frem til foråret 2011. Så flytter også radioen til Langagervej.

■ **2009:** Facebook og Twitter tages i brug.

■ **2013:** Instagram i brug.

■ **2016:** NORDJYSKE Plus lanceres. En mediekanal for unge, Seyo, åbnes.

FAKTA

DET LAVEDE VI OGSÅ ...

■ I løbet af 250 år er der masser af nye redaktionelle udgivelser og formater, som lever i en tid, og derefter bliver skiftet ud eller droppet helt. Her er et udpluk siden 1999:

■ **24NORDJYSKE:** Vin med la Cour, Bif & Co, Riposten, PC Klik, Skov & Natur, 24 i praktik, Morten Kok, 24 i bevægelse, julekalender, Bag rattet og Hushjælp.

■ **Radio:** Radioen har sendt under skiftende navne. I 1999 var navnet ANR Hit FM og ANR Guld FM. Så blev det til ANR og Radio Aura (2009) og siden til ANR og Radio NORDJYSKE (2016). Der har været mange formater gennem tiden. "Anne og de herreløse hunde" samt "Skovmand og Bue" er blevet prisbelønnet.

■ **Print:** Gratisavisen 10Minutter (2002), gratisaviserne Centrum Morgen og Centrum Aften (2006), 24timer Centrum (2007) og ANR Avisen (2012).

■ **Digitalt:** iPad-magasinet NORDJYSKE Inside (2010), Lokale netindgange (2010).

Esben Agerlin Olsen havde siddet på kontoret på Christiansborg og skrevet en artikel om udliciteringen af arbejdet på fregatten Niels Juel og var på vej hjem, da han blev kontaktet af en kilde. Historien måtte skrives om, og den havnede derefter på forsiden.

I kameravinklen ulasteligt klædt i jakke og slips. Under bordet i shorts på en varm sensommerdag, hvor der var nok at se til. Tv-redaktør Henrik Smidt fanget i *con*-stedet, hvorfra 24NORDJYSKES udsendelser afvikles. Foto: Laura Guldhammer

John Jensen, en af tre digitalredaktører på NORDJYSKE, står i spidsen for mediehusets mest talstærke redaktion. Derfor er han også med på dagens første redaktionsmøde, den korte briefing kl. 9.15. Foto: Nicolas Cho Meier

Journalist og redaktionssekretær Nils Rasmussen arbejder med dagens forsider. Nils Rasmussen har været på NORDJYSKE siden 1995. Foto: Torben Hansen

17.40: Sagen om fregatten tager en uventet drejning. På vej hjem fra arbejde får Esben Agerlin Olsen et opkald fra en kilde tæt på begivenhederne. Det estiske værft melder pludselig, at de alligevel ikke kan håndtere ordren med at renovere fregatten Niels Juel. Det bliver aftalt, at Christiansborg-reporteren - når han er kommet hjem - straks går i gang med at ringe relevante kilder op.

Da historien er bekræftet fra flere sider, ringer han til Peter Tordrup Larsen. De aftaler, at han skriver til forsiden om den uventede udvikling, som kan sikre arbejdspladser i Nordjylland.

Samtidig bliver det aftalt, at Søren Wormslev skriver en længere analyse på fregataffæren, der sætter historien i perspektiv og gør de betalende læsere af NORDJYSKE Stiftstidende og NORDJYSKE Plus klogere på, hvad der kan være foregået i kulisserne, før den overraskende melding fra værftet i Estland.

Peter Tordrup Larsen ringer til lederskribenten, og de enes om, at der skal skrives en ny leder. Lige nu

er fregathistorien mere brandvarm end asylcentre

18.00: Det er fyraften for Jørn Larsen og Merete Ejsing Horn. De er journalister i redaktionssekretariatet og mødte ind kl. 9, hvor de siden har arbejdet med at layoute avissider - primært til udgivelser, der udkommer senere på ugen. Kl. 13.30 fik de selskab af tre kolleger, som primært arbejder med døgnetts avis frem til deadline 22.15. Nu tager Jørn Larsen og Merete Ejsing Horn hjem for at spise med familien. Morten Lind, Søren Østergaard og Nils Rasmussen går i kantinen og nyder en pause fra deres skærme.

19.07: Esben Agerlin Olsen sætter sidste punktum i den reviderede historie om fregatten. Imens diskuterer Peter Tordrup Larsen med Peter Witten, som kl. 14 afløste Henrik Strømgaard som jourhavende på nordjyske.dk. Peter Witten vil vide, hvornår nyheden om udviklingen i fregathistorien skal på nordjyske.dk, hvor alle kan læse med. Kort efter linker han på Facebook til en historie på nordjyske.dk om, at en

kvindelig Brønderslev-blogger får hug på nettet. Historien får hurtigt både likes og kommentarer.

19.50: Tid igen til at opdatere nordjyske.dk. Seneste nyt om fregathistorien ryger på nettet, og det er en historie, læserne derude kan li'. Peter Witten linker til den fra NORDJYSKES profiler på Facebook og Twitter. På Facebook er der flere end 500, der liker historien. 44 kommenterer i løbet af aftenen.

20.11: I redaktionssekretariatet har den tilbageværende trio efterhånden fået styr på to af dagens tre sektioner. De lokale sider i den nye 1. sektion er også tæt på at være færdige. Der er to timer og fire minutter til, at sidste side skal sendes videre til teknisk afdeling, hvor der laves plader af de enkelte sider, før de monteres i trykpressen, og avisen kan begynde den fysiske rejse rundt i Nordjylland, hvor ca. 40.000 abonnenter venter på at få den i hænderne senest kl. 7 næste morgen.

20.50: Peter Witten ringer til vagt-

havende hos Nordjyllands Politi og Midt- og Vestjyllands Politi. Der er intet nyt at berette siden seneste opkald kl. 17.30.

20.55: Steen Johansen, produktionskoordinator i den tekniske afdeling, står pludselig i redaktionslokalet. Der skal snart sendes nogle flere sider afsted, hvis ikke der skal opstå problemer før trykstart. Hver side i avisen kræver udkørsel af en række plader, som skal monteres på rotationspressen, og derfor skal de færdige sider helst sendes i jævnt tempo, så de ikke hober sig op. Journalisterne i redaktionssekretariatet og avisredaktør Peter Tordrup Larsen får travlt med at læse korrektur på siderne.

21.03: Regionens budget falder på plads efter 11 timers forhandlinger, og Torben Duch Holm kan endelig åbne sit artikeldokument. 45 minutter senere ligger der 116 linjer til avisredaktøren. Fregathistorien snupede den største overskrift på forsiden, men budgetaftalen får alligevel en fremtrædende placering med det bærende foto, der viser re-

Trykkeriarbejder Henrik Rønn i færd med at montere plader på avispressen.
Foto: Peter Broen

gionspolitikere skrive under på aftalen.

21.36: Søren Wormslev afleverer sin analyse om fregatsagen, som får overskriften ”Et meget velkomment afbud”. Der er stadig knap en halv time til deadline. Artiklen er placeret på siden kl. 21.39. Siden gøres færdig på skærm og printes ud til en sidste korrekturlæsning.

22.01: Dagens absolut sidste avis-side sendes til den tekniske afdeling. Den er redaktionens sidste brik til det puslespil, der bliver til morgendagens avis.

22.10: Peter Tordrup Larsen tjekker redaktionsmailen. Pludselig ser han, at det nordjyske folketingsmedlem Bjarne Laustsen fra Socialdemokratiet har sendt et debatindlæg, hvor han begræder, at renoveringsarbejdet på fregatten ikke havner på det nordjyske værft - men i stedet går til et fynsk værft. Den oplysning er ny - men troværdig, eftersom Bjarne Laustsen sidder tæt på begivenhederne. Avisredaktøren orienterer Søren

Wormslev. Begge ærgres sig over, at oplysningen ikke kom med i avisens omtale af sagen.

22.15: Henrik Smidt har været i klipperummet for at færdiggøre et nyhedsindslag om budgetaftalen i regionen. Nu sætter han sig i 24NORDJYSKEs studie. Han får også rettet manuskriptet omkring fregatten. Verden er digital, og det kan godt være, at oplysningen om, at fregatarbejdet havnede på Fyn ikke nåede med i avisen. Men der er tid til at få den med på tv. Så det kommer den. Det er nu tid til at sammensætte dagens sidste to nyhedsrul. Et, som kører til kl. 6 - og et, der kører fra næste morgen og frem til næste formiddag, hvor Henrik Smidt møder ind til en ny tårn på 14 timer. Tv-redaktøren er tilbage i jakke og slips. Han håber, kviksølvet i termometret i morgen holder sig under 30 grader. Alle vinduer i centralredaktionen står åbne. Uden mærkbar effekt.

22.30: Peter Tordrup Larsen hilser af med kollegerne på nordjyske.dk og i redaktionssekretariatet. Der blev

arbejdet med høj puls de sidste timer af arbejdsdagen, og hans sidste opgave inden fyraften er at skrive en overlevering med relevant information til de tre andre avisredaktører på NORDJYSKE, så de er klædt på til de kommende arbejdsdage. Nu bliver det godt at komme ud i det fri og få en smøg, før turen går hjemover.

23.30: Trykker Henrik Rønn monterer den sidste plade på rotationspressen. Nu varer det ikke længe, før den begynder at rulle, så farver og papir blander sig og bliver til en dugfrisk avis.

For de læsere, der ikke kan vente til næste morgen på at få den i hænderne, udkommer NORDJYSKE som e-avis allerede ved midnatstid. På både Radio ANR og Radio Nordjyske spilles der nu musik nonstop.

Historien om fregatten ligger først i nyhedsrullet på 24NORDJYSKE. På nordjyske.dk finder man den også stadig. Men for længst overhalet af en mindre nyhed fra de blå blinks verden. Sådan er pulsen på de hurtige medier.

00.20-02.15: De mange aviser pakkes i bundter og på paller. Fra Thy, Vendsyssel og Himmerland er der kommet større lastbiler til trykkeriet i Aalborg. John Sander Christensen er chauffør på den fødebil, som skal have aviser med retur til depotet ved NORDJYSKE-bygningen på Frederikshavnsvej i Hjørring.

Her venter fire mindre varevogne, som bringer aviser hjem privat til de bude, der står for omdeling i de mindre byer og ude på landet. Anette Andersen, der organiserer budarbejdet i det vestlige Vendsyssel, har lavet kaffe til de folk, der venter på fødebilen. Selv står hun sammen med sin mand Erik - for at forsyne bude, der omdeler avisen i Hjørring, med avisen.

02.45: Lyset slukkes i teknisk afdeling på NORDJYSKE Mediers hovedkvarter i Aalborg.

03.23: Susie Skov giver vækkeuret et hak.

Det er blevet onsdag 14. september 2016.

Avisen skal ud

NATARBEJDE: Rumænsk par sørger for, at Støvring får friske morgenaviser

Af Mogens Møller

mogens.moeller@nordjyske.dk

Klokken er knap fire om natten, og en tæt tåge har lagt sin kolde, klamme hånd over Nordjylland. Temperaturen er under frysepunktet.

- Det er koldt, konstaterer Canadia Sasu nøgternt.

Sammen med sin mand, Cristian Mociornita, er hun i gang med at læsse aviser, blade og pakker i parrets bil fra NORDJYSKE's depot i Støvring.

Både parret og bilen, en Dacia, kommer fra Rumænien.

Canadia er 43 år, manden et år yngre. Bilen er næsten så god som ny, bortset fra en revnet forrude efter et stenslag.

- Vi har bare ikke råd til en ny forrude lige nu, siger Cristian.

I løbet af blot et par minutter har de pakket bilen med 500 aviser plus blade og pakker.

NORDJYSKE fylder bunden af bilen i passagersiden, og der ligger også en stak i forruden.

Politiken, Børsen og Jyllands-Posten ligger på passagersædet.

Midt på bagsædet ligger en stak "Folkeskolen".

I bagruden ligger pakkerne.

Cristian tjekker på sin liste, om han har fået det hele med. Og om der er nye kunder, eller om gamle kunder er faldet fra.

Parret sætter en ære i, at alle får lige præcis de aviser, blade og pakker, de skal have. Og det sker yderst sjældent, de glemmer en abonnent eller leverer en avis eller en pakke i en forkert postkasse.

Kender hver postkasse

Det rumænske par har omdelt aviser i Støvring i godt tre år, og der findes næppe nogen, der kender byens mange villaveje bedre end dem. Selv i mørke og tåge finder de rundt uden problemer.

- I starten var det da lidt svært at finde rundt. Da var Cristian nødt til at have et kort liggende ved siden af sig i bilen. Men nu er det intet problem, siger Canadia på ganske udmærket dansk.

Manden sidder bag rattet, mens hun har sin faste plads på bagsædet i bilens højre side. Så kan de løbe til hver sin side med aviser, blade og pakker.

Omdelingen foregår helt bogstaveligt i rask trav de steder, hvor de er nødt til at stige ud af bilen for at få avisen lagt i postkassen.

Mange steder kan Cristian nå postkassen gennem sideruden, som står åben under hele turen, selv om det er koldt. Andre steder er han nødt til at åbne bildøren på klem for at nå postkassen.

- I starten steg han ud af bilen ved hver postkasse. Men så så han et andet bud gøre det på denne måde, og så tænkte Cristian, at det kunne han nok også lære. Det sparer en del tid.

Selv om det er glat, styrer Cristian sikkert og behændigt rundt mellem

postkasserne i Støvring. En stor del af kørslen foregår i bakgear.

Canadia og Cristian deles om fem avisruter i Støvring. De har i alt godt tre timer til opgaven. Den sidste avis skal gerne være afleveret i postkassen senest klokken syv.

- Når jeg er ude på ruten, er jeg nødt til at koncentrere mig fuldt ud om opgaven. Så nytter det ikke, at jeg spekulerer på alt muligt andet, siger Cristian mellem to postkassestop.

Lange arbejdsdage

Når de sammen kører rundt med aviser i Støvring, hænder det, at de snakker om fremtiden. Om alle de drømme, de har sammen og hver især.

Canadia drømmer om at få en uddannelse som pædagog eller sygeplejerske.

- Jeg ved, det er vigtigt at blive god til dansk og få en uddannelse, siger hun.

Når Canadia er færdig med avisomdelingen, skal hun direkte til undervisning på VUC i Aalborg, hvor hun deltager i lektioner i dansk, engelsk og it.

Da parret kom til Danmark for 3½ år siden, gik hun først på sprogskole og dernæst på AMU-center.

Cristian har også gået på sprogskole, men har siden været nødt til at arbejde godt og vel fuld tid med omdeling af aviser, ugeaviser og reklamer i Støvring for at brødføde familien.

Efter arbejdstid hjælper han sin bror og svigerinde med at renovere deres hus. Det går hele dagen med, og klokken 19 går han i seng for at være frisk til næste omgang avisomdeling i Støvring.

- Jeg går i seng lidt senere, for jeg skal jo også gerne være lidt sammen med vores datter, indskyder Canadia.

Datteren Cristina er 15 år og går i ottende klasse på Gl. Hassers Skole. Hun er født i Italien, hvor familien boede i 15 år, inden de flyttede til Aalborg.

Cristians storebror var avisbud på NORDJYSKE. Han fortalte, at avisen manglede bude, og så valgte de at tage springet. Det har de ikke fortrudt.

- Danmark er et godt land. Her tager man sig af hinanden, siger Canadia.

Cristian har også sine drømme. Han drømmer om en uddannelse som kok eller at arbejde i et pizzeria. Måske ligefrem selv at drive ét.

- De pizzaer, jeg laver, er rigtig gode. De er lavet på den italienske måde, smiler han.

I Italien arbejdede Cristian i et bageri, som leverede croissanter til cafeer og arbejdspladser tidligt om morgenen. For ham er det ikke uvant at arbejde om natten.

Parret har også en fælles drøm om at få eget hus.

De er godt klar over, at det er urealistisk at købe hus i Støvring, hvor priserne ligger omkring tre

millioner kroner.

De vil være yderst taknemlige, hvis de får mulighed for at købe et hus til en million i Sørup eller Øster Hornum, hvor de også har omdelt aviser og reklamer.

- Banken siger nej. Jeg forstår det ikke, for det er da dyrere at sidde til leje, siger Cristian.

Men det er alt sammen drømme. Her og nu handler det om at få alle aviser ud til tiden.

- Pas nu på ikke at falde, råber Canadia efter Cristian, da han sprinter afsted på det glatte fortov med en avis.

Sidste vinter gled og faldt han to gange. Selv om han fik nogle knubs, fuldførte han omdelingen. Avisen skal jo ud. Uanset hvad.

- Jeg har sagt til ham, at han skal være forsigtig, når det er glat. Han skal i hvert sørgе for ikke at tage fra med hånden, hvis han falder. Det kan koste en brækket arm, siger hustruen.

I de mere end tre år, Cristian har omdelt aviser, har han endnu ikke meldt afbud på grund af sygdom.

Den eneste gang, han har været tvunget til at melde forfald, var det fordi bilen var punkteret.

Klokken 5.01 møder de det første menneske på dagens avistur. Det er en mand, der er ude at luften hund. Ham har Cristian for længst spottet.

- Det er værre med dem, der er ude at løbe tidligt om morgenen. De kan være svære at få øje på, siger han og tænker med gru på en morgen, da han var meget tæt på at køre en kvindelig løber ned.

To lærere må vente

Undervejs på avisturen danner der sig is på sidespejlene. Canadia tørter spejlet af, da hun alligevel er ude af bilen med en avis.

- Tak, siger han, da hun atter sætter sig på bagsædet.

- Velbekomme, svarer hun.

Efterhånden er parret godt og vel halvvejs gennem de fem ruter. Klokken nærmer sig seks om morgenen, og der begynder at blive tændt lys i vinduerne i Støvring.

- Hov, jeg glemte lige en kunde i Vestergade. Det er en af de nye, udbryder Cristian og bakker bilen, så han kan få leveret avisen til den nye abonnent.

Både avisdyngen og dyngen med Folkeskolen svinder hurtigt ind til næsten ingenting, og klokken 7.05 afleverer parret den sidste avis i en brevsprække. Tilbage på bagsædet ligger to udgaver af Folkeskolen, som ikke er blevet afleveret. De kommer med næste dag.

- Hvis ikke det havde været glat i dag, havde vi været færdige inden klokken syv, mener Cristian, som høfligt afviser, at en spørgelysten journalist også kan have været et forsinkende element.

Måske når de hjem, inden datteren skal i skole. Måske er hun taget afsted.

Næste nat venter en ny tur med aviserne.

Allan Pedersen bestyrer avisdepotet i Støvring.

» Når jeg er ude på ruten, er jeg nødt til at koncentrere mig fuldt ud om opgaven. Så nytter det ikke, at jeg spekulerer på alt muligt andet.

CRISTIAN MOCIORNITA, avisbud

Cristian Mociornita, 42-årig rumæner, er et meget stabilt avisbud i Støvring. Han har kun meldt forfald én gang, og det skyldtes udelukkende, at et af dækkene på bilen var punkteret.
Foto: Laura Guldhammer

Ud af sengen midt om natten

Af Mogens Møller
mogens.moeller@nordjyske.dk

Mange midaldrende mænd står op midt om natten, fordi de skal tisse.

49-årige Allan Pedersen vågner præcis klokken 2.45. Men det er for at tage på arbejde.

- Når mobiltelefonen brummer på det tidspunkt af døgnnet, så tænker jeg sommetider "hvad fa'n har du gang i?". Og så er det ellers bare om at komme ud af sengen.

Allan Pedersen har bestyret avisdepotet i Støvring siden 1998. Han har været bestyrer, lige så længe Aalborg Stiftstidende - siden NORDJYSKE - har været morgenavis.

- Man skal virkelig ville det her arbejde. Ellers nytter det ikke, forklarer han.

Da Allan Pedersen og hans hustru i sin tid besluttede sig for at blive depotbestyrere og dele aviser

rundt, var det for at tjene en ekstra skilling til husholdningen, som ud over de to omfattede tre børn.

- Vi ville jo gerne have råd til lidt ferie, en biografbillet og den slags.

I mellemtiden er de to ældste børn fløjet fra reden, og Allan Pedersen er chef i firmaet Boxit, der udlejer opbevaringsplads. Så strengt taget behøvede han og hustruen ikke at fortsætte som depotbestyrere og tillige avisbude i weekenden. Ikke for pengenes skyld, i hvert fald.

- Der er jo nok gået lidt sport i det. Nu går vi efter 20 års jubilæet, og hvem ved, om det næste mål bliver 25 år.

Allan Pedersen tager fire morgen-tjanser om ugen, hustruen tre.

- Tænk sig, hvor mange aviser vi har haft i hænderne gennem de mange år, siger han.

Allan Pedersens opgave er at sortere aviser, blade og pakker, så der ligger en bunke klar til hver af de

seks-otte bude, som dagligt bringer ud fra depotet i Støvring.

NORDJYSKE udgør langt den største enkeltvare. 739 eksemplarer af den lokale avis er denne dag leveret på depotet i Støvring.

Dertil kommer andre morgenaviser, fagblade og pakker.

Et enkelt blad, Danske Kommuner, er kommet forkert i byen. Bladet skulle have været i Nørager. Det sørger Allan Pedersen for, at det kommer næste dag.

Klokken fire kører han hjem igen. For atter at stå op klokken syv, spise morgenmad og køre på arbejde i Aalborg.

En enkelt gang har Allan Pedersen sovet over. Det var en søndag, hvor han skulle dele aviser rundt og tillige havde lovet at stå fadder ved en barnedåb.

- Avisen skulle jo ud, så min hustru var nødt til at træde til som fadder. Det var en flov historie.

» Man skal virkelig ville det her arbejde. Ellers nytter det ikke.

ALLAN PEDERSEN, bestyrer, avisdepotet i Støvring

Foto: Laura Guldhammer

■ I november bad vi læserne om at skrive til os i anledning af jubilæet: En historie med avisen, en holdning til den - eller bare et stort tillykke. Her er læsernes hilsner.

Elmer Østergaard.
Foto:
Bente Poder

Lærte gotisk

BRØNDERSLEV: 250 år er en høj alder, og meget er sket i den tid. Forandringer har der været mange af og en af de første var ændringen fra gotisk skrift til nogenlunde nuværende skrift, derfor dette bidrag til historien.

Jeg husker især den gotiske skrift, fordi jeg i mit femte og sjette år lærte at læse og skrive denne skrift. Da jeg begyndte i skolen hos frk. Kristensen, blev jeg møgsur over at skulle til at lære helt andre bogstaver.

Jeg kan med det samme fortælle, at Aalborg Stiftstidende dengang blev brugt i begge ender! Jo, først blev den jo læst efter bedste evne, derefter blev den delt i kvarter sider og hæftet sammen i det ene hjørne med en snor, som nu fik et søm ved due-slaget at hænge på. Vores toilet var en stor kasse med et stort sæde med et pænt rundt hul i og med et låg til at lukke hullet med. Nedenunder stod der en spand til at modtage vores affald.

En vigtig ting var, at disse

kvarte avissider skulle "krystes" rigtig godt for at være anvendelige til at tørre numsen, men inden da havde vi jo haft ventetiden til at læse siderne, og vi blev klogere imens.

Dette meditationssæde benytter jeg stadig til at tænke tanker og fostre gode idéer, måske opfinde en god løsning på et problem.

Moderne toiletter med efterskyl og lufttørring giver jo ikke anledning til at medbringe læsestof, så man må fodre sin hjerne på anden vis, for vedligeholdes, det skal den, hvis man vil leve livet.

NORDJYSKE Stiftstidende er stadig mit vigtigste læsestof, den kan jeg ikke undvære. Som pensionist har man jo tiden til at nærstudere avisen om morgenen. Dengang den udkom sidst på dagen, benyttede man jo avisen til at akklimatisere sig efter endt arbejdsdag.

Fortalt af Elmer Østergaard, Brønderslev.

Kød på mandage

SKØRPING: Jeg er så glad for NORDJYSKE, især når den kommer inden kl. 9. Og mandagsavisen: Tænk, nu er man er begyndt at glæde sig til den. Der er kommet "kød" på!

Julius er det daglige smil, som jeg nødt vil undvære. Hvor får han det dog fra?

Fortalt af Olga Rask, Skørping

Anna Kjeldgaard.
Foto:
Nicolas Cho Meier

Læser hver dag

AALBORG: Kære NORDJYSKE Medier!

Jeg vil gerne ønske jer tillykke med de 250 år. Jeg er glad for jeres gode avis og

læser den hver dag, da der står meget godt i den.

Fortalt af Anna Kjeldgaard, Aalborg.

Mormor var avis-kone i vestbyen

KLARUP: Jeg har en særlig historie, som jeg gerne vil fortælle.

Vi er en familie, som i mange år har haft et særligt tilhørsforhold til Aalborg Stiftstidende og NORDJYSKE Stiftstidende. Jeg er ikke helt klar over, hvornår det begyndte, men det var helt sikkert i 30'erne. Min mormor - Fru Sørensen - blev avis-kone, og hun havde en rute i Aalborgs Vestby. Hver dag hentede hun aviserne på Nytorv, og det foregik også under krigen.

Jeg har fået fortalt, at når hun kom trækkende med sin cykel med aviserne og skulle over jernbaneviadukten i Reberbansgade, så kunne hun godt skælde ud på de tyske soldater, der gik vagt på viadukten og sad i vinduerne, for at holde øje med, at der ikke skete noget. Folk, der kendte hende, råbte: "Fru Sørensen, du skal holde din mund". De var bange for, at hun skulle blive skudt, for hun var en skrap dame.

Min mor var nogle gange ude at afløse for min mormor - også da min mor var højgravid - så jeg har faktisk gået med aviser fra før, jeg blev født i 1942.

Jeg gik selv med aviser, fra jeg var otte år, og det gjorde min kusine og hendes bror også. Vi havde ruter i Ryesgade, Helgolandsgade og Fre-

dericiagade.

Min mormor blev - efter at hun var stoppet som avis-kone - kasserer for avisbudenes fagforening. Det betød, at hun af og til var nede i "udleveringen" - som var i samme bygning som rotationspressen på Nytorv - og modtage kontingent fra alle dem, som var medlem af fagforeningen.

Når hun var dernede, var jeg med, og så sad jeg på disken ved siden af alle søndagstillæggene og fulgte med i, hvad der foregik. Jeg var vel fem-seks år dengang.

Vi har også været på skovtur til Lundby Krat med avisbudenes fagforening. Vi kørte i hestevogn derud. Det var en oplevelse.

Da jeg var 12 år, flyttede min mormor avisrute til østbyen, og vi flyttede med, så der havde vi ruter i Morsøgade, Sejrgade og Bogøgade m.v.

Senere havde min fætter og jeg avisrute på Vesterbro og Prinsensgade, hvor vi gik med ugeavisen om onsdagen.

Det var min lille historie om min og min families tilknytning til Aalborg Stiftstidende/NORDJYSKE Stiftstidende gennem mange år.

Fortalt af Ole Hansen, Klarup.

Ole Hansen. Indsat foto: Fru Sørensen fik en

Billedet her er fra mormoderens gemmer og muligvis fra 1920'erne.

Læsekundskaber med

Bodil Christensen. Foto: Kurt Bering

HORNE: Vendsyssel Tidende og NORDJYSKE: Til lykke med de 250 år!

Det var i december 1965, at Tina blev bortført i sin barnevogn uden for Daells Varehus i København. Der var masser af omtale af Tina-sagen i medierne, også Vendsyssel Tidende fulgte sagen, indtil Tina blev fundet i januar 1966.

Tina-sagen er den første avishistorie jeg kan huske, at jeg har fulgt. Vendsyssel Tidende blev leveret af Holger Jensen hver eftermiddag, og hjemme på Østervang var der mange børn, der gerne ville være første læser af dagens avis. Det blev nemmere, da mine søskende og jeg overtog avisruterne i Horne og Højrup. Så fik abonnenterne - uden at de vidste det - let-læste aviser.

Vendsyssel Tidende fulgte mig, indtil den blev fusioneret med Stiftstidende. Nu er det NORDJYSKE,

der lander i postkassen. Den bliver fortsat læst, og gennem de mere end 50 år, jeg har været avislæser, har der været mange glæder.

Først og fremmest var der læsestof i avisen op i 1960'erne. Ikke blot Tina-sagen, men det var også et billede ud i verden mod månelandingen, mordet på Robert Kennedy og oliekrisen.

Avisruterne med Vendsyssel Tidende har været en guldgrube - ikke i forhold til lønnen, der blot sørgede for, at vi alle var økonomisk selvforvaltende i mange år - men det var (og er det fortsat) særdeles værdifuldt at have en fælles viden om beboerne i næsten samtlige husstande i Horne og Højrup.

Bliver der talt om et hus i Horne (hvem bor i dét hus?), så ved jeg, hvem der boede der i 1970'erne. Hvis de altså holdt avis, men det gjorde de fleste. Jeg husker også, om de havde hund, dårlige brev-

syæske for sin indsats på Aalborg Stiftstidende. På æsken står der "Tak for trofast Arbejde".

Foto: Claus Søndberg

Ole Hansens mormor (i den røde cirkel) var aviskone, og på dette billede er alle avisbudene samlet foran toldbygningen på Nytorv, sandsynligvis i 30'erne.

Privatfoto

avisen - i mange år

sprækker, om de betalte til tiden og gav drikkepenge, når avisen skulle betales (og her kan det lige indspares, at vi ville have haft stor glæde af mobilepay, hvis det havde været opfundet i 1970'erne).

Et godt lokalkendskab gennem mange årtier er nyttig viden, når man fortsat bor i området.

Som studerende flyttede jeg "syd for fjorden" i en længere årrække. Her kunne man - man er vel fra landet - få en pakke "hjemmefra". Så var indpakningen af jordbærmarmeladen og oksestegen altid sket med brug af en af de nyeste aviser. Herligt. Og det var også dengang

man kunne få mandagsavisen sendt med post, hvis man købte den i løssalg. Så kunne jeg (syd for fjorden) følge med i Horne KFUMs håndboldholds sejre og nederlag i divisionsrækkerne. Dengang var der plads til foromtale, kampreferater og store temasider.

Sidst i 1990'erne kom jeg igen nordenfjords til Vendsyssel Tidendes område. Nu blev avisen kastet ud fra en åben bilrude, men den lå hver eftermiddag ude på vejen i sit gule plastikomslag. Fortsat var der håndbold på sportssiderne, men det var på ingen måde i 1980'ernes omfang. Til gengæld blev avisen en god samarbejdspartner for "min" efterskole i Vittrup. Vi fik trofast omtale i avisen, vi havde elever i praktik på lokalredaktionen, og fotografierne mødte troligt op, når vi fortalte om gode tiltag for efterskolens elever.

Så blev Vendsyssel Tidende fusioneret, det blev mindre lokalt og mere regionalt, og nu er det - og det hænger også sammen med læserens alder - oftest dødsannoncerne, der tjekkes først.

Nu leveres avisen med en stabil polsk avisudbringer. Han er her før klokken fem og kører i bil. Nu er jeg

selv klummeskribent til "På Kanten" i NORDJYSKE, og det giver en herlig korrespondance med debatredaktørerne.

Jeg har læst avisen altid. Mine forældre holdt den, og før det var det mine bedsteforældre, der holdt avisen. De delte med naboen, der naturligvis var i familie med mine bedsteforældre.

Det er nemlig sidegevinsten ved at holde en papiravis: Den kan deles. Og jeg ser hver dag nogle af de lokale pensionister tage en gåtur med frisk luft og motion, når de skal hente eller bringe avisen.

Tak til Vendsyssel Tidende og NORDJYSKE for at have sat ord på verden gennem så mange år.

Fortalt af Bodil Christensen, Horne ved Hirtshals.

John Møller Larsen.
Foto:
Henrik Bo

Interesse for sport

AALBORG: Jeg har læst Aalborg Stiftstidende siden midten af 60'erne. Rent faktisk har avisen sin store andel i, at jeg lærte at læse: Som meget sportsinteresset dreng var det spændende at læse sportssiderne. I starten blev siden gennemstrevet, og de svære ord hjalp min far og mor mig med. Denne interesse for at læse sportssiderne trænede mine læsefærdigheder, og motivation kan føre meget med sig.

Avisen har siden da været en daglig tro følgesvend, og derigennem får jeg en god orientering om det nære lokale stof i Aalborg og omegn samt det nordjyske. Jeg vil også gerne rose NORDJYSKE Medier for tv-kanalen 24NORDJYSKE - et unikt tiltag, som formentlig er den bedste lokale tv-kanal i Danmark.

Fortalt af John Møller Larsen, Aalborg.

Trofast ledsager

AALBORG: I over 55 år har "Stiften" været en trofast ledsager og kammerat, en del af min livsidentitet.

Da jeg havde lært at læse, begyndte jeg at studere avisen, der dengang kom om eftermiddagen. Jeg kunne næsten ikke vente med at læse i den, men mine forældre havde førstretten. Tit og ofte klippede jeg den i stumper og stykker, og klippede artiklerne ind i samlemapper ordnet efter emne. Der var så problemer, når der var noget på både forsiden og bagsiden af et blad, der skulle gemmes, men så blev der prioriteret behårdt.

"Stiften" var stærkt medvirkende til, at min politiske, samfundsmæssige og historiske interesse blev vakt. I dag er avisen en fremragende måde at starte dagen på. Hellere en velduftende papiravis end morgen-tv med hastigt formidlede indslag. Man bestemmer selv tempoet, når avisen er bredt ud på

bordet.

Landspolitik, lokalpolitik og sport er spændende områder, og så debatten. Her er "Stiften" unik i forhold til andre aviser og bringer mange indlæg fra læserne. I det hele taget betyder "Stiften" meget i forhold til det lokale demokrati. Her kan nordjyske interesser og problemer synliggøres.

Jeg er glad for at få lov til at kommentere avisen et par gange om måneden som tommelskribent på side 2, og det er sjældent, at et debatindlæg ikke bliver bragt.

Stiftstidende var oprindeligt af borgerlig observans. Det kan dog være svært at få øje på i dag, og jeg håber ikke, at den med tiden bliver en avis uden klare holdninger. Men jeg vil helt sikkert ikke skille mig af med den ledsager og kammerat gennem 55 år, der har været med til at forme min livsidentitet.

Fortalt af Ole Friis, Aalborg.

Edith Larsen.
Foto:
Diana Holm

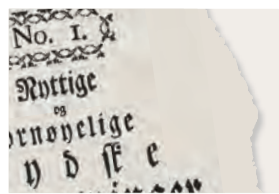
Avis til kaffen

BEDSTED: Første gang, jeg læste avis, var jeg otte år. Dengang hed avisen Thisted Amts Avis.

Da jeg blev gift i 1958, kom posten på cykel med avisen hver dag. Den var godt nok

en dag gammel. Nu får vi avis hver dag, også om søndagen. Jeg nyder den hver morgen til kaffen, men savner, at den er clipset sammen.

Fortalt af Edith Larsen, Bedsted.

■ I november bad vi læserne om at skrive til os i anledning af jubilæet: En historie med avisen, en holdning til den - eller bare et stort tillykke. Her er læsernes hilsner.

Poul Løgsted.
Foto:
Martin Damgård

Hund på taget

AALBORG: I 1973 var jeg ferie-afløser som trykkeri- og redaktionsbud. Når den store rotationsmaskine startede om eftermiddagen, skulle jeg - straks efter faktor Bramsen havde kikket de første eksemplarer efter - afsted med en stak aviser og levere en avis til hver journalist.

Da jeg kom op på 1. sal stod redaktør Sven Munkebo ude på gangen. Han havde hørt larmen fra den store rotationspresse og kunne ikke forstå, hvor hans avis blev af. Da jeg kom hen til ham, fik jeg den største skideballe, jeg nogensinde har fået. Han skulle have det første eksemplar - og derefter chefredaktør Alf Schiøttz-Christensen.

Fire-fem år senere var jeg til Aalborg Stiftstidendes julekoncert i Aalborghallen, og da var Sven Munkebo konferencier. Straks jeg så ham kom skoledrengen op i mig. En anden gang skulle jeg

luftede chefredaktørens hund. Det var en stor, sort puddel, der var klippet som en løve. Da jeg var på vej ud af huset, kaldte typograferne på mig. Jeg troede, jeg skulle over til Vime og hente øl. Jeg sagde til dem, at det kunne jeg ikke, men de sagde, at jeg skulle løfte hunden ud på taget i første sals højde og binde hunden til nedløbsrøret. Det gjorde jeg så, men kort efter kom en af korrekturdamerne løbende ud på gangen (deres kontor var med udsyn til taget). Hun nærmest skreg, at hvis chefredaktøren så sin hund bundet til et nedløbsrør på taget, ville helvede bryde løs! Så jeg fik straks hunden ind igen.

Senere begyndte jeg at holde avisen, og siden november 1964 har vi været faste abonnenter uden afbrydelser og gennemgående være tilfredse.

Fortalt af Poul Løgsted, Aalborg.

Mimi Saugman.
Foto:
Peter Broen

Ord om morgenen

HJØRRING: Jeg har holdt avisen i mange år. Den er fast tilbehør til min morgenmad. Jeg holder af at sidde med en rigtig papirudgave og blade - på trods af at fingrene får et lettere tryksværtpræg.

Jeg springer lidt let over ud- og indlandsstoffet, irriterer mig over de mange sider fyldt med annoncer, hvilket får mig til at blade videre.

Lokalstoffet optager og interesserer mig, sporten nærlæses også, og så er der dødsannoncerne ... dem følger jeg grundigt. Det er rart

at være velorienteret, måske en gammel skavank fra mit tidligere job som sygeplejerske. Man kan læse så meget ud fra sådan en annonce, taksigelse eller nekrolog.

Jeg har tidligere delt avis med naboen, dejligt sparehensyn. Men har det bedst med selv at være herre over tidsforbrug og udklipning.

Jeres inddeling af stoffet i sektionerne tiltaler mig meget, ligesom avisens format er brugervenligt.

Fortalt af Mimi Saugman, Hjørring.

Nyhederne frister

TVERSTED: Er NORDJYSKE kommet? Jo, den er lige landet med et klask ude i carporten, hvor avisens venlige bud er kørt tæt på for at aflevere dagens avis.

Oven i købet får man så beholdningen af affaldsposer suppleret op, når avisens plasticpose kan genbruges i stativet under køkkenvasken.

Alverdens nyheder venter nu på at blive læst!

Der er i årenes løb blevet fremsat mange spådomme om avisens levetid. Selvfølgelig får vi vel nok lov til at beholde den, men på Facebook og mange andre steder kan vi i dag læse nyheder af alskens art.

Når jeg i nattens mulm og mørke sniger mig op for at studere NORDJYSKEs e-avis på min pc - og støder på mange ting i huset ved det natlige sceneri - burde jeg erkende, at jeg naturligvis skulle vente på den trykte udgave.

Men fristelsen til at læse nyhederne på et meget tidligt tidspunkt er stor, så derfor.

Hvordan ville Nordjylland for resten se ud uden NORDJYSKE?

Vi læsere kan følge med i, hvordan man fra avisens side hele tiden omredigerer, nyopsætter og fremsætter alverdens tilbud til læserne for at fastholde en interesseret skare.

Forhåbentlig vil det lykkes at bevare dette nordjyske fyrtårn i mange år fremefter!

Vi kan simpelthen ikke undvære NORDJYSKE, som vi har sat stor pris på gennem årtier.

Apropos fyrtårn: Da NORDJYSKE også i år tilbød læserne at mødes med de nordjyske medlemmer af Folketinget, var der lejlighed til at bese avisens flotte bygninger på Langagervej i Aalborg. Et fortræffeligt møde i Kuppelsalen på domicilet.

Men selvfølgelig er det avisens indhold, der tæller. Avisens tidsaktuelle leder må have en slags første prioritet - et must. Men for mange er det givetvis den let-satiriske Juli-

Kjeld Larsen.

us-tegning, der kan spidde en hvilken som helst person med humor, bid og slag over bæltet.

Ove Nørhaves fornemme sprogbehandling er en nydelse for yndere af det danske sprog. Vi skal værne om vort sprog, og det er han i høj grad med til.

En speciel oplevelse er det at læse Max Melgaards ekvilibristiske journalistik.

Debatsiderne har det med at vokse og blive mere og mere pladskrævende. Blandt læserne findes der

nogle, der næsten hver dag sidder og tænker: Hvad skal jeg dog nu finde på at skrive om og sende til avisen? Vi kan næsten på stående fod nævne en række navne. Og NORDJYSKE bringer ihærdigt det hele - stort set.

Til fordybelse: Sektionerne Kultur og Indsigt er velgennearbejdede tillæg, der ofte kræver en seriøs gennemtænkning. Helt eminent tillæg.

Navne-stoffet har ganske naturligt en speciel og lokal interesse. Nu

Bruger to timer på

LØKKEN: Det tager mig i gennemsnit et par timer at konsumere dagens avis. Som det første kigger jeg overskrifterne igennem i de to hovedsektioner, straks jeg er stået ud af sengen om morgenen. Tillige skal navnestoffet med dødsannoncerne tjekkes allerede her. Det stofområde er faktisk det, der gør avisen mest uundværlig, men ellers må en nærmere læsning vente til efter morgenmaden og en inspektionsrunde uden for på matriklen.

Større historier bliver ofte udsendt til læsning ved aftenkaffen, og søndagens Indsigt må mange gange deles over flere dage. Det er somme tider spændende, om man når at blive færdig med den, inden den næste dukker op.

Jeg kunne dog godt ønske mig en mindre avis med mange gange kor-

tere artikler. Det kunne måske endda på længere sigt også resultere i en billigere avis, så flere tegnede et abonnement. Ifølge folks udsagn er det prisen, der afholder mange fra at holde dagbladet! Men det vil nok kræve en ændret journalist-kultur. Jeg har som gammel venstrehåndsskribent lært i min ungdom, at man skal skrive kort og eksakt med brug af færrest mulige ord. Nyheden i en artikel skal fremstå allerede i de første passager, og uddybningen skal formes således, at redaktionssekretæren kan klippe i teksten bag fra - uden at indholdet mister sin mening. I alt for mange historier i 2016-avisen finder man først budskabet langt nede i teksten, omgivet af en mængde fyldord.

Lad mig slutte lidt positivt. Det er en god ide med de amatørmedde-

re af gårsdagens avis. Min favorit er Jesper Hansen fra Øland med Flemming Jansen, Pandrup, på andenpladsen.

Den lille daglige mini-X på bagsiden af 1. sektion er god til at sætte hjernevindingerne i gang igen efter nattens hvile, og tidsmæssigt er den overkommelig. Mandagsquizen ser jeg faktisk frem til. Den giver på bred basis lejlighed til at tjekke ens paratviden, og det er jo altid godt, at der er mulighed for at se den korrekte løsning om tirsdagen. Det stiver en 78-årig gammel skolelærer af, at han som regel har løst opgaven rigtigt.

Fortsat held og lykke med avisen.

Fortalt af Aage K. Riber, Hundeleve.

om natten

Foto: Kim Dahl Hansen

skal vi se, hvem der skal arve, lød en lun bemærkning forleden. Det er vist overflødigt at referere til, hvilke annoncer der her taltes om.

I min reol ligger der en stabel udklipsbøger, der allermest rummer udklip fra **NORDJYSKE** gennem en menneskealder. De rummer specielt klip om kunst og lokalpolitik. Med en oversigt rummes der her ganske megen interessant info.

Det hele kan give anledning til forspørgsler udefra om det ene eller det andet.

Ja, selv en pris er der kommet ud af det. Et bind rummer Tversted Jazzy Days, og det resulterede i uddeling af en rotations- og meget lokal Tversted-pris i 2015. Sådan er der så meget.

Det er i øvrigt en helt værdig opgave at gå i gang med specielt lørdagens store kryds og tværs. En ganske personlig test. Kan den klares uden eller med google? Opgaven skal helst være løst i løbet af lørdagen, og rent faktisk er den med til at udvikle ens ordforråd på bedste vis.

Der er mit klare indtryk, at **NORDJYSKE** er en fremragende nyhedsformidler med de plusser og minusser, der altid vil være, når man er debatsøgende. Læs den, studér den og lad dig gerne blive irriteret over et eller andet. Avisen er et nordjysk debatforum, hvor meninger mødes og brydes.

Hvad ville Nordjylland være foruden?

Fortalt af Kjeld Larsen, Tversted.

dagens avis

Aage K. Riber.
Foto: Jesper Thomasen

Kravleri i grøften

SKØRPING: I de 56 år, vi har været gift, har avisen haft en rolle i vores hverdag. De første år fik vi den foræret, ellers var det den cyklende landpost, der bragte avisen ud.

Landposten fik bil, og i mange år blev avisen stadig lagt på køkkenbordet. Der kom andre tider, børn kom med avisen, også meget tilfredsstillende. Så kom en tid, hvor vi ikke kunne få avisen bragt på adressen, et avisbud kom susende i bil nede på landevejen og ud af vinduet med avisen. Her hos os var emnet: Hvem henter avisen i dag. Skal vi ned og kravle i grøften? Er den våd?

Eller er den ved vejen, som den skal?

De seneste år er avisen blevet bragt til vores adresse af et bilende avisbud. Helt perfekt. Dog ikke på køkkenbordet som i starten.

Avisen hører til dagligdagen, emner diskuteres, hvem læser den del først? Men nu - efter at avisen sidst er lavet om - er glæden ved avisen blevet mindre. En pærevælling af emner fra forskellige kommuner er blandet sammen. Clips er der også sparet på. Men trods mindre glæde er jeg stadig avislæser.

Edel Jepsen, Skørping.

Hanne Hørsholm.
Foto: Lasse Sand Rasmussen

Lup og målebånd

AALBORG: Jeg er i dag 63 år, og mit bekendtskab med Aalborg Stiftstidende startede, da jeg som 10-årig blev avisbud og havde flere ruter. Jeg stoppede efter tre år, og der var både gode oplevelser med søde kunder, som blandt andet gav julegaver - og dårlige oplevelser, som var mindre rare for en stor pige ...

Da Aalborg Stiftstidende havde 200 års jubilæum i 1967, blev vi avisbude inviteret ind på avisen, og vi fik så vidt jeg husker - en rundvisning. Det var dengang adressen var på Nytorv i Aalborg. Vi fik også gaver - en lille lup samt et lille rødt målebånd med vaterpas.

Jeg har den endnu.

I mit voksenliv har jeg altid været fast abonnent på avisen: Sommetider lidt syrlig over, at der er lidt meget "andegård" over nyhederne og for lidt af de store nyheder.

Men i dag får vi jo de store nyheder over nettet, når de sker, og nyhederne er jo faktisk allerede lidt gamle, når vi læser avisen. Jeg læser altid lederen og sætter stor pris på de samfundskritiske artikler.

Jeg kan faktisk ikke forestille mig at undvære min **NORDJYSKE**.

Fortalt af Hanne Lene Hørsholm, Aalborg.

Inge Als-Olsens far gik med aviser, og denne - fra tirsdag 2. juli 1895 - har hun fået af sin far.
Foto: Peter Broen

Kage på primus

SINDAL: Da jeg var barn, kørte min far med Aalborg Stiftstidende lørdag nat. Jeg kan huske, at min mor næsten altid bagte en kage på primussen om lørdagen, hvor min far skulle bære aviser ud. Så fik vi et stykke sammen med min far, inden

vi skulle i seng. Søndag eftermiddag fortalte han tit om turen. Mine forældre fik altid Aalborg Stiftstidende, og jeg får den sammen med mine naboer.

Fortalt af Inge Als Olsen, Sindal.

100

medarbejdere er beskæftiget i NORDJYSKEs salgsafdeling på centrene i Hobro, Fjerritslev, Hjørring, Brønderslev, Frederikshavn, Skagen, Thisted, Mors og Aalborg.

2400

bude indgår i NORDJYSKEs korps. De uddeler hvert år 160 millioner reklamer og ugeaviser.

130

meddelere var - foruden journalister og fotografer - beskæftiget med at finde nyheder for Aalborg Stiftstidende i de 26 nordjyske kommuner, som i 1979 fandtes i avisens dækningsområde nord og syd for Aalborg.

7.013.120

minutter er der gået, fra 24NORDJYSKE startede med at sende - 1. september 2003 kl. 18.40 - til midnat 31. december 2016.

31

minutter bruger en læser i gennemsnit på at læse NORDJYSKE Stiftstidende. Er man abonnent, bruger man i gennemsnit 38 minutter.

726

ansatte har NORDJYSKE Medier (eksklusive bude).

5**20.000**

kilometer tilbagelægges hver dag af NORDJYSKEs omdelere for at bringe aviser, breve og pakker ud. Det svarer til en halv gang rundt om jorden.

108.000

læsere læser dagligt NORDJYSKE Stiftstidende. Om søndagen er det 121.000.

137.136.435

spaltemillimeter annoncer blev der fra 1. juni 2015 til 30. maj 2016 indrykket i NORDJYSKEs trykte medier. Det svarer til 6080 kvadratmeter - eller lidt mere end syv en halv håndboldbane.

332.615.000

kroner var egenkapitalen i NORDJYSKE Medier i 2015.

33.942

kroner gav Aalborg Stiftstidende for den første pc. Det var i 1986, og den havde 128 kb hukommelse.

200.000

opkald får NORDJYSKEs kundeservice om året. Det svarer til omkring 500 daglige opkald på de 365 dage, kundeservice holder åbent.

38.103

gange optræder "AaB", når man søger det i NORDJYSKEs elektroniske arkiv. "Fortuna Hjørring" optræder 3939 gange.

1200

budruter startes hver morgen fra Skagen i nord til Hobro i syd, fra Hanstholm i vest til Læsø i øst.

52

procent af NORDJYSKEs abonnenter har holdt avisen i mere end 20 år.

300

kroner var beløbet, man i begyndelsen af 1940'erne kunne ansøge Bernhard og Marie Rées Legat til udtjente Tjenestepiger eller Syersker om. Omregnet til nutidspenge er det knap 7000 kr.

160.000

fakturaer sender NORDJYSKE-koncernen ud til personer og virksomheder hvert år.

102,2-103,1

MHz var frekvensområdet, hvor man kunne finde Aalborg Nærradio, da den sendte første gang i 1983.

22.460

kroner kostede den første mobiltelefon, Aalborg Stiftstidende anskaffede sig. Det var i 1984, og den fyldte lige så meget som en mindre kuffert.

91

procent af aktiekapitalen i Nordjyske Holding (som ejer 100 procent af NORDJYSKE Medier) ejes af Aalborg Stiftstidendes Fond. Vendsyssel Tidendes Fond og Aalborg Medieselskab ejer hver 4,5 procent.

91.311

dage er der gået, siden Nyttige og fornøjelige Jydske Efterretninger udkom første gang 2. januar 1767.

160.000.000

kroner kostede den Wifag-trykpresse fra Schweiz, som NORDJYSKE Stiftstidende bliver trykt på, da den blev indkøbt i begyndelsen af 2000'erne.

13

år gammel skal man være, for at blive bud hos NORDJYSKE. Det ældste bud har rundet 87 år. Han hedder Johannes og deler rundt i Dronninglund.

775.000.000

kroner var omsætningen i NORDJYSKE Medier i 2016.

1767-1917

1767-1942

1767-1967

1767-1992